

Tartalom

II *Közlemények*

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL
SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

Európai Bizottság

2022/C 80/01

A Bizottság közleménye – 2022. évi iránymutatás az éghajlatvédelmi, a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról

1

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

2022. évi iránymutatás az éghajlatvédelmi, a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról

(2022/C 80/01)

Tartalomjegyzék

1.	BEVEZETÉS	8
2.	HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK	9
2.1	Alkalmazási kör	9
2.2	Az iránymutatás hatálya alá tartozó támogatási intézkedések	10
2.3	Az iránymutatás felépítése	11
2.4	Fogalommeghatározások	11
3.	AZ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG ÉRTÉKELÉSE A SZERZŐDÉS 107. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK C) PONTJA SZERINT	21
3.1	Pozitív feltétel: a támogatásnak elő kell segítenie egy gazdasági tevékenység fejlődését	22
3.1.1	Az intézkedés által elősegített gazdasági tevékenység és annak a társadalom egészére gyakorolt pozitív hatásainak, és adott esetben a konkrét uniós politikák szempontjából fennálló jelentőségének azonosítása	22
3.1.2	Ösztönző hatás	22
3.1.3	Nem sértheti az uniós jog vonatkozó rendelkezéseit	23
3.2	Negatív feltétel: a támogatási intézkedés indokolatlanul nem érintheti a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.	23
3.2.1	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	23
3.2.1.1	A támogatás szükségessége	23
3.2.1.2	Megfelelőség	24
3.2.1.2.1	Megfelelőség az alternatív szakpolitikai eszközök viszonylatában	25
3.2.1.2.2	Megfelelőség más támogatási eszközök viszonylatában	25

3.2.1.3	Arányosság	25
3.2.1.3.1	Támogatáshalmozódás	27
3.2.1.4	Átláthatóság	27
3.2.2	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése	28
3.3	A támogatás pozitív hatásai és a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások összemérése	29
4.	TÁMOGATÁSI KATEGÓRIÁK	30
4.1	Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére és elnyelésére többek között a megújuló energia és az energiahatékonyság támogatásával nyújtott támogatás	30
4.1.1	Indokolás	30
4.1.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek	31
4.1.2.1	Megújuló energiához nyújtott támogatás	31
4.1.2.2	Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére és megszüntetésére, valamint az energiahatékonyságra nyújtott egyéb támogatás	31
4.1.3	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	32
4.1.3.1	A támogatás szükségessége	32
4.1.3.2	Megfelelőség	32
4.1.3.3	Támogathatósági feltételek	32
4.1.3.4	Nyilvános konzultáció	33
4.1.3.5	Arányosság	34
4.1.4	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	37
4.2	Támogatás az épületek energetikai és környezeti teljesítményének javításához	40
4.2.1	A támogatás indokoltsága	40
4.2.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek	40
4.2.3	Ösztönző hatás	41
4.2.4	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	41
4.2.4.1	Megfelelőség	41

4.2.4.2	Arányosság	41
4.2.4.3	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	42
4.3	Támogatás a tiszta mobilitásért	43
4.3.1	Támogatás tiszta üzemű gépjárművek beszerzéséhez és lízingeléséhez és tiszta mobil szervizberendezések, valamint a járművek utólagos átalakításához és mobil szolgáltató berendezések	43
4.3.1.1	A támogatás indokoltsága	43
4.3.1.2	Hatály és támogatott tevékenységek	44
4.3.1.3	Ösztönző hatás	44
4.3.1.4	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	44
4.3.1.4.1	Megfelelőség	44
4.3.1.4.2	Arányosság	44
4.3.1.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	46
4.3.2	Az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítéséhez nyújtott támogatás	47
4.3.2.1	A támogatás indokoltsága	47
4.3.2.2	Hatály és támogatott tevékenységek	47
4.3.2.3	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	47
4.3.2.3.1	A támogatás szükségessége	47
4.3.2.3.2	Megfelelőség	48
4.3.2.3.3	Arányosság	48
4.3.2.4	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	49
4.4	Erőforrás-hatékonysági támogatás és a körforgásos gazdaságra történő átállás elősegítéséhez nyújtott támogatás	51
4.4.1	A támogatás indokoltsága	51
4.4.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek	51
4.4.3	Ösztönző hatás	52
4.4.4	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	53

4.4.4.1	A támogatás szükségessége	53
4.4.4.2	Megfelelőség	53
4.4.4.3	Arányosság	53
4.4.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése	55
4.5	Támogatás az üvegházhatást okozó gázoktól eltérő szennyezés megelőzéséhez vagy csökkentéséhez	55
4.5.1	A támogatás indokoltsága	55
4.5.2	Hatály és támogatott tevékenységek	55
4.5.3	Ösztönző hatás	56
4.5.4	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	56
4.5.4.1	A támogatás szükségessége	56
4.5.4.2	Arányosság	57
4.5.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése	57
4.6	Támogatás a környezeti károk helyreállításához, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák helyreállításához, a biológiai sokféleség védelméhez vagy helyreállításához, illetve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és annak enyhítése érdekében a természetben alapuló megoldások megvalósításához	58
4.6.1	A támogatás indokoltsága	58
4.6.2	Hatály és támogatott tevékenységek	58
4.6.3	Ösztönző hatás	59
4.6.4	Arányosság	59
4.7	Adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás	59
4.7.1	A környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás	60
4.7.1.1	A támogatás indokoltsága	60
4.7.1.2	Hatály és támogatott tevékenységek	60
4.7.1.3	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	60
4.7.1.3.1	Szükségesség	61
4.7.1.3.2	Megfelelőség	61

4.7.1.3.3	Arányosság	61
4.7.2	Környezetvédelmi támogatás adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában	62
4.7.2.1	A támogatás indokoltsága	62
4.7.2.2	Hatály és támogatott tevékenységek	62
4.7.2.3	Ösztönző hatás	62
4.7.2.4	Arányosság	63
4.7.2.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése	63
4.8	A villamosenergia-ellátás biztonsága érdekében nyújtott támogatás	63
4.8.1	A támogatás indokoltsága	63
4.8.2	Hatály és támogatott tevékenységek	63
4.8.3	Ösztönző hatás	64
4.8.4	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	64
4.8.4.1	Szükségesség	64
4.8.4.2	Megfelelőség	65
4.8.4.3	Támogathatósági feltételek	65
4.8.4.4	Nyilvános konzultáció	66
4.8.4.5	Arányosság	67
4.8.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	67
4.9	Energetikai infrastruktúrára irányuló támogatás	69
4.9.1	A támogatás indokoltsága	69
4.9.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek	70
4.9.3	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	71
4.9.3.1	Szükségesség és megfelelőség	71
4.9.3.2	A támogatás arányossága	71
4.9.4	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	71

4.10	A távfűtéshez és távhűtéshez nyújtott támogatás	72
4.10.1	A támogatás indokoltsága	72
4.10.2	Hatály és támogatott tevékenységek	72
4.10.3	Szükségesség és megfelelés	73
4.10.4	A támogatási intézkedés arányossága	73
4.10.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	74
4.11	Az energiaigényes felhasználók villamosenergia-fogyasztására kivetett adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás	74
4.11.1	A támogatás indokoltsága	74
4.11.2	Alkalmazási kör: Adójellegű díjak, amelyekből csökkentés adható	75
4.11.3	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	75
4.11.3.1	Támogathatósági feltételek	75
4.11.3.2	A támogatási intézkedés arányossága	76
4.11.3.3	Az állami támogatás formája	76
4.11.3.4	Energetikai auditok és irányítási rendszerek	77
4.11.3.5	Átmeneti szabályok	77
4.12	A szén-, tőzeg- vagy olajpala-tüzelésű erőművek, valamint a szén-, tőzeg- vagy olajpala-kitermeléssel kapcsolatos bányászati műveletek bezárásához nyújtott támogatás	78
4.12.1	Támogatás a jövedelmező szén-, tőzeg- és olajpala tevékenység korai bezárásához	78
4.12.1.1	A támogatás indokoltsága	78
4.12.1.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek	79
4.12.1.3	Ösztönző hatás	79
4.12.1.4	Szükségesség és megfelelés	79
4.12.1.5	Arányosság	79
4.12.1.6	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése ...	80

4.12.2	Támogatás a versenyképtelen szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárásával kapcsolatos rendkívüli költségek fedezésére	80
4.12.2.1	A támogatás indokoltsága	80
4.12.2.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek	80
4.12.2.3	Szükségesség és megfelelőség	80
4.12.2.4	Ösztönző hatás és arányosság	80
4.12.2.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése ...	81
4.13	Támogatás éghajlati, környezetvédelmi és energetikai kérdésekkel kapcsolatos tanulmányokhoz vagy tanácsadási szolgáltatásokhoz	81
4.13.1	Hatály és támogatott tevékenységek	81
4.13.2	Ösztönző hatás	81
4.13.3	Arányosság	82
5.	ÉRTÉKELÉS	82
6.	JELENTÉSTÉTEL ÉS NYOMON KÖVETÉS	83
7.	ALKALMAZHATÓSÁG	83
8.	FELÜLVIZSGÁLAT	83

1. BEVEZETÉS

1. Az Európai Bizottság az európai zöld megállapodást kiemelt prioritássá tette, azzal a céllal, hogy az Uniót egy méltányos és virágzó, modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkező társadalommá alakítsa át, amelyben 2050-re megszűnik a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás, és a gazdaság növekedése nem erőforrás-függő. A Bizottság 2019-ben megerősítette éghajlatvédelmi törekvéseit az európai zöld megállapodásról szóló közleménnyel ⁽¹⁾, amelynek célja, hogy 2050-re megszűnjön a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás. Annak érdekében, hogy gazdaságunkat és társadalmunkat rá lehessen állítani a 2050-ig elérendő klímasemlegesség felé vezető, méltányos, zöld és virágzó pályára, a Bizottság javaslatot tett arra is, hogy az 1990-es szintekhez képest 2030-ig legalább 55 %-kal csökkenjen az üvegházhatásúgáz-kibocsátás ⁽²⁾. Ezek az ambiciózus célok az európai klímarendelethez kerültek lefektetésre ⁽³⁾.
2. Az „Irány az 55 %” jogalkotási javaslatcsomag támogatja e célok elérését ⁽⁴⁾ és az Uniót 2050-re a klímasemlegesség felé vezető pályára állítja.
3. A klímasemlegességre, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, az erőforrás- és az energiahatékonyságra, valamint az energiahatékonyság elsődlegessége elvére, a körforgásos jellegre, a szennyezőanyag-mentességre, valamint a biológiai sokféleség helyreállítására vonatkozó célkitűzések megvalósítása és a zöld átállás elősegítése jelentős erőfeszítéseket és megfelelő támogatást igényel. Az európai zöld megállapodásról szóló közlemény által kitűzött célok eléréséhez jelentős beruházásokra, köztük a megújuló energiaforrásokba történő beruházásokra lesz szükség. A Bizottság becslése szerint az újonnan megemelt 2030-as éghajlat-, energia- és közlekedési célok eléréséhez a 2011–2020-as szinthez képest évi 390 milliárd EUR többletberuházásra lesz szükség ⁽⁵⁾, a korábbi becslés tárgyát képező egyéb környezetvédelmi célkitűzések esetében pedig további évi 130 milliárd EUR-ra ⁽⁶⁾. E beruházási kihívás nagysága mind a magánszektor, mind az állami források költséghatékony mobilizálását igényli. Ez érinteni fogja az összes ágazatot, és így az uniós gazdaság egészét.
4. A versenypolitikának és különösen az állami támogatási szabályoknak fontos szerepe van abban, hogy az Unió számára lehetővé váljon a zöld megállapodással kapcsolatos szakpolitika céljainak teljesítése és azt támogassák. Az európai zöld megállapodásról szóló közlemény kifejezetten kimondja, hogy az állami támogatási szabályok felülvizsgálatra kerülnek e politikai célkitűzések figyelembevételével, a klímasemlegességre való költséghatékony és méltányos átállás, és a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos megszüntetése elősegítése céljából, ugyanakkor biztosítva az egyenlő versenyfeltételeket a belső piacon. Ezek az iránymutatások ezt a felülvizsgálatot tükrözik.
5. Annak megakadályozása céljából, hogy az állami támogatások a belső piaci verseny torzulását okozzák vagy a verseny torzulásával fenyegetsenek, és befolyásolják a tagállamok közötti kereskedelmet, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése megállapítja az állami támogatások tilalmának elvét. Bizonyos esetekben azonban az ilyen támogatás a Szerződés 107. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmében összeegyeztethetőnek tekinthető a belső piaccal.
6. A tagállamoknak a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdése szerint be kell jelenteniük az állami támogatásokat, azon intézkedések kivételével, amelyek teljesítik a Bizottság által az (EU) 2015/1588 tanácsi rendelet ⁽⁷⁾ 1. cikke alapján elfogadott csoportmentességi rendeletben meghatározott feltételeket.
7. Ez az iránymutatás arra vonatkozó útmutatást fektet le, hogy a Bizottság miként fogja értékelni a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében bejelentési kötelezettség alá tartozó környezetvédelmi – ideértve az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásai elleni védelemmel kapcsolatos – és energetikai támogatások összeegyeztethetőségét. Ezen iránymutatásban a „környezetvédelemre” való minden utalást a környezetvédelemre utalásként kell érteni, beleértve az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásai elleni védelmet is.

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai zöld megállapodás, COM(2019) 640 final.

⁽²⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása – Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében, COM(2020) 562 final.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

⁽⁴⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „Irány az 55 %!": Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzésének megvalósítása a klímasemlegesség elérése érdekében, COM(2021) 550 final.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/amendment-renewable-energy-directive-2030-climate-target-with-annexes_en.pdf

⁽⁶⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az uniós gazdaság a Covid19 után: a gazdasági kormányzásra gyakorolt hatások”, COM(2021) 662 final.

⁽⁷⁾ A Tanács (EU) 2015/1588 rendelete (2015. július 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a horizontális állami támogatások bizonyos fajtáira történő alkalmazásáról (HL L 248., 2015.9.24., 1. o.).

8. A Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében egy támogatási intézkedés akkor nyilvánítható összeegyeztethetőnek a belső piaccal, ha két feltétel – egy pozitív és egy negatív – teljesül. A pozitív feltétel az, hogy a támogatásnak elő kell segítenie egy gazdasági tevékenység fejlődését. A negatív feltétel pedig az, hogy a támogatás nem érintheti olyan mértékben kedvezőtlenül a kereskedelmi feltételeket, amely ellentétes a közös érdekekkel.
9. Általánosan elfogadott, hogy a versenypiacok általában hatékony eredményeket hoznak az árak, a kibocsátás és az erőforrások felhasználása tekintetében. Azonban állami beavatkozásra lehet szükség egyes olyan gazdasági tevékenységek fejlesztésének elősegítése érdekében, amelyek a támogatás hiányában egyáltalán nem fejlődnének, vagy nem fejlődnének ugyanolyan ütemben vagy ugyanolyan feltételek mellett. A beavatkozás ezáltal hozzájárul az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez.
10. A környezetvédelem összefüggésében a környezeti externáliák, az információhiányok és a koordinációs hiányosságok azt jelentik, hogy a piaci szereplők nem feltétlenül veszik teljes mértékben figyelembe a gazdasági tevékenységek költségeit és előnyeit a fogyasztási, beruházási és termelési döntések meghozatalakor. Ezek a piaci hiányosságok – azaz olyan helyzetek, amelyekben a piacok beavatkozás nélkül vélhetően nem képesek hatékony eredmény felmutatására – nem vezetnek el az optimális jóléthez a fogyasztók és a társadalom egésze számára, aminek következtében állami támogatás hiányában a végzett gazdasági tevékenységekkel kapcsolatban elégtelen lenne a környezetvédelem szintje.
11. A tagállami hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a támogatási intézkedés, a hozzá kapcsolódó feltételek, az elfogadására vonatkozó eljárások és a támogatott tevékenység ne ütközzön az uniós környezetvédelmi jogba. A tagállami hatóságoknak azt is biztosítaniuk kell, hogy a támogatásokkal kapcsolatos döntéshozatal során az érintett lakosság lehetőséget kapjon a konzultációra. Végül lehetőséget kell biztosítani az egyéneknek és szervezeteknek, hogy nemzeti bíróságok előtt megtámadják a támogatást vagy az azt végrehajtó intézkedéseket, amennyiben bizonyítékot szolgáltatnak arra vonatkozóan, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályokat nem tartják be ⁽⁸⁾.

2. HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

2.1 Alkalmazási kör

12. Ezt az iránymutatást a gazdasági tevékenységek fejlesztésének elősegítése céljából a környezetvédelmet javító módon nyújtott állami támogatásokra, valamint az energiaágazatban a Szerződés által szabályozott tevékenységekre kell alkalmazni, amennyiben a támogatási intézkedések az iránymutatás 2.2. szakaszának alkalmazási körébe tartoznak. Ezért ez az iránymutatás azokban az ágazatokban is alkalmazandó, amelyekre az állami támogatások tekintetében egyedi uniós szabályok vonatkoznak, amennyiben ezek a különös uniós szabályok eltérően nem rendelkeznek, vagy nem tartalmazznak ugyanarra az intézkedésre adott környezetvédelmi támogatásra vagy az energetikai támogatásra vonatkozó rendelkezéseket, amely esetben az ágazatspecifikus szabályok érvényesülnek. Ez az iránymutatás elsőbbséget élvez a légiközlekedési iránymutatás ⁽⁹⁾ 17. pontjának b) alpontjával szemben az évi 5 milliónnál nagyobb utasforgalmú nagy repülőterek javára nyújtott környezetvédelmi támogatási intézkedések tekintetében.
13. Ez az iránymutatás nem vonatkozik az alábbiakra:
 - a) kevesebb természeti erőforrás igénybevétele céljából környezetbarát termékek, gépek, illetve szállítási eszközök tervezésének és gyártásának, illetve az erőművekben vagy más termelési egységekben a biztonság vagy a higiénia javítására irányuló intézkedéseknek az állami támogatása ⁽¹⁰⁾;
 - b) a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszerében ⁽¹¹⁾ meghatározott szabályok hatálya alá tartozó, kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatás;

⁽⁸⁾ A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságának a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény nemzeti szintű végrehajtása tekintetében lásd a környezeti ügyekben az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló bizottsági közleményt (HL C 275., 2017.8.18., 1. o.).

⁽⁹⁾ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a repülőtereknek és a légitársaságoknak nyújtott állami támogatásról (HL C 99., 2014.4.4., 3. o.).

⁽¹⁰⁾ A környezetvédelmi támogatás általában kevésbé torzító hatású és hatékonyabb, ha azt a környezetbarát termékek fogyasztójának/felhasználójának, nem pedig a környezetbarát termék előállítójának/gyártójának adják. Ez nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy környezetvédelmi támogatást nyújtsanak a vállalkozásoknak gyártási tevékenységeik környezetvédelmi színvonalának növelése érdekében.

⁽¹¹⁾ A Bizottság közleménye – A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere (HL C 198., 2014.6.27., 1. o.).

c) a mezőgazdasági és erdészeti ágazatban⁽¹²⁾ vagy a halászati és akvakultúra-ágazatban⁽¹³⁾ nyújtott állami támogatásokra vonatkozó szabályok hatálya alá tartozó állami támogatás;

d) Az atomenergiára nyújtott állami támogatás.

14. Környezetvédelmi és energetikai támogatás nem nyújtható a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról szóló bizottsági iránymutatásban meghatározottak szerint⁽¹⁴⁾ nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak.

15. Az olyan vállalkozás javára szóló támogatás értékelésekor, amellyel szemben valamely még nem teljesített, támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító korábbi bizottsági határozaton alapuló visszafizetési felszólítás van érvényben, a Bizottság figyelembe veszi a még visszafizetendő támogatási összeget⁽¹⁵⁾.

2.2 Az iránymutatás hatálya alá tartozó támogatási intézkedések

16. A Bizottság a környezetvédelmi és energetikai intézkedések számos olyan kategóriáját azonosította, amelyek tekintetében az állami támogatás a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethető lehet a belső piaccal bizonyos feltételek teljesülése esetén:

a) az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére és elnyelésére nyújtott támogatás, a megújuló energia és az energiahatékonyság támogatása révén is;

b) támogatás az épületek energetikai és környezeti teljesítményének javításához;

c) támogatás (légi, közúti, vasúti, belvízi és tengeri szállításhoz használt) tiszta üzemű gépjárművek, valamint tiszta kiszolgáló berendezések beszerzéséhez és lízingeléséhez, valamint járművek és mobil kiszolgáló berendezések utólagos átalakításához;

d) a kibocsátásmentes és tiszta üzemű gépjárművek elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrájának kiépítéséhez nyújtott támogatás;

e) az erőforrás-hatékonyság és a körforgásos gazdaságra való átállás céljából nyújtott támogatás;

f) az üvegházhatást okozó gázoktól eltérő szennyezés megelőzéséhez vagy csökkentéséhez nyújtott támogatás;

g) a környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére vagy helyreállítására, illetve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetesen alapuló megoldások végrehajtására nyújtott beruházási támogatás;

h) adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás;

i) a villamosenergia-ellátás biztonsága érdekében nyújtott támogatás;

j) az energetikai infrastruktúrára nyújtott támogatás;

k) a távfűtéshez és távhűtéshez nyújtott támogatás;

l) az energiaigényes felhasználók villamosenergia-fogyasztására kivetett adójellegű díjak csökkentésének formájában nyújtott támogatás;

m) a szén-, tőzeg- vagy olajpala-tüzelésű erőművek, valamint a szén-, tőzeg- vagy olajpala-kitermeléssel kapcsolatos bányászati műveletek bezárásához nyújtott támogatás;

n) az éghajlati, környezetvédelmi és energetikai kérdésekkel kapcsolatos tanulmányokhoz vagy tanácsadási szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás.

⁽¹²⁾ A mezőgazdasági és erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott állami támogatásokról szóló európai uniós iránymutatások, 2014–2020 (HL C 204., 2014.7.1., 1. o.).

⁽¹³⁾ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a halászati és az akvakultúra-ágazatban nyújtott állami támogatások vizsgálatáról (HL C 217., 2015.7.2., 1. o.).

⁽¹⁴⁾ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról (HL C 249., 2014.7.31., 1. o.).

⁽¹⁵⁾ Lásd a Törvényszék 1995. szeptember 13-i ítéletét, TWD kontra Európai Bizottság, T-244/93 és T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, 56. pont. Lásd továbbá: A Bizottság közleménye – Bizottsági közlemény a jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatások visszafizetéséről (HL C 247., 2019.7.23., 1. o.).

2.3 Az iránymutatás felépítése

17. A 3. fejezet határozza meg azokat az összegegyeztetetőségi feltételeket, amelyeket az ezen iránymutatás által érintett különféle támogatási kategóriákra általánosan alkalmazni kell. A támogatáshalmazódásról szóló 3.2.1.3.1. szakasz az ezen iránymutatás által érintett valamennyi támogatási kategóriára vonatkozik. A 4. fejezet konkrét összegegyeztetetőségi kritériumokat fektet le, amelyek az említett fejezet különböző szakaszaiban szereplő támogatási intézkedésekre vonatkoznak. A 3. fejezetben foglalt összegegyeztetetőségi kritériumokat kell alkalmazni, kivéve, ha a 4. fejezet egyes célzott szakaszaiban konkrétabb rendelkezések kerültek meghatározásra.
18. Eltérő rendelkezés hiányában az ebben az iránymutatásban meghatározott feltételek vonatkoznak a támogatási programokra és az egyedi támogatásokra, függetlenül attól, hogy azok támogatási programon alapulnak-e vagy ad hoc jelleggel nyújtják azokat.

2.4 Fogalommeghatározások

19. Ezen iránymutatás alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:
 1. „ad hoc támogatás”: nem támogatási program keretében nyújtott támogatás;
 2. „támogatási intenzitás”: a támogatás bruttó összege a projekt elszámolható költségeinek százalékában kifejezve; Valamennyi felhasznált adatnak az adók vagy egyéb díjak levonása előtti adatnak kell lennie. Ha a támogatást nem vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtják, a támogatás összegének a bruttó támogatási egyenértéket kell tekinteni. A több részletben kifizetett támogatást az odaítélés időpontjában való értékén kell kiszámítani. Diszkontálás céljára és kedvezményes kamatozású hitel⁽¹⁶⁾ esetében a támogatás összegének kiszámítására használt kamatlábnak a támogatás odaítélésekor érvényes referencia-kamatlábát kell tekinteni. A támogatási intenzitás kiszámítása kedvezményezettenként történik;
 3. „támogatott területek”: azok a területek, amelyeket a támogatás odaítélésekor egy jóváhagyott regionális támogatási térképen szerepeltek a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) és c) pontja alapján;
 4. „kiegyenlítő szabályozás” a villamos energia tekintetében: az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁷⁾ 2. cikke 10. pontjában meghatározott kiegyenlítő szabályozás;
 5. „mérlegkörfelelős”: az (EU) 2019/943 rendelet 2. cikkének 14. pontjában meghatározott mérlegkörfelelős;
 6. „biológiai sokféleség”: az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁸⁾ 2. cikkének 15. pontjában meghatározott biológiai sokféleség;
 7. „bioüzemanyagok”: az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁹⁾ 2. cikkének 33. pontjában meghatározott bioüzemanyagok;
 8. „biogáz”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 28. pontjában meghatározott biogáz;
 9. „folyékony bio-energiahordozók”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 32. pontjában meghatározott biogáz;
 10. „biomassza”: biológiai eredetű termékek, hulladékok és maradékanyagok biológiailag lebontható része, az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 24. pontjában meghatározottak szerint;
 11. „biomasszából előállított üzemanyagok”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 27. pontjában meghatározott biomasszából előállított üzemanyagok;
 12. „kapacitásmechanizmus”: az (EU) 2019/943 rendelet 2. cikkének 22. pontjában meghatározott kapacitásmechanizmus;
 13. „szén-dioxid-leválasztás és -tárolás” (CLT): olyan technológiák összessége, amelyek lehetővé teszik az ipari üzemekből kibocsátott CO₂ – beleértve a folyamatból szükségszerűen kibocsátásokat – leválasztását, vagy a környezeti levegőből közvetlenül történő leválasztását, tároló létesítménybe történő szállítását és a szén-dioxid tartós tárolása céljára megfelelő föld alatti geológiai képződményekbe történő bevezetését teszik lehetővé;

⁽¹⁶⁾ Piaci kamatláb alatti kamatozású hitel.

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (HL L 158., 2019.6.14., 54. o.).

⁽¹⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

⁽¹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

14. A „szén-dioxid-leválasztás és -hasznosítás” (CLH): olyan technológiák összessége, amelyek lehetővé teszik az ipari üzemekből kibocsátott CO₂ – beleértve a folyamatból szükségszerűen kibocsátásokat – leválasztását, vagy a környezeti levegőből közvetlenül történő leválasztását, és annak a CO₂ fogyasztási vagy felhasználási helyre történő szállítását az adott CO₂ teljes körű felhasználása érdekében;
15. „CO₂-eltávolítás”: olyan emberi tevékenység, amely a CO₂-t a légkörből eltávolítja, és geológiai, szárazföldi vagy óceáni tározókban vagy termékekben tartósan tárolja. Magában foglalja a biológiai vagy geokémiai szénelnyelők meglévő és potenciális antropogén fejlesztését, valamint a közvetlen levegőmegkötést- és tárolást, de nem értendő ide a nem közvetlenül emberi tevékenységgel okozott természetes CO₂-felvétel;
16. „szállítói kötelezettségvállalási rendszer”: olyan rendszer, amelyben értéket teremtenek áruk vagy szolgáltatások nyújtása vonatkozásában azáltal, hogy tanúsítják azokat az árukat vagy szolgáltatásokat, és tanúsítványok vásárlására vonatkozó kötelezettséget rónak a beszállítókra vagy a fogyasztókra;
17. „tisztá mobil földi kiszolgáló berendezés”: a légi vagy tengeri közlekedéshez kapcsolódó szolgáltatások során használt, nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású berendezés;
18. „tisztá mobil kiszolgáló berendezés”: tisztá mobil terminálberendezés és tisztá mobil földi kiszolgáló berendezés;
19. „tisztá mobil terminálberendezés”: olyan mobilberendezés, amelyet terminálterületen belül áruk és intermodális rakodóegységek be-, ki- és átrakodására, valamint rakomány mozgatására használnak, és amelynek nincsen közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátása, vagy – nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású alternatívák hiányában – amelynek a hagyományos terminálberendezéseknél lényegesen alacsonyabb a közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátása;
20. „tisztá üzemű jármű”:
 - a) két- vagy háromkerekű járművekre vagy négykerekű motorkerékpárokra vonatkozóan:
 - i. a 168/2013/EU rendelet hatálya alá tartozó járművek, amelyek nulla kipufogógáz-CO₂-kibocsátással rendelkeznek, az említett rendelet 24. cikkében és V. mellékletében megállapított követelményeknek megfelelően számítva;
 - b) a könnyűgépjárművekre vonatkozóan:
 - ii. M₁, M₂ vagy N₁ kategóriájú jármű, amelynek az (EU) 2017/1151 bizottsági rendeletnek ⁽²⁰⁾ megfelelően meghatározott kipufogógáz-CO₂-kibocsátása nulla;
 - iii. a 2009/33/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²¹⁾ 4. cikke 4. pontjának a) alpontjában meghatározott tisztá gépjármű;
 - c) a nehézgépjárművekre vonatkozóan:
 - i. a 2009/33/EK irányelv 4. cikkének 5. pontjában meghatározott kibocsátásmentes nehézgépjármű;
 - ii. 2025. december 31-ig az (EU) 2019/1242 európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének 12. pontjában meghatározott alacsony kibocsátású nehézgépjármű ⁽²²⁾;
 - iii. 2025. december 31-ig a 2009/33/EK irányelv 4. cikke 4. pontjának b) alpontjában meghatározott és az (EU) 2019/1242 rendelet hatálya alá nem tartozó tisztá jármű;
 - d) belvízi hajókra vonatkozóan:
 - i. nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású belvízi személy- vagy teherszállító hajók;

⁽²⁰⁾ A Bizottság (EU) 2017/1151 rendelete (2017. június 1.) a könnyű személygépjárművek és haszongépjárművek (Euro 5 és Euro 6) kibocsátás tekintetében történő típusjóváhagyásáról és a járműjavítási és -karbantartási információk elérhetőségéről szóló 715/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet kiegészítéséről (HL L 175., 2017.7.7., 1. o.).

⁽²¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/33/EK irányelve (2009. április 23.) a tisztá és energiahatékony közúti járművek használatának előmozdításáról (HL L 120., 2009.5.15., 5. o.).

⁽²²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1242 rendelete (2019. június 20.) az új nehézgépjárművek szén-dioxid-kibocsátási előírásainak meghatározásáról, valamint az 595/2009/EK és az (EU) 2018/956 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 96/53/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 198., 2019.7.25., 202. o.).

- ii. a hibrid vagy két üzemanyaggal működő hajók, amelyek a rendes működésükhöz szükséges energiát legalább 50 %-ban a nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású üzemanyagból vagy hálózati áramból származtatják;
- iii. olyan belvízi teherszállító hajók, amelyek Nemzetközi Tengerészeti Szervezet energiahatékonysági működési mutatója segítségével számított (vagy új hajó esetében becsült) tonnakilómeterenkénti közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátása (gCO₂/tkm) 50 %-kal kisebb, mint a nehézgépjárművekre (5-LH alcsoport) az (EU) 2019/1242 rendelet 11. cikkével összhangban meghatározott átlagos CO₂-referenciakibocsátás;

Annak értékelése során, hogy egy hajó tiszta üzemű gépjárműnek minősül-e, a Bizottság figyelembe veszi az érintett ágazatban bekövetkezett fejleményeket, többek között azon műszaki vizsgálati kritériumokra hivatkozással, amelyek alapján egy tevékenység jelentős mértékben hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez, az (EU) 2020/852 rendelet alapján a vonatkozó felhatalmazáson alapuló jogi aktusban meghatározottak szerint;

e) a tengeri hajókra vonatkozóan:

- i. nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású tengeri vagy part menti személy- vagy teherszállításra, kikötői műveletekre vagy kiegészítő tevékenységre használt hajók; vagy
- ii. az a személyszállításra, teherszállításra, kikötői műveletekre vagy kiegészítő tevékenységekre szolgáló tengerjáró és part menti hajó, amely a rendes működéséhez tengeren vagy kikötőkben legalább az energiája 25 %-át nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású üzemanyagokból vagy hálózatról tölthető villamosenergiából nyerő hibrid vagy vegyes üzemű motorral rendelkezik, vagy a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet 2022. április 1-jén alkalmazandó energiahatékonysági tervezési mutatója követelményeinél 10 %-kal kisebb EEDI-értéket ért el és a hajó képes nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású üzemanyagok vagy megújuló energiaforrásból származó üzemanyagok felhasználásával hajózni; vagy
- iii. azok a tengeri vagy part menti teherszállító hajók, amelyeket kizárólag olyan part menti és rövid távú tengeri szolgáltatások nyújtására használnak, amelyek célja, hogy lehetővé tegyék a jelenleg szárazföldön zajló áruszállításról a tengeri szállításra történő modális váltást, és amelyeknek az EEDI segítségével számított közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátása 50 %-kal kisebb, mint a nehézgépjárművekre (5-LH alcsoport) az (EU) 2019/1242 rendelet 11. cikkével összhangban meghatározott átlagos CO₂-referenciakibocsátás;

Annak értékelése során, hogy egy hajó tiszta üzemű gépjárműnek minősül-e, a Bizottság figyelembe veszi az érintett ágazatban bekövetkezett fejleményeket, többek között azon műszaki vizsgálati kritériumokra hivatkozással, amelyek alapján egy tevékenység jelentős mértékben hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez, az (EU) 2020/852 rendelet alapján a vonatkozó felhatalmazáson alapuló jogi aktusban meghatározottak szerint;

f) a vasúti járművekre vonatkozóan:

- i. zéró közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású vasúti járművek;
- ii. az a vasúti jármű, amelynek közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátása nulla, ha a szükséges infrastruktúrával felszerelt vágányon üzemeltetik és hagyományos motort használ, amennyiben nem áll rendelkezésre ilyen infrastruktúra (kétüzemű);

g) repülőgépekre vonatkozóan:

- i. zéró közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású légi jármű;
- ii. olyan légi jármű, amely lényegesen jobb környezeti teljesítményt mutat a piacon széles körben elérhető alternatíváinak megfelelő, azonos felszálló tömegű légi járműhöz képest;

21. „kapcsolt energiatermelés” vagy kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés: a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²³⁾ 2. cikkének 30. pontjában meghatározott kapcsolt energiatermelés;

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (2012. október 25.) az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.).

22. „szennyezett terület”: olyan terület, amelyen anyagok vagy vegyi anyagok emberi tevékenység által okozott előfordulása megerősítetten olyan szintű, amely – figyelembe véve a terület, a tengerfenék vagy a folyók jelenlegi és jövőbeni jóváhagyott hasznosítását – jelentős kockázatot jelent az emberi egészségre vagy a környezetre;
23. „demonstrációs projekt”: az (EU) 2019/943 rendelet 2. cikkének 24. pontjában meghatározott demonstrációs projekt;
24. „digitalizáció”: elektronikus eszközök és/vagy rendszerek által végzett olyan technológiák bevezetése, amelyek lehetővé teszik a termékfunkciók bővítését, az online szolgáltatások fejlesztését, a folyamatok korszerűsítését vagy az ártermelés és szolgáltatásnyújtás területén a közvetítők kiiktatásán alapuló üzleti modellekre való átalakítást, és végső soron átalakító hatást eredményeznek;
25. „ártalmatlanítás”: a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁴⁾ 3. cikkének 19. pontjában meghatározott ártalmatlanítás;
26. „elosztórendszer-üzemeltető”: az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁵⁾ 2. cikkének 29. pontjában meghatározott elosztórendszer-üzemeltető;
27. „távfűtés” vagy „távhűtés”: a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁶⁾ 19. cikkének 2. pontjában meghatározott távfűtés vagy távhűtés;
28. „távfűtési és/vagy -hűtési rendszerek”: hő- vagy hűtőenergia-termelő létesítmények, a hőtároló és -elosztóhálózatból álló rendszer, amely magában foglalja mind a csővezetékek „elsődleges” – vagy átviteli – és a fogyasztók hő- vagy hűtésellátását szolgáló „másodlagos” hálózatát. A távfűtésre való hivatkozást távfűtési és/vagy hűtési rendszerként is érteni kell attól függően, hogy a hálózatok hőt vagy hűtést együttesen vagy külön szolgáltatnak-e;
29. „ökoinnováció”: az innovatív tevékenységek valamennyi formája, beleértve az új termelési folyamatokat, új termékeket vagy szolgáltatásokat, valamint új irányítási és üzleti módszereket, amelyek célja vagy hatása a környezetvédelem jelentős javítása és a szennyezés környezeti hatásainak jelentős csökkentése. E fogalom meghatározás alkalmazásában az alábbiak nem tekintendők innovációnak:
- a) csak a környezetvédelem kisebb fokú változását vagy fejlesztését eredményező tevékenységek;
 - b) a termelési vagy szolgáltatási képességek növelése olyan gyártási vagy logisztikai rendszerek hozzáadása által, amelyek nagyban hasonlítanak a már használatban lévőkhöz;
 - c) az üzleti gyakorlatokban, a munkahelyi szervezetben vagy külső kapcsolatokban eszközölt olyan változtatások, amelyek a vállalkozáson belül már alkalmazott szervezési módszereken alapulnak;
 - d) a vezetési stratégia megváltozása;
 - e) az összeolvadások és felvásárlások;
 - f) egy eljárás alkalmazásának beszüntetése;
 - g) az egyszerű tőkepótlás vagy tőkenövelés;
 - h) a kizárólag a tényezőárok megváltozásához köthető változások, az egyedi igényekhez igazítás, a rendszeres szezonális és ciklikus változások;
 - i) az új vagy jelentősen továbbfejlesztett termékek kereskedelme;
30. „ökoszisztéma” vagy „ökológiai rendszer”: az (EU) 2020/852 rendelet 2. cikkének 13. pontjában meghatározott ökoszisztéma vagy ökológiai rendszer;
31. „energiahatékonyság”: a 2012/27/EU irányelv 2. cikkének 4. pontjában meghatározott energiahatékonyság;
32. „energiatárolás”: az energia villamosenergia-rendszerben történő tárolása az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 59. pontjában meghatározottak szerint;

⁽²⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

⁽²⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

⁽²⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/31/EU irányelve (2010. május 19.) az épületek energiahatékonyságáról (HL L 153., 2010.6.18., 13. o.).

33. „energiatároló létesítmény”: a villamosenergia-rendszerben lévő energiatároló létesítmény az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 60. pontjában meghatározottak szerint;
34. „hatékony távfűtés és távhűtés”: a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikke 41. pontjában meghatározott hatékony távfűtés vagy távhűtés;
35. „megújuló energia”: csak az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 1. pontjában meghatározott megújuló energiaforrásokat felhasználó üzemek általi energiatermelés, valamint hagyományos energiaforrásokat is alkalmazó vegyes üzemekben az energiaérték szempontjából megújuló energiaforrásokból nyert energiarész, ideértve a (megújuló energiát előállító létesítménnyel együtt vagy ahhoz kiegészítőként telepített) mérőórával ellátott tárolórendszerek feltöltésére használt megújuló forrásokból előállított villamosenergiát, a tárolórendszerek eredményeként nyert villamos energia kivételével;
36. „energetikai infrastruktúra” ⁽²⁷⁾: minden olyan fizikai berendezés vagy létesítmény, amely az Unió területén található vagy az Uniót egy vagy több harmadik országgal kapcsolja össze, és az alábbi kategóriákba tartozik:
- a) a villamos energia tekintetében:
- az átviteli és elosztó rendszerek, ahol „átvitel” a villamos energia szárazföldön és tengeren történő szállítása igen nagy feszültségű és nagyfeszültségű, összekapcsolt rendszereken a végső fogyasztókhoz vagy az elosztókhoz való eljuttatás céljából, nem beleértve az ellátást, míg „elosztás” a villamos energia szárazföldön és tengeren történő szállítása nagyfeszültségű, közepfeszültségű és kisfeszültségű elosztóhálózatokon a fogyasztóhoz való eljuttatás céljából, nem beleértve az ellátást;
 - az i. alpontban hivatkozott rendszerek biztonságos, védett és hatékony működéséhez szükséges valamennyi felszerelés és berendezés, beleértve a minden feszültségi szinten alkalmazandó védelmi, a felügyeleti és a szabályozó rendszereket és alállomásokat is;
 - teljes mértékben integrált hálózati elemek az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 51. pontjában meghatározottak szerint;
 - intelligens energiahálózatok, amelyek információs és kommunikációs technológiákat integráló olyan rendszerek és rendszerelemek, amelyek operatív digitális platformokon, vezérlőrendszereken és érzékelő technológiákon keresztül mind az átviteli, mind pedig az elosztási szinten alkalmaznak információs és kommunikációs technológiákat, egy biztonságosabb, hatékonyabb és intelligensebb villamosenergia-átviteli és -elosztási hálózat megteremtése, az új energiatermelési, -tárolási és -fogyasztási formák integrálási képességének javítása, valamint új üzleti modellek és piaci struktúrák alkalmazása érdekében;
 - off-shore villamosenergia-hálózatok, amelyek az i. alpontban meghatározott villamosenergia-átviteli vagy elosztási infrastruktúra bármely kettős funkciójú berendezése vagy létesítménye: a tengeri megújuló forrásokból előállított villamos energia tengeri termelőhelyekről két vagy több országba bekapcsolása, és átvitele vagy elosztása. Ebbe beletartoznak az intelligens hálózatok és a védett, biztonságos és hatékony működéshez elengedhetetlen bármely csatlakozó tengeri berendezés vagy létesítmény, beleértve a védelmi, felügyeleti és vezérlőrendszereket, valamint a szükséges alállomásokat is, ha azok is a technológiai interoperabilitást – többek között a különböző technológiák interfészének kompatibilitását – biztosítják;
- b) gáz (földgáz, biogáz – ideértve a biometánt is – és/vagy nem biológiai eredetű megújuló gáz) tekintetében:
- olyan, gáz átvitelére és elosztására szolgáló csővezetékek, amelyek egy hálózathoz tartoznak, kivéve az upstream földgázelosztás keretében használt nagynyomású vezetékeket;
 - az i. alpontban említett nagynyomású gázvezetékekhez csatlakozó földfelszín alatti tároló létesítmények;
 - cseppfolyósított vagy sűrített gázhoz használt átviteli, tároló- és újragázosító vagy dekompressziós létesítmények;

⁽²⁷⁾ Olyan projektek, amelyeket egy előzetesen megnevezett felhasználó vagy azok kis csoportja számára építettek és igényeihez igazítottak (külön kiépített infrastruktúra), nem minősülnek energetikai infrastruktúrának.

- iv. a rendszer biztonságos, védett és hatékony működéséhez, illetve a kétirányú kapacitás megvalósításához szükséges felszerelések és berendezések, ideértve a kompresszorállomásokat is;
- v. intelligens gázhálózatok, amelyek a következő olyan berendezések vagy létesítmények bármelyikéből állnak, amelyek célja a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok (beleértve a hidrogént és nem biológiai eredetű gázokat) hálózatba történő integrálásának lehetővé tétele és elősegítése: információs és kommunikációs technológiákat, vezérlőrendszereket és érzékelőtechnológiákat annak érdekében integráló digitális rendszerek és rendszerelemek, hogy lehetővé tegyék egy gázhálózaton belül a gáztermelés, -átvitel, -elosztás és -fogyasztás interaktív és intelligens nyomon követését, mérését, minőség-ellenőrzését és kezelését. Ezenkívül az említett intelligens hálózatok adott esetben olyan berendezéseket is alkalmazhatnak, amelyek lehetővé teszik az elosztási szint és az átviteli szint közötti kétirányú áramlásokat és a meglévő hálózat ehhez kapcsolódóan szükségessé váló korszerűsítéseit is;
- c) a hidrogén tekintetében ⁽²⁸⁾:
- i. hidrogén nagynyomású szállítására szolgáló átviteli csővezetékek, valamint a hidrogén helyi elosztására szolgáló elosztó csővezetékek, több hálózati felhasználó számára átlátható és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés biztosításával;
- ii. tároló létesítmény, amelyet nagy tisztaságú hidrogén tárolására használnak, beleértve a hidrogénterminálnak a tárolásra használt részét, a termelési műveletekhez használt rész kivételével, és ideértve a kizárólag a hidrogénhálózat-üzemeltetők számára feladataik ellátásához fenntartott létesítményeket is. A hidrogéntároló létesítmények közé tartoznak az i. alpontban említett nagynyomású hidrogén átviteli vagy elosztó vezetékhez csatlakozó, föld alatti tárolólétesítmények;
- iii. hidrogénnek vagy más kémiai anyagokba ágyazott hidrogénnek a hálózatba injektálás céljából történő átadására, átvételére, gázzá visszaalakítására vagy dekompressziójára szolgáló létesítmények;
- iv. terminál, amely a folyékony hidrogén hidrogénhálózatba injektálás céljából gázhalmazállapotú hidrogénné történő átalakítására szolgáló berendezés. A terminálok részét képezik az átalakítási folyamathoz, majd a hidrogénhálózatba történő besajtoláshoz szükséges kiegészítő berendezések és az ideiglenes tárolás, de a hidrogénterminál tárolásra használt része nem;
- v. rendszerösszekötő, amely olyan hidrogénhálózat (vagy annak egy része), amely a tagállamok közötti határon, vagy egy tagállam és egy harmadik ország közötti határon halad át a tagállamok területéig vagy az adott tagállam felségvizéig;
- vi. a hidrogénrendszer biztonságos, védett és hatékony működéséhez, illetve a kétirányú kapacitás megvalósításához szükséges felszerelések és berendezések, ideértve a kompresszorállomásokat is;
- d) a szén-dioxid tekintetében ⁽²⁹⁾:
- i. az upstream csővezeték-hálózat kivételével azon csővezetékek, amelyeket a szén-dioxid több forrásból, azaz olyan ipari berendezésekből (az erőműveket is ideértve) történő szállítására használnak, amelyek égetéssel vagy más, fosszilis vagy nem fosszilis széntartalmú összetevőket tartalmazó kémiai reakciók útján szén-dioxidot állítanak elő, a 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁰⁾ 3. cikke értelmében a szén-dioxid állandó geológiai tárolása vagy a szén-dioxid alapanyagként vagy biológiai folyamatok hozamának fokozására történő felhasználása céljából;

⁽²⁸⁾ Az i–vi. alpontban említett eszközök bármelyike lehet újonnan épített vagy földgázból hidrogénné átalakított (más célra történő felhasználást) eszköz, illetve e kettő kombinációja. A hidrogén vonatkozásában az i–vi. alpontban felsorolt olyan eszközök, amelyekhez harmadik fél hozzáférhet, energetikai infrastruktúrájának minősülnek.

⁽²⁹⁾ A széndioxid vonatkozásában az i–iv. alpontban felsorolt olyan eszközök, amelyekhez harmadik fél hozzáférhet, energetikai infrastruktúrájának minősülnek.

⁽³⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/31/EK irányelve (2009. április 23.) a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 114. o.).

- ii. a szén-dioxid szállításához vagy tárolásához szükséges cseppfolyósításra vagy tárolásra szolgáló létesítmények;
 - iii. a szén-dioxidnak a 2009/31/EK irányelv 3. cikke szerinti állandó geológiai tárolására használt, egy adott geológiai formáción belüli infrastruktúra, illetve az ehhez kapcsolódó felszíni és besajtoló berendezések;
 - iv. bármely, a rendszer megfelelő, biztonságos és hatékony működéséhez szükséges felszerelés vagy berendezés, ideértve a védelmi, felügyeleti vagy szabályozó rendszereket is. Ez magában foglalhatja a szén-dioxid szállítására és tárolására szolgáló mobil eszközöket, feltéve, hogy az ilyen mobil eszközök megfelelnek a tiszta üzemű gépjármű meghatározásának;
 - e) hőenergia több termelőtől/felhasználótól gőz, meleg víz vagy hűtött folyadék formájában történő átvitelére vagy elosztására használt infrastruktúra, megújuló energia vagy ipari alkalmazásokból származó hulladékhő felhasználása alapján;
 - f) a 347/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³¹⁾ 2. cikkének 4. pontjában meghatározott közös érdekű projektek és az EUMSZ 171. cikkében említett közös érdekű projektek;
 - g) egyéb infrastruktúra-kategóriák olyan infrastruktúra tekintetében, amely lehetővé teszi a megújuló vagy szén-dioxid-mentes energia termelőinek és felhasználóinak fizikai vagy vezeték nélküli összekapcsolását több hozzáférési és kilépési pontról, és amelyekhez a nem az infrastruktúra tulajdonosához/kezelőjéhez tartozó harmadik felek is hozzáférhetnek;
37. „energiahatékonyság”: az épületek 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 4. pontjában meghatározott energiahatékonysága;
38. „energiamegtakarítás”: a 2012/27/EU irányelv 2. cikkének 5. pontjában meghatározott energiamegtakarítás;
39. „környezetvédelem”: minden olyan intézkedés vagy tevékenység, amelynek célja az emberi tevékenységek által a fizikai környezetben (ideértve a levegőt, vizet és talajt), ökoszisztémákban vagy természeti erőforrásokban okozott szennyezés, kedvezőtlen környezeti hatás vagy egyéb kár mérséklése vagy megelőzése, ideértve az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, az ilyen kár kockázatának csökkentése, a biológiai sokféleség védelme és helyreállítása vagy a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználásának előmozdítása céljából hozott intézkedéseket, ideértve az energiatakarékosági intézkedéseket és a megújuló energiaforrások és az üvegházhatású gázok és más szennyező anyagok kibocsátásának csökkentésére szolgáló más technikák használatát, az elsődleges anyagok felhasználásának csökkentése és a hatékonyság növelése céljából a körforgásos gazdasági modellekre történő átállást. Ez magában foglalja azokat az intézkedéseket is, amelyek megerősítik az alkalmazkodóképességet és minimalizálják az éghajlati hatásokkal szembeni kiszolgáltatottságot;
40. „környezetvédelmi adó vagy adójellegű díj”: olyan adó vagy adójellegű díj, amelyet olyan konkrét adóalapra, termékekre vagy szolgáltatásokra vetnek ki, amelyek egyértelműen káros hatást gyakorolnak a környezetre, illetve amelynek célja bizonyos tevékenységek, áruk vagy szolgáltatások megadóztatása a környezetvédelmi költségeknek az árba történő beépítése vagy annak érdekében, hogy a termelőket és fogyasztókat olyan tevékenységek felé irányítsák, amelyek jobban tekintettel vannak a környezetre;
41. „értékelési terv”: egy vagy több támogatási programot lefedő dokumentum, amely legalább a következő minimális szempontokat tartalmazza:
- a) az értékelendő célok;
 - b) az értékelési kérdések;
 - c) az eredménymutatók;
 - d) az értékelés elvégzéséhez tervezett módszertan;
 - e) az adatgyűjtési követelmények;

⁽³¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 347/2013/EU rendelete (2013. április 17.) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról és az 1364/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről, valamint a 713/2009/EK, a 714/2009/EK és a 715/2009/EK rendelet módosításáról (HL L 115., 2013.4.25., 39. o.).

- f) az értékelés tervezett ütemezése, beleértve az időközi és a végső értékelő jelentés benyújtásának napját;
- g) azon független testület bemutatása, amely az értékelést le fogja folytatni, vagy az annak kiválasztására irányadó kritériumok, valamint az értékelés nyilvános elérhetőségét biztosító módzatok;
42. „kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer”: a 2008/98/EK irányelv 2. cikkének 21. pontjában foglalt meghatározás szerinti kiterjesztett gyártói felelősség rendszere;
43. „energiatermelő”: kereskedelmi célból villamos energiát előállító vállalkozás;
44. „üvegházhatású gáz”: minden olyan gáz, amely az infravörös sugárzás elnyelésével hozzájárul az üvegházhatás kialakulásához, beleértve a szén-dioxidot, a metánt, a dinitrogén-oxidot és a fluortartalmú gázokat, például a fluorozott szénhidrogéneket;
45. „nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés”: a 2012/27/EU irányelv 2. cikkének 34. pontjában meghatározott nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés;
46. „hidrogénhálózat üzemeltetője”: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a hidrogén hálózati szállítási feladatát végzi, és aki/amely felelős egy adott terület hidrogénhálózatának üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, és adott esetben annak más hálózatokkal való összekapcsolásáért; felelős továbbá annak biztosításáért, hogy a rendszer hosszú távon alkalmas legyen a hidrogén szállításával kapcsolatos indokolt igények kielégítésére;
47. „kiegyenlítetlenség”: az (EU) 2017/2195 bizottsági rendelet 2. cikkének 8. pontjában meghatározott kiegyenlítetlenség;
48. „kiegyenlítőenergia-elszámolás”: az (EU) 2017/2195 rendelet 2. cikkének 9. pontjában meghatározott kiegyenlítőenergia-elszámolás;
49. „kiegyenlítőenergia-elszámolási időszak”: az (EU) 2019/943 rendelet 2. cikkének 15. pontjában meghatározott kiegyenlítőenergia-elszámolási időszak;
50. „egyedi támogatás”: támogatási program keretében nyújtott ad hoc támogatás és kötelező bejelentés alá tartozó támogatás;
51. „megszakíthatósági rendszer”: a villamosenergia-ellátás biztonságát szolgáló intézkedés, amelynek célja a villamosenergia-rendszer stabil frekvenciájának biztosítása vagy az ellátás rövid távú problémáinak kezelése, ideértve a terhelés megszakítását is;
52. „mikrovállalkozás”: a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról szóló 2003/361/EK bizottsági ajánlásban ⁽³²⁾ a mikrovállalkozásokra meghatározott feltételeket teljesítő vállalkozások;
53. „természetesen alapuló megoldás”: olyan, a természet által inspirált és támogatott megoldás, amely költséghatékony, egyszerre nyújt környezeti, társadalmi és gazdasági előnyöket, és segíti az ellenálló képesség kialakítását, és amely helyileg adaptált, erőforrás-hatékony és rendszerszintű beavatkozások révén több és változatosabb természetet és természeti adottságot, illetve folyamatot vezet be a városokba, tájakba és tengeri tájakba;
54. „hálózati szűk keresztmetszetekkel kapcsolatos intézkedés”: a villamosenergia-ellátás biztonságát szolgáló intézkedések, amelyek célja a villamosenergia-átviteli vagy elosztóhálózat rendszeres és hosszú távú elégtelenségének kompenzálása;
55. „szennyező anyag”: az (EU) 2020/852 rendelet 2. cikkének 10. pontjában meghatározott szennyező anyag;
56. „szennyező”: a 75/436/Euratom, ESZAK, EGK tanácsi ajánlás ⁽³³⁾ mellékletének 3. pontjában meghatározott szennyező;
57. „szennyezés”: a 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁴⁾ 3. cikkének 2. pontjában meghatározott környezetszennyezés;

⁽³²⁾ A Bizottság 2003/361/EK ajánlása (2003. május 6.) a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról (HL L 124., 2003.5.20., 36. o.).

⁽³³⁾ A Tanács 1975. március 3-i ajánlása a környezeti ügyekkel kapcsolatos hatósági költségelosztásról és intézkedésekről (HL L 194., 1975.7.25., 1. o.).

⁽³⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

58. „szennyező fizet elv”: az az elv, amelynek értelmében a környezetszennyezés kezelésére hozott intézkedések költségeinek a szennyezés okozóját kell terhelnie;
59. „újrahasználatra való előkészítés”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikke 16. pontjában meghatározott, újrahasználatra való előkészítés;
60. „elektromos töltő infrastruktúra”: tiszta üzemű gépjárműveket vagy tiszta mobil kiszolgáló berendezéseket villamos energiával ellátó, helyhez kötött vagy mobil infrastruktúra;
61. „hasznosítás”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 15. pontjában meghatározott hasznosítás;
62. „újrafeldolgozás”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 17. pontjában meghatározott újrafeldolgozás;
63. „referenciaprojekt”: valamely támogatási programra jogosult kedvezményezett kategóriájában az átlagos projektet reprezentáló mintaprojekt;
64. „hidrogéntöltő infrastruktúra”: olyan helyhez kötött vagy mobil infrastruktúra, amely hidrogén, földgáz – gáznemű formában (sűrített földgáz (CNG)) és cseppfolyósított formában (folyékony földgáz (LNG)) –, biogáz és bioüzemanyagok szolgáltatását végzi, ideértve a fejlett bioüzemanyagokat, vagy megújuló vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiából előállított szintetikus üzemanyagokat;
65. „rehabilitáció”: olyan környezetgazdálkodási intézkedések, amelyek célja az ökoszisztéma működésének helyreállítása a leromlott területeken, amelyek esetében a cél az ökoszisztéma-szolgáltatások megújítása és folyamatos biztosítása, nem pedig a kijelölt természetes vagy féltermészetes referencia-ökoszisztéma biológiai sokfélesége és integritása;
66. „helyreállítás”: olyan környezetgazdálkodási tevékenységek, mint például a szennyeződések vagy a felesleges tápanyagok eltávolítása a talajból és a vízből, vagy a talaj és a víz méregtelenítése, amelyek célja a környezetromlás forrásainak megszüntetése;
67. „megújuló villamosenergia”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikke 1. pontjának meghatározása szerinti, megújuló erőforrásokból előállított villamos energia;
68. „megújulóenergia-közösség”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 16. pontjában meghatározott megújulóenergia-közösség;
69. „megújuló energia”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 1. pontjában meghatározott, megújuló energiaforrásokból előállított energia vagy megújuló energia;
70. „megújuló hidrogén”: megújuló energiából a nem biológiai eredetű, megújuló folyékony és gáznemű közlekedési üzemanyagokra az (EU) 2018/2001 irányelvben meghatározott módszerek szerint előállított hidrogén;
71. „nem biológiai eredetű, folyékony vagy gáznemű, megújuló energiaforrásokból származó közlekedési célú üzemanyagok”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 36. pontjában meghatározott nem biológiai eredetű, folyékony vagy gáznemű, megújuló energiaforrásokból származó közlekedési célú üzemanyagok;
72. „erőforrások megfelelősége”: a termelési kapacitás azon szintje, amelyet az uniós intézmények által a villamos energia egységes piacának megteremtésében kulcsszereplőként elismert szervezetekben – például a Villamosenergia-piaci Átvitelirendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (ENTSO-E) által – alkalmazott hagyományos statisztikai mutató alapján mindenkor megfelelőnek ítélnék az ajánlattételi övezetek szükségleteinek kielégítésére;
73. „erőforrás-hatékonyság”: a kimeneti egység előállításához szükséges inputok mennyiségének csökkentése, vagy az elsődleges inputok másodlagos inputokkal történő kiváltása;
74. „helyreállítás”: az ökoszisztéma helyreállítása elősegítésének folyamata, amelynek célja a biológiai sokféleség megőrzése és az ökoszisztéma különösen az éghajlatváltozásnak való ellenálló képességének növelése. Az ökoszisztémák helyreállítása magában foglalja az ökoszisztéma állapotának javítása érdekében hozott intézkedéseket és az olyan ökoszisztémák újjáteremtését vagy helyreállítását, amelyekben ez az állapot megszűnt, valamint az ökoszisztéma éghajlatváltozásnak való ellenálló képességének és alkalmazkodásának javítását;
75. „újrahasználat”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 13. pontjában meghatározott újrahasználat, amely magában foglal minden olyan műveletet, amelynek során a nem hulladéknak minősülő termékeket vagy alkatrészeket más célokra használják fel, mint amilyenre eredetileg szolgáltak;

76. „kisvállalkozás”: a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról szóló bizottsági ajánlásban a kisvállalkozásokra meghatározott feltételeket teljesítő vállalkozások;
77. „kis- és középvállalkozások (a továbbiakban: kkv-k)”: a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról szóló bizottsági ajánlásban meghatározott feltételeket teljesítő vállalkozások;
78. „kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalat”: nem kkv-nak minősülő olyan vállalkozás, amelynek a 651/2014/EU bizottsági rendelet⁽³⁵⁾ I. mellékletének 3–6. cikke szerint számított alkalmazotti létszáma nem haladja meg a 499 főt, és amelynek éves forgalma nem haladja meg a 100 millió EUR-t, és éves mérlegfőösszege nem haladja meg a 86 millió EUR-t; Több szervezet akkor tekinthető egy vállalkozásnak, ha a 651/2014/EU rendelet I. melléklete 3. cikkének (3) bekezdésében felsorolt feltételek bármelyike teljesül;
79. „intelligens töltés”: olyan elektromos töltési művelet, amelynek során elektronikus kommunikáció útján kapott információk alapján, valós időben kiigazításra kerül az elembe betöltésre kerülő villamos energia intenzitása;
80. „okosfunkció-fogadási alkalmasság”: az épületek vagy önálló rendeltetési egységeik azon képessége, hogy működésükben igazodjanak a használó igényeihez, hogy optimalizálják az energiahatékonyságot és az általános teljesítményt, valamint hogy alkalmazkodjanak a hálózathoz érkező jelekhez;
81. „szokványos kiegészítési feladatok”: technológiákat átfogó, megkülönböztetésmentes kiegészítési feladatok, amelyek egyetlen termelőt sem mentesít az (EU) 2019/943 rendelet 5. cikkében meghatározott kiegészítési felelősség alól;
82. „munkálatok kezdete”: az első biztos elkötelezettség (például berendezések megrendelése vagy az építkezés megkezdése), amely egy beruházást visszafordíthatatlanná tesz. Nem tekintendők a munkálatok kezdetének a földterület megvásárlása vagy az olyan előkészítő munkálatok, mint az engedélyek beszerzése és az előzetes megvalósíthatósági tanulmányok elkészítése. Felvásárlás esetén a „munkálatok kezdete” a felvásárolt létesítményhez közvetlenül kapcsolódó eszközök megszerzésének időpontja;
83. „stratégiai tartalék”: olyan kapacitásmechanizmus, amelynek révén a villamosenergia-kapacitást – például termelést, tárolást vagy a keresletoldali választ – a villamosenergia-piacon kívül tartják, és csak meghatározott körülmények között teszik elérhetővé;
84. „teljes tulajdonlási költség”: a jármű megszerzésének vagy élettartama alatt tulajdonban tartásának teljes költsége, beleértve a jármű beszerzésének vagy lízingelésének költségeit, az üzemanyagköltségeket, a karbantartási és javítási költségeket, a biztosítási költségeket, a finanszírozási költségeket és az adókat;
85. „átvitelrendszer-üzemeltető” (TSO): az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 35. pontjában meghatározott átvitelrendszer-üzemeltető;
86. „jármű”: a következők bármelyike:
- a) M1, M2, N1, M3, N2, N3 vagy L kategóriájú közúti jármű;
 - b) belvízi vagy tengeri és part menti személy- vagy teherszállító hajók;
 - c) vasúti járművek;
 - d) légi járművek;
87. „kezelés”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 14. pontjában meghatározott kezelés;
88. „uniós minimum-adómérték”: az uniós jog által előírt minimum-adómérték; az energiatermékek és a villamos energia vonatkozásában ez a 2003/96/EK tanácsi irányelv⁽³⁶⁾ I. mellékletében rögzített minimum-adómérték;

⁽³⁵⁾ A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.).

⁽³⁶⁾ A Tanács 2003/96/EK irányelve (2003. október 27.) az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről (HL L 283., 2003.10.31., 51. o.).

89. „uniós szabvány”:

- a) olyan kötelező uniós szabvány, amely meghatározza az egyes vállalkozások által környezeti szempontból elérendő szinteket, kivéve az uniós szinten meghatározott olyan normákat vagy célokat, amelyek a tagállamokra kötelezőek, de az egyes vállalkozásokra nem;
- b) a 2010/75/EU irányelvben meghatározott elérhető legjobb technikák (BAT) használatának, valamint annak biztosítása kötelezettsége, hogy a kibocsátási szintek ne haladják meg a BAT alkalmazása során elérhető szinteket; amennyiben az elérhető legjobb technikához ⁽³⁷⁾ kapcsolódó kibocsátási szintet a 2010/75/EU irányelv vagy más vonatkozó irányelvek alapján elfogadott végrehajtási jogi aktus tartalmazza, ezen iránymutatás alkalmazásában az adott szintet kell használni; amennyiben az említett szinteket tartományban állapítják meg, az a korlát alkalmazandó, amelynél az adott vállalkozásnál az elérhető legjobb technikákat először elérték;

90. „hulladék”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 1. pontjában meghatározott hulladék;

91. „hulladékhő”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 9. pontjában meghatározott hulladékhő.

3. AZ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG ÉRTÉKELÉSE A SZERZŐDÉS 107. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK C) PONTJA SZERINT

20. Ezek az iránymutatások meghatározzák a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti azon környezetvédelmi – beleértve az éghajlatvédelmet és az energetikai célkitűzéseket is – támogatási intézkedések összeegyeztethetőségének kritériumait, amelyek a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettség hatálya alá tartoznak.
21. A Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekintheti az egyes, az Unión belüli gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatást (pozitív feltétel), amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben (negatív feltétel).
22. Annak értékelésekor, hogy a környezetvédelmi és energetikai támogatás összeegyeztethetőnek tekinthető-e a belső piaccal a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében, a Bizottság a következő szempontokat elemzi:
 - a) az első (pozitív) feltételt illetően, azaz hogy a támogatás elősegíti-e a gazdasági tevékenység fejlődését:
 - i. az intézkedés által elősegített gazdasági tevékenység és annak a társadalom egészére gyakorolt pozitív hatásainak, és adott esetben a konkrét uniós politikák szempontjából fennálló jelentőségének azonosítása (lásd: 3.1.1. szakasz);
 - ii. a támogatás ösztönző hatása (lásd: 3.1.2. szakasz);
 - iii. az uniós jog vonatkozó rendelkezései sérelmének hiánya (lásd: 3.1.3. szakasz);
 - b) A második (negatív) feltételt illetően, azaz hogy a támogatás nem érinti-e olyan mértékben kedvezőtlenül a kereskedelmi feltételeket, amely ellentétes a közös érdekekkel:
 - i. az állami beavatkozás szükségessége (lásd: 3.2.1.1. szakasz);
 - ii. a támogatás megfelelősége (lásd: 3.2.1.2. szakasz);
 - iii. a támogatás arányossága (a cél eléréséhez szükséges minimumra korlátozott támogatás), beleértve a támogatáshalmazódást (lásd: 3.2.1.3. szakasz);
 - iv. a támogatás átláthatósága (lásd: 3.2.1.4. szakasz);
 - v. a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése (lásd: 3.2.2. szakasz);
 - vi. a támogatás pozitív és negatív hatásainak mérlegelése (lásd: 3.3. szakasz).

⁽³⁷⁾ Ez magában foglalhatja a kapcsolódó kibocsátási szinteket (BAT-AEL-ek), a kapcsolódó energiahatékonysági szinteket (BAT-AEEL) vagy a kapcsolódó környezeti teljesítményszinteket (BAT-AEPL).

3.1 Pozitív feltétel: a támogatásnak elő kell segítenie egy gazdasági tevékenység fejlődését

3.1.1 Az intézkedés által elősegített gazdasági tevékenység és annak a társadalom egészére gyakorolt pozitív hatásainak, és adott esetben a konkrét uniós politikák szempontjából fennálló jelentőségének azonosítása

23. A tagállamoknak a támogatás bejelentésekor meg kell határozniuk azokat a gazdasági tevékenységeket, amelyeket a támogatás eredményeként elősegítenek, és azt, hogy ezzel miként támogatják e tevékenységek fejlesztését.
24. A gazdasági tevékenységek éghajlatra vagy környezetre gyakorolt negatív hatásainak megelőzésére vagy csökkentésére nyújtott támogatás az érintett gazdasági tevékenység fenntarthatóságának növelésével megkönnyítheti a gazdasági tevékenységek fejlődését. A támogatás biztosíthatja azt is, hogy a tevékenység a jövőben is folytatódhasson aránytalan környezeti károk okozása nélkül, valamint új gazdasági tevékenységek és szolgáltatások létrehozásának támogatásával (az úgynevezett „zöld gazdaság” fejlődésének támogatása).
25. A tagállamoknak le kell írniuk, hogy a támogatás az uniós éghajlat-politika, a környezetvédelmi politika és az energiapolitika célkitűzéseinek eléréséhez hozzájárul-e és miként, és konkrétan a támogatás környezetvédelemhez – ideértve az éghajlatváltozás mérséklését, vagy a belső energiapiac hatékony működését – való érdemi hozzájárulás szempontjából várható előnyeit.

3.1.2 Ösztönző hatás

26. A támogatás csak akkor minősül gazdasági tevékenységet elősegítőnek, ha ösztönző hatása van. Ösztönző hatás akkor jelentkezik, amennyiben a támogatás arra sarkallja a kedvezményezettet, hogy változtassa meg magatartását, folytasson olyan további vagy környezetbarátabb gazdasági tevékenységet, amelyet támogatás nélkül nem vagy korlátozottan vagy más módon végezne.
27. A támogatás nem támogathatja olyan tevékenység költségeit, amelyet a vállalkozás amúgy is végrehajtott volna, és nem kompenzálhatja egy gazdasági tevékenység szokásos üzleti kockázatát ⁽³⁸⁾.
28. Az ösztönző hatás bizonyítása magában foglalja a tényleges helyzet és a támogatás nélküli esetleges kontrafaktuális forgatókönyv azonosítását ⁽³⁹⁾. A Bizottság ezt a 3.2.1.3. szakaszban említett számszerűsítés alapján fogja megvizsgálni.
29. A Bizottság úgy véli, hogy a támogatásnak nincs ösztönző hatása a kedvezményezett számára azokban az esetekben, amennyiben a projekt munkálatai már megkezdődtek, illetve tevékenység folyt azt megelőzően, hogy a kedvezményezett a nemzeti hatóságokhoz a támogatás iránti írásbeli kérelmet benyújtotta. Abban az esetben, amikor a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtása előtt megkezdi egy projekt végrehajtását, elvileg a projekt tekintetében nyújtott egyetlen támogatás sem tekinthető a belső piaccal összeegyeztethetőnek.
30. A támogatás iránti kérelem különböző formákat ölthet, ideértve például a versenyeztetési ajánlattételi eljárást. Minden kérelemnek tartalmaznia kell legalább a pályázó nevét, a projekt leírását, beleértve annak helyét és a megvalósításához szükséges támogatás összegét.
31. Bizonyos kivételes esetekben a támogatásnak még a támogatási kérelem előtt megkezdett projektek esetében is ösztönző hatása lehet. A támogatás különösen a következő helyzetekben tekinthető ösztönző hatásúnak:
 - a) a támogatást automatikusan nyújtják objektív és megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján, a tagállam további mérlegelési jogkörének gyakorlása nélkül, és az intézkedést a támogatott projekt vagy tevékenység megkezdése előtt elfogadták és az hatályba lépett, kivéve az adóintézkedés formájában megvalósuló módosított támogatási programok esetét, amennyiben a tevékenységre már a korábbi rendszerek vonatkoztak adókedvezmény formájában;

⁽³⁸⁾ Lásd a Bíróság C-630/11 P–C-633/11 P sz., HGA és társai kontra Európai Bizottság egyesített ügyekben hozott 2013. június 13-i ítéletének (ECLI:EU:C:2013:387) 104. pontját.

⁽³⁹⁾ Ennek a forgatókönyvnek hitelesnek, valódinak kell lennie, és kapcsolódnia kell azokhoz a döntéshozatali tényezőkhöz, amelyek a támogatás kedvezményezettjének a projektre vonatkozó döntése idején érvényesek. A tagállamoknak a vizsgált projekthez kapcsolódó igazgatótanácsi dokumentumokra, kockázateértékelésekre, pénzügyi jelentésre, belső üzleti tervekre, szakértői véleményekre és egyéb tanulmányokra kell támaszkodniuk. A tagállamokat segíthetik az ösztönző hatás fennállásának bizonyításában a keresleti, költség- és pénzügyi előrejelzéseket tartalmazó dokumentumok, a beruházási bizottsághoz benyújtott, a különböző beruházási/üzemeltetési forgatókönyveket ismertető dokumentumok, valamint a pénzügyi intézmények számára készült dokumentumok. Ezeknek a dokumentumoknak a beruházási/üzemeltetési döntéssel kapcsolatos döntéshozatali folyamattal egyidejűleg kell készülniük.

- b) a nemzeti hatóságok a munkálatok megkezdése előtt bejelentést tettek közzé a javasolt támogatási intézkedés azzal a feltétellel történő meghozatalának szándékáról, hogy a Bizottság a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdésében előírtak szerint jóváhagyja az intézkedést. Ezt a bejelentést elérhetővé kell tenni egy nyilvános weboldalon vagy más, nyilvánosan hozzáférhető, viszonylag széleskörűen és egyszerűen hozzáférhető médiumban, és egyértelműen meg kell jelölni azon projektek típusát, amelyet a tagállam támogatni kíván, és azt az időpontot, amelytől a tagállamnak szándékában áll az ilyen projekteket támogathatónak tekinteni. A javasolt támogathatóságot nem szabad indokolatlanul korlátozni. A kedvezményezettnek a munkálatok kezdete előtt tájékoztatnia kell az engedélyező hatóságot arról, hogy a javasolt támogatási intézkedést a meghozott beruházási döntés(ek) feltételének tekintették. Amennyiben az ösztönző hatás bizonyítása egy ilyen bejelentéssel történik, a tagállamnak az állami támogatásról szóló bejelentése részeként be kell nyújtania a bejelentés másolatát és egy arra a weboldalra mutató hivatkozást, amelyen azt közzétették, vagy a megfelelő nyilvánosságot igazoló dokumentumot;
- c) a támogatás meglévő létesítmények számára környezetbarát termelés céljából adott működési támogatás, amely esetben jelentős új beruházás hiányában a „munkálatok kezdete” nem értelmezhető. Ezekben az esetekben az ösztönző hatást nem egy alternatív olcsóbb, környezetvédelmi szempontból kevésbé előnyös üzemmód, hanem a létesítmény környezetbarát módon történő üzemeltetésének megváltoztatása bizonyíthatja.
32. A Bizottság úgy véli, hogy a pusztán a jövőbeli uniós szabványokhoz való alkalmazkodás költségeinek fedezésére nyújtott támogatás elvben nem ösztönző hatású. Általános szabályként csak uniós szabványokat túlteljesítő támogatásnak lehet ösztönző hatása. Azokban az esetekben azonban, amikor a vonatkozó uniós szabványt már elfogadták, de még nem lépett hatályba, a támogatásnak ösztönző hatása lehet, ha ösztönzi a beruházásnak a szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal történő megvalósítását, kivéve, ha a 4.1.–4.13. szakasz másként rendelkezik. Annak érdekében, hogy ne tántorítsák el a tagállamokat a megfelelő uniós szabványoknál szigorúbb vagy ambiciózusabb, kötelező nemzeti szabványok létrehozásától, a támogatási intézkedéseknek lehet ösztönző hatása, az említett nemzeti szabványok meglététől függetlenül. Ugyanez igaz az uniós szabványok hiányában elfogadott kötelező nemzeti szabványok megléte esetén nyújtott támogatásra is.

3.1.3 Nem sértheti az uniós jog vonatkozó rendelkezéseit

33. Ha a támogatott tevékenység vagy a támogatási intézkedés vagy az ahhoz kapcsolt feltételek – beleértve finanszírozásának módszerét is, amennyiben ez az intézkedés szerves részét alkotja – az uniós jog megsértésével járnak, a támogatás nem nyilvánítható a belső piaccal összeegyeztethetőnek. Ez vonatkozhat például arra az esetre, ha a támogatásra olyan kikötések vonatkoznak, amelyek közvetlenül vagy közvetve feltételekhez kötik a termékek vagy berendezések eredetét, például a kedvezményezett számára követelmény belföldön előállított termékek megvásárlása.

3.2 Negatív feltétel: a támogatási intézkedés indokolatlanul nem érintheti a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.

3.2.1 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

3.2.1.1 A támogatás szükségessége

34. A javasolt állami támogatási intézkedésnek olyan helyzetre kell irányulnia, amely képes előidézni olyan lényeges fejlődést, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani, például a támogatott projektekkal vagy tevékenységekkel kapcsolatos piaci hiányosságok orvoslásával. Holott általánosan elfogadott vélemény, hogy a versenypiacok általában hatékony eredményeket hoznak a gazdasági tevékenységek, az árak, a kibocsátás és az erőforrások felhasználása terén, piaci hiányosságok esetén az állami támogatás formájában történő állami beavatkozás javíthatja a hatékony működést, és ezzel hozzájárulhat a gazdasági tevékenység fejlődéséhez, amennyiben a piac önmagában nem képes hatékony eredményt elérni. A tagállamnak azonosítania kell azokat a piaci hiányosságokat, amelyek meggátolják a környezetvédelem megfelelő szintjének vagy a hatékony belső energiapiacnak az elérését. Az alábbiak a környezetvédelmi és energetikai célkitűzésekhez kapcsolódó fő piaci hiányosságok, amelyek megakadályozhatják az optimális teljesítmény elérését, és elégtelen eredményhez vezethetnek:

- a) Negatív externáliák: a környezetvédelmi támogatási intézkedések esetében ezek a leggyakoribbak, és akkor alakulnak ki, ha a szennyezést nem számítják bele megfelelően a költségekbe, vagyis az érintett vállalat nem viseli teljes körűen a szennyezés költségeit. Ebben az esetben az önérdékből tevékenykedő vállalkozásokat nem ösztönzik megfelelően arra, hogy figyelembe vegyék a gazdasági tevékenységükből fakadó negatív externáliákat, sem akkor, amikor egy adott termelési technológiát választanak, sem pedig amikor a kibocsátási szintről határoznak. Másként megfogalmazva: a vállalkozás által viselt termelési költségek tehát nem tükrözik teljes mértékben a fogyasztók és a társadalom által viselt költségeket. Ennélfogva a vállalkozásokat jellemzően nem ösztönzik megfelelően arra, hogy csökkentsék az általuk okozott szennyezést, vagy a környezet védelme érdekében önálló intézkedéseket tegyenek.

- b) Pozitív externáliák: amiatt, hogy egy beruházásból származó előny egy része nem a beruházónál, hanem piaci szereplőknél jelentkezik, a vállalkozások kevesebb beruházást hajthatnak végre. Pozitív externáliák alakulhatnak ki például az ökoinnováció, a rendszer stabilitása, az új és innovatív megújulóenergia-technológiák és az innovatív keresletoldali válaszingedések terén történő beruházások, illetve a sok tagállam (vagy a fogyasztók szélesebb köre) számára előnyös energetikai infrastruktúrák vagy a villamos energia ellátás biztonságát célzó intézkedések esetében.
- c) Aszimmetrikus információ: azokra a piacokra jellemző, ahol eltérés figyelhető meg a piac egyik része számára elérhető információk és a piac másik része számára elérhető információk között. Ez előfordulhat például akkor, ha a külső pénzügyi befektetők nem rendelkeznek egy projekt várható megtérülésével és lehetséges kockázataival kapcsolatos információkkal. Előfordulhat továbbá a határokon átnyúló infrastruktúrák esetében is, ha az egyik együttműködő fél a másik félnél kevesebb információval rendelkezik. Noha a kockázat vagy a bizonytalanság önmagában nem vezet piaci hiányosság kialakulásához, az aszimmetrikus információ problémája összefügg az ilyen kockázat vagy bizonytalanság mértékével. Mindkettő általában magasabb a jellemzően hosszabb amortizációs idővel rendelkező környezetvédelmi beruházások esetében, megerősítve a rövid távú beruházások előtérbe helyezését, ami tovább fokozódhat az ilyen beruházásokra – különösen a kkv-kra – vonatkozó finanszírozási feltételek miatt.
- d) Koordinációs hiányosságok: ez a beruházók eltérő érdekei és ösztönzői (ösztönzők megosztottsága), a szerződéskötés vagy a felelősségbiztosítási konstrukciók költségei, az együttműködés eredményével és a hálózatra gyakorolt hatásokkal (például a zavartalan villamosenergia-ellátással) kapcsolatos bizonytalanságok megakadályozhatják a projekt kidolgozását vagy hatékony tervezését. Ezek a koordinációs hiányosságok jellemezhetik például egy épülettulajdonos és egy bérlő kapcsolatát az energiahatékony megoldások tekintetében. A koordinációs hiányosságokat tovább súlyosbíthatják a tájékoztatás problémái, különösen az aszimmetrikus információkkal összefüggésben. Koordinációs problémák fakadhatnak abból is, hogy el kell érni egy adott kritikus tömeget, mielőtt egy projekt elindítása kereskedelmi szempontból vonzóvá válik, ami különösen fontos szempont lehet (határokon átnyúló) infrastrukturális projektek esetében.
35. Egy adott helyzetben önmagában a piaci hiányosságok megléte azonban nem bizonyítja kellően az állami beavatkozás szükségességét. Már lehetnek érvényben más olyan politikák és intézkedések, amelyek célja a megállapított piaci hiányosságok megszüntetése. Idetartozik például az ágazati szabályozás, a szennyezésre vonatkozó kötelező uniós szabványok, az ellátási kötelezettség, az árképzési mechanizmusok – például az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) – és a szén-dioxid-adók. Az állami támogatást is magukban foglaló kiegészítő intézkedések kizárólag a fennmaradó piaci hiányosságokra – tehát az említett más politikák és intézkedések által nem orvosolt piaci hiányosságokra – irányulhatnak. Fontos továbbá annak igazolása, hogy miként erősíti meg az állami támogatás az azonos piaci hiányosság orvoslását célzó, más alkalmazott politikákat és intézkedéseket. Ezért az állami támogatás szükségességének bizonyítása nehezebb, ha az ugyanazon piaci hiányosságokat célzó egyéb szakpolitikák ellen hat. A tagállamnak ezért meg kell határoznia azokat a meglévő politikákat és intézkedéseket is, amelyek már az azonosított szabályozási vagy piaci hiányosságokat kezelik.
36. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a támogatásra akkor van szükség, ha a tagállam bebizonyítja, hogy hatékonyan kezeli a fennmaradó piaci hiányosságokat, figyelembe véve az egyéb azonosított piaci hiányosságok orvoslására már alkalmazott egyéb politikákat és intézkedéseket is.
37. Az olyan projektekhez vagy tevékenységekhez nyújtott állami támogatás esetében, amelyek a technológiai tartalom, a kockázati szint és a méret tekintetében hasonlóak az Unióban piaci feltételek mellett már végrehajtott projektekhez és tevékenységekhez, a Bizottság elvileg feltételezi, hogy nem áll fenn piaci hiányosság, és további, az állami támogatás szükségességét alátámasztó bizonyítékokat fog kérni.
38. A támogatás szükségességének igazolásához a tagállamnak igazolnia kell, hogy a projekt, illetve rendszerek esetében a referenciaprojekt támogatás nélkül nem valósulna meg. A Bizottság ezt a 3.2.1.3. szakaszban említett számszerűsítés vagy a tagállam által a támogatás szükségességének igazolására benyújtott, konkrét bizonyítékokon alapuló elemzés alapján fogja értékelni.

3.2.1.2 Megfelelőség

39. A javasolt támogatási intézkedésnek megfelelő szakpolitikai eszköznek kell lennie a támogatás kitűzött céljának eléréséhez, azaz nem létezhet olyan kevésbé torzító hatású politika és támogatási eszköz, amely képes ugyanazt az eredményt elérni.

3.2.1.2.1 Megfelelőség az alternatív szakpolitikai eszközök viszonylatában

40. Az állami támogatás nem a tagállamok számára elérhető egyetlen olyan szakpolitikai eszköz, amellyel elősegíthetik a környezetvédelem szintjének javítását, vagy biztosíthatják a hatékony európai energiapiacot. Lehetnek más, megfelelőbb eszközök is, például piaci alapú eszközök vagy keresleti oldali intézkedések, amelyek körébe tartozik a szabályozás, az energiahatékonyság elsődlegességének elve⁽⁴⁰⁾, a közbeszerzés vagy a szabványosítás, valamint a közinfrastruktúra finanszírozásának növelése és az általános fiskális intézkedések. A magasabb szintű környezetvédelem megvalósításában fontos szerepet játszhatnak az olyan nem kötelező eszközök, mint az ökocímkek és a környezetbarát technológiák terjesztése⁽⁴¹⁾.
41. Az azonos piaci hiányosság orvosolására irányuló különböző intézkedések egymással ellentétesek lehetnek. Ez akkor fordul elő, ha hatékony, piaci alapú mechanizmust vezetnek be kifejezetten az externáliák problémájának kezelése céljából, amilyen például az uniós ETS. Az azonos piaci hiányosság orvoslására irányuló kiegészítő intézkedés csökkentheti a piaci alapú mechanizmus hatékonyságát. Ezért amennyiben a támogatási program a fennmaradó piaci hiányosságok kezelésére irányul, a támogatási rendszert úgy kell megtervezni, hogy ne veszélyeztesse a piaci alapú mechanizmus hatékonyságát.
42. A „szennyező fizet” elvnek környezetvédelmi jogszabályok útján történő megfelelés célja a negatív externáliákhoz kapcsolódó piaci hiányosságok orvoslásának biztosítása. Ennélfogva az állami támogatás nem megfelelő intézkedés, és nem nyújtható, amennyiben a támogatás kedvezményezettje a szennyezéssel kapcsolatos meglévő uniós vagy nemzeti jog értelmében felelősségre vonható.

3.2.1.2.2 Megfelelőség más támogatási eszközök viszonylatában

43. Környezetvédelmi és energetikai céllal állami támogatás többféle formában adható. A tagállamnak mindazonáltal biztosítani kell, hogy a támogatást abban a formában ítélik oda, amely várhatóan a legkisebb torzulással jár a versenyre és a kereskedelemre.
44. Ebben a tekintetben a tagállamnak be kell mutatnia, hogy miért kevésbé megfelelőek a támogatás egyéb potenciálisan kevésbé torzító formái, például: a közvetlen támogatásokhoz képest a visszatérítendő előlegek; az adócsökkentésekhez képest az adójóváírások; vagy a tőkeinstrumentumokhoz képest a pénzügyi eszközökön alapuló más támogatási formák, mint az adósságinstrumentumok, ideértve például az alacsony kamatozású hiteleket vagy kamatkedvezményeket, állami garanciákat, vagy kedvező feltételekkel történő alternatív finanszírozást.
45. A támogatási eszközt azon piaci hiányosságnak megfelelően kell kiválasztani, amelynek kezelésére a támogatás irányul. Amennyiben a tényleges bevételek bizonytalanok – például az energiamegtakarítási intézkedések esetében –, a visszafizetendő előleg lehet a legmegfelelőbb intézkedés.
46. A tagállamnak bizonyítania kell, hogy a támogatás és annak kialakítása megfelelő a támogatással megcélzott intézkedés célkitűzésének eléréséhez.

3.2.1.3 Arányosság

47. A támogatás arányosnak tekinthető, ha a támogatás kedvezményezettenkénti összege a támogatott projekt vagy tevékenység elvégzéséhez szükséges minimumra korlátozódik.

⁽⁴⁰⁾ Ezen elv szerint a tagállamoknak az energiakereslet és az energiaellátás hatékonyabbá tétele érdekében a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venniük az energiatervezésben, valamint a szakpolitikai és beruházási döntésekben az alternatív költség-hatékony energiahatékonysági intézkedéseket, különösen költség-hatékony végfelhasználási energiamegtakarítással, kereslet-oldali válasszal kapcsolatos kezdeményezéseket, valamint az energia hatékonyabb átalakítása, átvitele és elosztása felhasználásával, egyidejűleg elérve e döntések céljait. Lásd: az Európai Parlament és a Tanács 2018/1999/EU rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

⁽⁴¹⁾ A környezetvédelmi címkek és nyilatkozatok termékeken való feltüntetésével lehetővé tehető, hogy a fogyasztók/felhasználók megalapozott vásárlási döntést hozzanak, továbbá növelhető a környezetbarát termékek iránti kereslet. Amennyiben ezeket megfelelően alakítják ki, a fogyasztók pedig elfogadják, felismerik, megértik ezeket és bíznak bennük, az egyértelmű környezetvédelmi címkekkel és a valóságnak megfelelő környezetvédelmi nyilatkozatokkal hatékonyan befolyásolható és formálható a fogyasztók magatartása abba az irányba, hogy környezetbarát termékeket válasszanak. A vállalkozások világos kritériumokat támasztó és külső (harmadik fél általi) ellenőrzésnek alávetett, megbízható címkézési/tanúsítási rendszer használatával bizonyíthatják az egyik leghatékonyabb módon a fogyasztók és az érintettek számára, hogy szigorú környezetvédelmi szabványoknak felelnek meg. Erre figyelemmel a Bizottság ebben az iránymutatásban nem ír elő konkrét szabályokat a környezetbarát termékek tervezéséhez és gyártásához nyújtott támogatásra vonatkozóan.

48. Általános elvként a támogatás akkor korlátozódik a támogatott tevékenység végzéséhez vagy a projekthez szükséges minimumra, ha összege megfelel a célkitűzés megvalósításához szükséges nettó többletköltségek (finanszírozási hiánynak), a támogatás nélküli helyzethez képest. A nettó többletköltséget a támogatott projekt gazdasági bevételei és költségei (ideértve a beruházási és működési költségeket), valamint azon alternatív projekt gazdasági előnyei és költségei közötti különbség határozza meg, amelyet a támogatás kedvezményezettje a támogatás hiányában hajtott volna végre.
49. A nettó többletköltség részletes értékelésére nincs szükség, ha a támogatási összegeket versenyztetéses ajánlattételi eljárás útján határozzák meg, mivel ez megbízható becslést nyújt a kedvezményezettek számára minimálisan szükséges támogatásról ⁽⁴²⁾. Ezért a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a támogatás arányossága akkor biztosított, ha az alábbi feltételek teljesülnek:
- a) az ajánlattételi eljárás versenyképes, nevezetesen: előzetesen, az intézkedés céljával összhangban nyitott, világos, átlátható és megkülönböztetésmentes, objektív kritériumok alapján meghatározott, és minimalizálja a stratégiai ajánlattétel kockázatát;
 - b) a kritériumokat a pályázatok benyújtásának határideje előtt kellő idővel közzéteszik, a tényleges verseny lehetővé tétele érdekében ⁽⁴³⁾;
 - c) az ajánlattételi eljárásához kapcsolódó költségvetés vagy volumen kötelező érvényű korlát, mivel várhatóan nem minden ajánlattevő részesül támogatásban, az ajánlattevők várható száma elegendő a tényleges verseny biztosításához, és a rendszer végrehajtása során a túl kevés ajánlattevőre tervezett ajánlattételi eljárások kialakítását korrigálják a tényleges verseny helyreállítása érdekében a későbbi ajánlattételi eljárások során, vagy ennek hiányában a lehető leghamarabb;
 - d) kerülnek az ajánlattételi eljárás kimenetelének utólagos kiigazítását (például az ajánlattétel eredményéről folytatott tárgyalásokat vagy az arányosítást), mivel ezek veszélyeztethetik a folyamat eredményének hatékonyságát.
50. Az ajánlatok rangsorolásához és végső soron a támogatás odaítéléséhez használt kiválasztási kritériumoknak az ajánlattételi eljárásban az intézkedés fő célkitűzéseivel való hozzájárulást főszabályként közvetlen vagy közvetett viszonyba kell helyezniük a pályázó által igényelt támogatási összeggel. Ez kifejezhető például az egy környezetvédelmi vagy energiaegységre jutó támogatásban ⁽⁴⁴⁾. Helyénvaló lehet más kiválasztási kritériumok felvétele is, amelyek közvetlenül vagy közvetve nem kapcsolódnak az intézkedés fő célkitűzéseivel. Ilyen esetekben ezek a más kritériumok nem haladhatják meg az összes kiválasztási szempont súlyozott értékének 30 %-át. A tagállamnak meg kell indokolnia a javasolt megközelítést, és biztosítania kell, hogy az megfeleljen a kitűzött céloknak.
51. Amennyiben a támogatást nem versenyztetéses ajánlattételi eljárás keretében nyújtják, a nettó többletköltséget a tényleges helyzet és a támogatás nélküli kontrafaktuális forgatókönyv jövedelmezőségének összehasonlításával kell meghatározni. Az ilyen esetekben a finanszírozási hiány megállapításához a tagállamnak a tényleges helyzet és támogatás nélküli, hihető kontrafaktuális forgatókönyv tekintetében számszerűsítést kell benyújtania az összes fő költségről és bevételről, a kedvezményezettek becsült súlyozott átlagos tőke költségéről (WACC) a jövőbeni készpénzáramok diszkontálásához, valamint a projekt élettartama alatt a tényleges és a kontrafaktuális forgatókönyv nettó jelenértékéről. A Bizottság megvizsgálja, hogy ez a kontrafaktuális forgatókönyv reális-e ⁽⁴⁵⁾. A tagállamnak meg kell indokolnia a számszerűsítés minden vonatkozására alkalmazott feltételezéseket, valamint meg kell magyaráznia és meg kell indokolnia az alkalmazott módszereket. A tipikus nettó többletköltség a referenciaprojekt élettartama alatt a tényleges helyzet és a kontrafaktuális forgatókönyv nettó jelenértéke különbségeként becsülhető meg.

⁽⁴²⁾ Abban az esetben azonban, ha fennáll a „támogatás igénybevétele nélküli ajánlatok” lehetősége, a tagállamoknak meg kell magyarázniuk, hogyan biztosítják az arányosságot. Támogatás nélküli ajánlat lehet például amiatt, mert a piaci bevételek az előrejelzések szerint idővel növekedni fognak, és/vagy amiatt, mert a sikeres ajánlattevők koncessziókat vagy egyéb előnyöket, valamint ártámogatást kapnak. Az arányosságot aláásását eredményező, a kompetitív folyamatokat gátló minimálárak és árplafonok (még ha azok szintje nulla is) alkalmazását kerülni kell.

⁽⁴³⁾ Hat hét általában elegendő. Különösen összetett vagy újszerű folyamatok esetében előfordulhat, hogy hosszabb időre lesz szükség. Indokolt esetekben megfelelő lehet rövidebb időtartam is, például egyszerű vagy rendszeres/ismételt eljárások esetén.

⁽⁴⁴⁾ A környezetvédelmi egységek értékelésekor a tagállamok például olyan módszertant dolgozhatnak ki, amely figyelembe veszi a támogatott gazdasági tevékenység különböző szakaszaiban előforduló kibocsátásokat vagy egyéb szennyezéseket, a projekt megvalósításához szükséges időt vagy a rendszerintegrációs költségeket. Amikor a tagállamok az igényelt támogatási összeget a fő célkitűzésekhez való hozzájáruláshoz viszonyítják, például súlyozhatják a különböző objektív kritériumokat, és az objektív kritériumok súlyozott átlagának egységenkénti összege alapján választhatnak, vagy az objektív kritériumok közül a legalacsonyabb egységnyi támogatási összeggel rendelkező ajánlatok közül választhatják ki azokat, amelyek az objektív kritériumok alapján a legmagasabb pontszámot kapják. Az ilyen megközelítés paramétereit úgy kell kalibrálni, hogy az ajánlattételi eljárás megkülönböztetéstől mentes legyen, tényleges versenyt eredményezzen és a gazdasági értéket tükrözze.

⁽⁴⁵⁾ Nem tekinthető reálisnak az a kontrafaktuális forgatókönyv, amely alternatív befektetési/üzemeltetési forgatókönyvként a jelenlegi, környezeti szempontból nem fenntartható tevékenységek hosszú távú folytatását javasolja.

52. Előfordulhat néha az a kontrafaktuális forgatókönyv, hogy a kedvezményezett nem folytatja a tevékenységet vagy a beruházást, vagy üzleti tevékenységét változások nélkül végzi. Amennyiben a bizonyítékok azt támasztják alá, hogy ez a legvalószínűbb kontrafaktuális forgatókönyv, a nettó többletköltséget közelítőleg meg lehet határozni a nyújtott támogatás nélküli tényleges helyzetben szereplő projekt élettartama alatti negatív nettó jelenértékével (tehát hallgatólagosan feltételezve, hogy a kontrafaktuális forgatókönyv nettó jelenértéke nulla) ⁽⁴⁶⁾. Ez különösen az infrastrukturális projektek esetében fordulhat elő.
53. Az egyedi támogatások és a különösen korlátozott számú kedvezményezettnek szóló támogatási programok esetében az 51. pontban említett számításokat és előrejelzéseket a projekt részletes üzleti tervének szintjén, a támogatási programok esetében pedig egy vagy több referenciaprojekt alapján kell bemutatni. Hasonlóképpen, ha az 52. pontot kell alkalmazni, az igazoló bizonyítékokat a projekt részletes üzleti tervének szintjén, a támogatási programok esetében pedig egy vagy több referenciaprojekt alapján kell bemutatni.
54. Bizonyos körülmények között nehézkes lehet a kedvezményezett előnyeinek és költségeinek teljes körű meghatározása, és ennél fogva a tényleges és a kontrafaktuális forgatókönyvben a nettó jelenérték számszerűsítése. Ezekre az esetekre alternatív megközelítések is alkalmazhatók, amint azt a 4. fejezet az egyes támogatástípusokra vonatkozóan részletezi. Ezekben az esetekben a támogatás akkor tekinthető arányosnak, ha a támogatás összege nem haladja meg a maximális támogatási intenzitást.
55. Ha nem alkalmaznak versenyztetési ajánlattételi eljárást, és a költségek és a bevételek jövőbeli alakulását nagy fokú bizonytalanság övezi, és komoly információs aszimmetria áll fenn, a tagállamtól megkövetelhető olyan ellentételezési modellek bevezetése, amelyek nem teljesen előzetesek. Ehelyett ezek a modellek az előzetes és utólagos ellentételezést vegyítik majd, vagy utólagos visszakövetelési vagy költségellenőrzési mechanizmusokat vezetnek be, ugyanakkor ösztönzőket fenntartva a kedvezményezettek számára, hogy minimalizálják költségeiket és idővel hatékonyabban fejlesszék vállalkozásukat.

3.2.1.3.1 Támogatáshalmozódás

56. Támogatás egyidejűleg több támogatási program keretében is nyújtható, vagy ad hoc, illetve csekély összegű támogatással halmozható, feltéve, hogy a projekt vagy tevékenység támogatásának teljes összege nem eredményez túlkompenzációt, és nem lépi túl az ezen iránymutatásban megengedett maximális támogatási intenzitást. Ha a tagállam megengedi, hogy egy intézkedés keretében nyújtott támogatást halmozni lehessen más intézkedések szerinti támogatással, akkor minden intézkedésre meg kell határozni az e pontban meghatározott feltételeknek való megfelelés biztosítására alkalmazott módszert.
57. A központilag kezelt, közvetett vagy közvetlen tagállami ellenőrzés alatt nem álló uniós finanszírozás nem minősül állami támogatásnak. Amennyiben az ilyen uniós finanszírozást állami támogatással együtt nyújtják, biztosítani kell, hogy az ugyanazon elszámolható költségek vonatkozásában nyújtott állami finanszírozás teljes összege ne eredményezzen túlkompenzációt.

3.2.1.4 Átláthatóság

58. A negatív hatások annak biztosításával történő csökkentése érdekében, hogy a versenytársak hozzáférjenek a támogatott tevékenységekkel kapcsolatos releváns információkhoz, az érintett tagállamnak biztosítania kell a közzétételt a Bizottság Támogatásátláthatósági Moduljában ⁽⁴⁷⁾ vagy egy átfogó állami támogatási weboldalon, nemzeti vagy regionális szinten:
- a) a jóváhagyott támogatási program vagy az egyedi támogatás nyújtásáról szóló határozat, valamint végrehajtási rendelkezéseinek teljes szövege vagy arra mutató internetes hivatkozás;
- b) információk az eseti jelleggel nyújtott vagy az ezen iránymutatás alapján jóváhagyott és 100 000 EUR-t meghaladó támogatási program keretében nyújtott egyedi támogatásokról ⁽⁴⁸⁾.

⁽⁴⁶⁾ Alternatív projekt hiányában a Bizottság ellenőrzi, hogy a támogatási összeg ne haladja meg a támogatott projekt kellő jövedelmezőségéhez minimálisan szükséges mértéket, például azzal, hogy lehetővé teszi olyan belső megtérülési ráta elérését, amely összhangban áll az ágazat- vagy vállalat-specifikus küszöbértékkel vagy elvárható megtérülési szinttel. E célból használhatók továbbá olyan normál megtérülési ráták, amelyekre a kedvezményezett más, hasonló típusú beruházási projektek esetében tart igényt, a vállalkozás teljes tőkeköltsége, vagy az érintett ágazatban általában tapasztalt megtérülések is. Valamennyi várható releváns költséget és hasznot számításba kell venni a projekt teljes élettartama alatt.

⁽⁴⁷⁾ Állami támogatási adatbázis nyilvános keresés, elérhető az alábbi címen: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>

⁽⁴⁸⁾ Egy tagállam kellően indokolt kérésére ettől a követelménytől el lehet tekinteni abban az esetben, ha a teljes részletességű közzététel csorbítaná a versenyt a későbbi elosztási folyamatokban, például stratégiai ajánlattétel lehetővé tétele révén.

59. A tagállamoknak az átfogó állami támogatási honlapjaikon egyszerűen hozzáférhető módon közzé kell tenniük az e szakaszban előírt információkat. Az információkat szabad felhasználású, táblázatos adatformátumban kell megosztani, amely lehetővé teszi az adatok hatékony keresését, kivonatolását, letöltését és könnyű internetes közzétételét. Erre például a CSV vagy az XML formátum alkalmas. A honlaphoz a nyilvánosság számára korlátozás nélküli hozzáférést kell biztosítani. A honlaphoz való hozzáféréshez nem lehet megkövetelni előzetes felhasználói regisztrációt.
60. Az adókedvezmény vagy adójellegű díjak csökkentése formájában megvalósuló támogatási programok esetében az 58. pont (b) alpontjában foglalt feltételek akkor tekinthetők teljesítettnek, ha a tagállamok az egyedi támogatási összegekre vonatkozóan előírt információkat az alábbi tartományok szerint teszik közzé (millió EUR-ban):

0,1–0,5;

0,5–1;

1–2;

2–5;

5–10;

10–30;

30–60;

60–100;

100–250;

250 vagy több.

61. Az 58. pont (b) alpontjában említett információkat a támogatás nyújtásának napjától számított hat hónapon belül, illetve adókedvezmények formájában megvalósuló támogatási programok esetében az adóbevallás⁽⁴⁹⁾ esedékességének időpontjától számított 1 éven belül kell közzétenni. Jogellenes, de összeegyeztethető támogatások esetében a tagállamoknak a támogatást összeegyeztethetőnek nyilvánító bizottsági határozattól számított hat hónapon belül gondoskodniuk kell ezen információ utólagos közzétételéről. Az állami támogatási szabályok Szerződés szerinti végrehajtásának lehetővé tétele érdekében az információknak a támogatás odaítélésének napjától számított legalább 10 évig rendelkezésre kell állniuk.
62. A Bizottság a honlapján közzéteszi az 59. pontban említett állami támogatási honlapokra mutató hivatkozásokat.

3.2.2 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

63. A 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja lehetővé teszi a Bizottság számára az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás összeegyeztethetővé nyilvánítását, „amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben”.
64. Ennek a negatív feltételnek az alkalmazásához először értékelni kell a szóban forgó támogatás kereskedési feltételekre gyakorolt torzító hatását. Jellegeből adódóan minden támogatási intézkedés torzítja a versenyt vagy ennek veszélyét hordozza és hatással van a tagállamok közötti kereskedelemre, mivel erősíti a kedvezményezettek versenyhelyzetét, még akkor is, ha a támogatási intézkedés szükséges, megfelelő, arányos és átlátható.
65. A környezetvédelmi célú támogatások esetében – azok jellegeből fakadóan – jellemzően a környezetbarát termékeket és technológiákat részesítik előnyben más, szennyezőbb megfelelőikkel szemben, és a támogatás ilyen hatását elvben nem tekintik a verseny indokolatlan torzulásának, mivel az olyan piaci hiányosságokat szünteti meg, amelyek a támogatást szükségessé teszik. Ezen túlmenően az éghajlatbarát termékek és technológiák támogatása hozzájárul az európai klímarendelet 2030-ra és 2050-re vonatkozó célkitűzéseinek megvalósításához. A Bizottság a környezetvédelmi intézkedések esetében ezért figyelembe veszi az olyan versenytársakra gyakorolt torzító hatásokat, amelyek – akár támogatás hiányában is – ugyancsak környezetbarát módon működnek.

⁽⁴⁹⁾ Amennyiben nincsen az éves bevallásra vonatkozó formális követelmény, azon év decemberének 31. napját kell a kódolt bevétel szempontjából a támogatásnyújtás napjának tekinteni, amelyre a támogatást nyújtották.

66. A Bizottság megítélése szerint a potenciális kedvezményezettek szélesebb köre számára nyitott rendszerek (valószínűleg) korlátozottabb torzító hatást gyakorolnak a versenyre, mint a korlátozott számú konkrét kedvezményezettnek szóló támogatások, különösen akkor, ha a támogatási intézkedés hatálya alá tartozik minden olyan versenytárs, aki hajlandó ugyanazt a szolgáltatást, terméket vagy előnyt nyújtani.
67. A környezetvédelmi és energetikai célokra nyújtott állami támogatásnak lehet olyan nem szándékolt hatása, hogy csorbítja a leghatékonyabb, leginnovatívabb termelők piaci jutalmazását, valamint ösztönözheti a legkevésbé hatékonyakat a fejlesztésre, szerkezetátalakításra vagy a piac elhagyására. Ez kevésbé hatékony piaca lépési akadályokat kelt a hatékonyabb vagy innovatívabb potenciális versenytársak számára. Hosszú távon az ilyen torzulások elfojthatják az innovációt, a hatékonyságot és a tisztább technológiák alkalmazását. Ezek a torzító hatások különösen fontosak lehetnek, ha a támogatást olyan projekteknek nyújtják, amelyek korlátozott átmeneti előnyökkel járnak, de hosszabb távra kizárják a tisztább technológiákat, beleértve azokat is, amelyek az európai klímarendelethez rögzített középtávú és hosszú távú éghajlat-politikai célok eléréséhez szükségesek. Ez vonatkozhat például bizonyos fosszilis tüzelőanyagokat használó tevékenységek támogatására, amelyek az üvegházhatású gázok kibocsátásának azonnali csökkentését eredményezik, de hosszú távon a kibocsátás-csökkenést lassítják. Ha az összes más feltétel egyenértékű, minél közelebb van a támogatott beruházás időben a vonatkozó céldátumhoz, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy átmeneti előnyeit esetleg felülmúlják a tisztább technológiáktól való lehetséges visszatartó erők. A Bizottság ezért értékelésében figyelembe veszi a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt e lehetséges rövid és hosszú távú negatív hatásokat.
68. A támogatás a kedvezményezett piaci erejének növelése vagy a jelentős piaci erő megőrzése tekintetében is torzíthatja a versenyt. Ha a támogatás közvetlenül nem is növeli a jelentős piaci erőt, erre közvetetten alkalmas lehet azáltal, hogy gátolja a meglévő versenytársak bővülését, a versenytársak kilépését idézi elő, vagy elbátortalanítja az új versenytársakat a piacra lépéstől. Ezt különösen akkor kell figyelembe venni, ha a támogatási intézkedés korlátozott számú meghatározott kedvezményezettnek szól, vagy ha a hagyományos piaci szereplők a piac liberalizációja előtt szereztek piaci erőt, ahogy például az energiapiacokon esetenként előfordult. Ez fontos a kialakulóban lévő piacokon a versenyztetéses ajánlattételi eljárásokban is, amikor fennáll annak a veszélye, hogy egy erős piaci pozícióval rendelkező piaci szereplő a legtöbb ajánlattétel során nyer, és megakadályozza jelentős új szereplő belépését.
69. A termékpiacot érintő torzulásokon felül a támogatás a kereskedelemre és a helyszínválasztásra is hatást gyakorolhat. Az ilyen torzulás a tagállamok között fordulhat elő, akár a vállalkozások több tagállamra kiterjedő versenye során, akár pedig akkor, amikor a különböző helyszíneket a beruházások tekintetében mérlegelik. A gazdasági tevékenységnek a belső piac egy adott régióján belüli megőrzéséhez vagy más régiókból való áthelyezéséhez nyújtott támogatás bizonyos tevékenységeket és beruházásokat egy régióból nettó környezeti hatás nélkül egy másikba helyezhet át. A Bizottság ellenőrizni fogja, hogy a támogatás nem gyakorol-e nyilvánvalóan negatív hatást a versenyre és a kereskedelemre. Hasonlóképpen nem tekinthető a belső piaccal összeegyeztethetőnek az olyan környezetvédelmi és energiaügyi célkitűzések megvalósításához nyújtott támogatás, amelyek mindössze a gazdasági tevékenység helyszínének megváltozását eredményezik, de nem javítják a tagállamban a környezetvédelem meglévő szintjét.
70. A Bizottság az ezen iránymutatások szerinti intézkedéseket legfeljebb 10 éves időtartamra hagyja jóvá, bár ez bizonyos esetekben tovább korlátozható (lásd a 76. pontot). Ha egy tagállam az intézkedés időtartamát a maximális időtartamon túl kívánja meghosszabbítani, újra bejelentheti az intézkedést. Ez azt jelenti, hogy a jóváhagyott intézkedések keretében a támogatást összeegyeztethetőnek nyilvánító bizottsági határozatról szóló értesítés napjától számított legfeljebb 10 éven belül nyújtható támogatás.

3.3 A támogatás pozitív hatásai és a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások összemérése

71. Utolsó lépésként a Bizottság kiegyenlíti a támogatási intézkedés versenyre és kereskedelemre gyakorolt negatív hatásait a tervezett támogatás támogatott tevékenységre gyakorolt pozitív hatásaival, ideértve a környezetvédelemhez és az energiapolitika célkitűzéseikhez, és különösen a környezetileg fenntartható tevékenységekre való átálláshoz, és az európai klímarendelethez és az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljai jogilag kötelező céljainak eléréséhez való hozzájárulását.

72. Az egyensúly vizsgálata során a Bizottság különös figyelmet fordít az (EU) 2020/852 rendelet 3. cikkére, beleértve a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet⁽⁵⁰⁾ vagy más hasonló módszertant. A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások értékelése részeként a Bizottság adott esetben figyelembe fogja venni a támogatott tevékenység negatív externáliáit, amennyiben ezek az externáliák a piaci hatékonysághiányok létrehozásával vagy súlyosbításával a közös érdekekkel ellentétes mértékben hátrányosan befolyásolják a versenyt és a tagállamok közötti kereskedelmet, ideértve különösen azokat az externáliákat, amelyek akadályozhatják az uniós jogszabályok értelmében meghatározott éghajlat-politikai célok elérését⁽⁵¹⁾.
73. A Bizottság az intézkedést kizárólag akkor tekinti a belső piaccal összeegyeztethetőnek, amennyiben a kedvező hatások felülmúlják a kedvezőtlen hatásokat. Azokban az esetekben, amikor a javasolt támogatási intézkedés nem kezeli megfelelően és arányosan a jól azonosított piaci hiányosságokat, például a 67. pontban meghatározottak szerint az előny átmeneti jellege és az azzal járó hosszú távú torzulások miatt, a versenyre gyakorolt negatív torzító hatások általában felülmúlják az intézkedés pozitív hatásait. A Bizottság ezért valószínűleg arra a következtetésre jut, hogy a javasolt támogatási intézkedés összeegyeztethetetlen.
74. A fosszilis tüzelőanyagok, különösen a leginkább szennyező fosszilis tüzelőanyagok közvetlen vagy közvetett támogatásával járó intézkedések valószínűleg nem keltenek pozitív környezeti hatásokat, és gyakran fontos negatív hatásokkal járnak, mert növelhetik a piacon a negatív környezeti externáliákat. Ugyanez vonatkozik az új földgázberuházásokkal járó intézkedésekre, kivéve, ha bebizonyosodik, hogy nincs függőséget okozó hatás⁽⁵²⁾. Ez elvileg valószínűtlenné teszi az ilyen intézkedések esetében a pozitív egyensúlyt, amint az a 4. fejezetben részletebben kifejtésre kerül.
75. A Bizottság általában kedvezően ítéli meg a tagállamok által a kkv-k és adott esetben a megújuló energiával foglalkozó közösségek versenyztetéses ajánlattételi eljárásokban való részvételének elősegítésére javasolt intézkedések jellemzőit, feltéve, hogy a részvétel és az elfogadás biztosításának pozitív hatásai meghaladják a lehetséges torzító hatásokat.
76. További tényezők, amelyeket bizonyos esetekben figyelembe kell venni a támogatási programok bizonyos kategóriái általános egyensúlyának meghatározásához:
- a) Az utólagos értékelés követelménye az 5. fejezetben leírtak szerint; ilyen esetekben a Bizottság korlátozhatja az érintett programok időtartamát (rendszerint négy évre vagy annál rövidebb időtartamra), későbbi hosszabbításuk ismételt bejelentésének lehetősége mellett;
 - b) versenyztetéses ajánlattételi eljárás hiányában az a követelmény, hogy bizonyos méretű vagy bizonyos jellemzőkkel rendelkező támogatási projekteket külön-külön be kell jelenteni;
 - c) a támogatási intézkedések időbeli korlátozásának követelménye.

4. TÁMOGATÁSI KATEGÓRIÁK

4.1 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére és elnyelésére többek között a megújuló energia és az energiahatékonyság támogatásával nyújtott támogatás

4.1.1 Indokolás

77. Az európai klímarendelemben az Unió 2030-ra és 2050-re kötelező és ambiciózus célokat tűzött ki az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére. Az Unió az (EU) 2018/1999 rendeletben meghatározta a 2030-ra szóló uniós energia- és klímacélokat. Az energiahatékonysági irányelvben az Unió 2030-ra kötelező érvényű energiahatékonysági célokat tűzött ki. Állami támogatásra lehet szükség ezen uniós célok és a kapcsolódó nemzeti vállalatok eléréséhez való hozzájáruláshoz.

⁽⁵⁰⁾ A Tanács által jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő intézkedésekkel azonos intézkedések esetében úgy tekinthető, hogy azok megfelelnek a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek, mivel ezt már ellenőrizték.

⁽⁵¹⁾ Ez vonatkozhat arra az esetre is, amikor a támogatás torzítja az említett negatív externáliák internalizálása érdekében bevezetett gazdasági eszközök működését (például az uniós ETS vagy hasonló eszköz által adott árjelzések befolyásolásával).

⁽⁵²⁾ Ez alapulhat például a kötelező célszámokat előíró nemzeti dekarbonizációs terven, és/vagy magában foglalhatja a kedvezményezett dekarbonizációs technológia, például a CLT/CLH megvalósítására vagy a földgáz megújuló vagy alacsony széndioxid-kibocsátású gázzal való kiváltására, vagy az erőműnek az Unió éghajlat-politikai céljával összhangban álló ütemterv szerinti bezárására vonatkozó kötelező érvényű kötelezettségvállalásait. Az Unió 2030-ra és 2050-re vonatkozó éghajlat-politikai céljainak elérése érdekében egyértelműen csökkenő pályára kell állítani valamennyi fosszilis tüzelőanyagot, beleértve a földgázt is. A 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltervhez készített bizottsági hatásvizsgálat kifejti, hogy 2050-re „a földgáz változatlan további felhasználása összeegyeztethetetlen lesz a klímasemlegességi célkitűzéssel, és a felhasználást 2015-höz képest 66–71 %-kal csökkenteni [kell]” (SWD(2020) 176 final).

4.1.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

78. A 4.1. szakasz megállapítja a megújuló energiaforrásokból előállított energiára vonatkozó intézkedések összeegyeztethetőségi szabályait, beleértve a megújuló energia vagy a megújuló energia felhasználásával előállított szintetikus tüzelőanyagok előállításához nyújtott támogatást. Megállapítja az olyan támogatási intézkedések összeegyeztethetőségi szabályait is, amelyek más olyan technológiák széles körét érintik, amelyek elsősorban az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését célozzák ⁽⁵³⁾.

4.1.2.1 Megújuló energiához nyújtott támogatás

79. Ez a szakasz a megújuló energia valamennyi típusát támogató intézkedések összeegyeztethetőségi szabályait határozza meg.
80. A bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók, a biogáz (ideértve a biometánt is) és a biomassza-üzemanyagok támogatása csak akkor hagyható jóvá, ha a támogatott üzemanyagok megfelelnek az (EU) 2018/2001 irányelv és annak végrehajtási vagy felhatalmazáson alapuló jogi aktusai fenntarthatósági és üvegházhatásúgázki-bocsátás-megtakarítási kritériumainak.
81. A hulladékból történő energiatermeléshez nyújtott támogatás összeegyeztethetőnek tekinthető e szakasz szerint, amennyiben az a megújuló energiaforrások fogalm meghatározása alá tartozó hulladékra korlátozódik.
82. A megújuló hidrogén előállításához ⁽⁵⁴⁾ nyújtott támogatást e szakasz alapján lehet értékelni.

4.1.2.2 Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére és megszüntetésére, valamint az energiahatékonyságra nyújtott egyéb támogatás

83. Elvileg minden olyan technológia támogatható, amely hozzájárul az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez, beleértve az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia vagy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia felhasználásával előállított szintetikus tüzelőanyagok előállításához nyújtott támogatást, az energiahatékonysághoz nyújtott támogatást, beleértve a nagy határfokú kapcsolt energiatermelést, a CLT/CLH támogatását, a keresletoldali válaszhoz és az energiatároláshoz nyújtott támogatást, amennyiben ez csökkenti a kibocsátást, valamint az ipari folyamatokból – beleértve a nyersanyagok feldolgozását is – származó kibocsátások csökkentésére vagy elkerülésére nyújtott támogatást. Ez magában foglalja az üvegházhatású gázok környezetből történő elnyelésének támogatását is. Ez a szakasz nem vonatkozik azon intézkedésekre, amelyeknek nem elsődleges célja az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése vagy elnyelése. Ha egy intézkedés egyaránt hozzájárul az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának, és az üvegházhatást okozó gázoktól eltérő szennyezésnek a megelőzéséhez vagy csökkentéséhez, az intézkedés összeegyeztethetőségének értékelése e szakasz vagy a 4.5. szakasz alapján fog történni attól függően, hogy a két cél közül melyik a domináns.
84. Ez a szakasz kiterjed az olyan célzott infrastrukturális projektekre is (beleértve a hidrogén, más alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok és szén-dioxid esetében a tároláshoz/használatához kapcsolódó projekteket), amelyek nem tartoznak az energetikai infrastruktúra fogalm meghatározása alá, valamint az előállítással vagy fogyasztással/felhasználással kombinált dedikált infrastruktúrát vagy energetikai infrastruktúrát, vagy mindkettőt magában foglaló projektekre.
85. Amennyiben a támogatás az ipari tevékenységek energiahatékonyságának javító befektetéseket segít elő, ez a szakasz vonatkozik az azon kkv-knak és kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatoknak nyújtott támogatásra is, amelyek a 2012/27/EU irányelv 2. cikkének 27. pontja értelmében vett energiahatékonyság-alapú szerződések elősegítése érdekében energetikai teljesítményt javító intézkedéseket nyújtanak.
86. A hulladékból történő energiatermeléshez nyújtott támogatás összeegyeztethetőnek tekinthető e szakasz szerint, amennyiben az a nagy határfokú kapcsolt energiatermelés fogalm meghatározása alá tartozó létesítmények tüzelőanyag-ellátására használt hulladékra korlátozódik.
87. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogéntermeléshez nyújtott támogatást e szakasz alapján lehet értékelni.
88. A megújuló villamos energiát és/vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású villamos energiát használó villamosítás támogatására nyújtott támogatás is értékelhető e szakasz alapján, beleértve a fűtési és ipari folyamatok támogatását.

⁽⁵³⁾ Ez a barnamezős és zöldmezős beruházásokra egyaránt vonatkozik.

⁽⁵⁴⁾ Ide tartoznak azok a hálózaton belüli elektrolizátorok, amelyek megújuló energia vásárlására vonatkozó szerződést kötöttek megújuló villamos energiát termelő gazdasági szereplőkkel, és megfelelnek az (EU) 2018/2001 irányelv 27. cikkének (3) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben meghatározott feltételeknek.

4.1.3 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.1.3.1 A támogatás szükségessége

89. A 34–37 pont nem vonatkozik az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére nyújtott támogatásra vonatkozó intézkedésekre. A tagállamnak meg kell határoznia az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése érdekében már bevezetett szakpolitikai intézkedéseket. Bár az uniós ETS és a kapcsolódó szakpolitikák és intézkedések internalizálják az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának költségeit, előfordulhat, hogy e költségek internalizálása még nem teljes körű.
90. A tagállamoknak be kell mutatniuk, hogy a javasolt tevékenységekhez a 38. pontban előírtak szerint támogatásra van szükség, figyelembe véve a kontrafaktuális forgatókönyvet⁽⁵⁵⁾, és a vonatkozó költségeket és bevételeket, beleértve az ETS-hez és a kapcsolódó politikákhoz és a 89. pontban meghatározott intézkedésekhez kapcsolódó költségeket és bevételeket. Amennyiben jelentős bizonytalanság mutatkozik a döntés-előkészítő tanulmány nagy részéhez kapcsolódó jövőbeni piaci fejleményeket illetően (mint például a megújuló energiával kapcsolatos beruházások esetében, ahol a villamosenergia-bevételek nem kapcsolódnak a ráfordítási költségekhez), a bizonyos garantált ellenszolgáltatás formájában történő támogatás a negatív forgatókönyveknek való kitettség korlátozása céljából szükségesnek tekinthető annak biztosításához, hogy a magánbefektetés megvalósuljon. Ilyen esetekben az arányosság biztosítása érdekében szükség lehet a nyereségesség korlátozására és/vagy az esetleges pozitív forgatókönyvekhez kapcsolódó visszaszolgáltatási kötelezettségekre.
91. Ha a tagállam bebizonyítja, hogy a támogatásra a 90. pont alapján szükség van, a Bizottság feltételezi, hogy továbbra is fennáll olyan piaci hiányosság, amely a dekarbonizációhoz nyújtott támogatással orvosolható, amennyiben az ellenkezőjére nincs bizonyítéka.
92. A három évnél hosszabb ideig tartó programok esetében a tagállamnak meg kell erősítenie, hogy legalább háromévente, vagy a ritkábban folyósított programok esetében a támogatás odaítélése előtt frissíti a vonatkozó költségek és bevételek elemzését annak biztosítása érdekében, hogy a támogatás továbbra is szükséges legyen minden támogatható kedvezményezett kategória esetében. Amennyiben a kedvezményezettek valamely kategóriája esetében már nincs szükség támogatásra, az említett kategóriát a további támogatás megadása előtt törölni kell⁽⁵⁶⁾.

4.1.3.2 Megfelelőség

93. A 3.2.1.2. szakasz nem vonatkozik az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére nyújtott támogatásra. A Bizottság feltételezi, hogy az állami támogatás elvben megfelelő intézkedés lehet a dekarbonizációs célok eléréséhez, mivel más politikai eszközök ehhez általában nem elegendők, feltéve, hogy minden más összeegyeztethetőségi feltétel teljesül. Tekintettel a dekarbonizációs kihívás mértékére és sürgősségére, többféle eszköz használható, beleértve a közvetlen támogatásokat is.
94. A 85. pontban említett energiahatékonyság-alapú szerződések elősegítésére nyújtott támogatás csak az alábbi formák egyikét öltheti:
- a) kölcsön vagy garancia az energiahatékonyságot javító intézkedések szolgáltatója számára egy energiahatékonyság-alapú szerződés alapján;
 - b) pénzügyi termék, amelynek célja az adott szolgáltató refinanszírozása (például faktoring vagy forfetírozás).

4.1.3.3 Támogathatóssági feltételek

95. A más, nem támogatott tevékenységekkel versengő, meghatározott tevékenységeket célzó dekarbonizációs intézkedések várhatóan nagyobb versenytorzulásokhoz vezetnek, mint az összes versengő tevékenység előtt nyitva álló intézkedések. Ezért a tagállamnak meg kell indokolnia azokat az intézkedéseket, amelyek nem tartalmazzák az összes versengő technológiát és projektet – például a villamosenergia-piacon működő összes projektet, vagy minden olyan vállalkozást, amely helyettesíthető termékeket gyárt, és amelyek technikailag képesek hatékonyan hozzájárulni az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséhez⁽⁵⁷⁾. Ennek az indokolásnak objektív, például a hatékonysághoz, a költségekhez vagy más releváns körülményekhez kapcsolódó megfontolásokon kell alapulnia. Az említett indokolásban adott esetben a 4.1.3.4. szakaszban említett nyilvános konzultáció során összegyűjtött bizonyítékokra lehet támaszkodni.

⁽⁵⁵⁾ A kontrafaktuális forgatókönyv az a tevékenység, amelyet a kedvezményezett támogatás hiányában végzett volna. Egyes dekarbonizációs esetekben ez egy kevésbé környezetbarát alternatívába való befektetést jelenthet. Más esetekben előfordulhat, hogy nem befektetésről vagy annak késletetéséről van szó, hanem például olyan üzemeltetési döntéseket foglalhat magában, amelyek kisebb környezeti hasznot hoznak, mint például a meglévő helyszíni létesítmények üzemeltetésének folytatása és/vagy energiavásárlás.

⁽⁵⁶⁾ Ez nem érinti a már (pl. egy 10 éves szerződés alapján) odaítélt támogatásra való jogosultságot.

⁽⁵⁷⁾ A Bizottság általában nem követeli meg az intézkedések határon átnyúlóan történő megnyitását, bár ez segíthet a versennyel kapcsolatos aggályok enyhítésében.

96. A Bizottság értékelni fogja az adott indokolást, és például mérlegelni fogja, hogy a korlátozottabb támogathatóság nem torzítja-e indokolatlanul a versenyt, ha:
- egy intézkedés egy konkrét, az uniós jogban ⁽⁵⁸⁾ meghatározott ágazati vagy technológiai alapú célra – például megújuló energiára vagy energiahatékonysági programra –irányul ⁽⁵⁹⁾;
 - egy intézkedés célja kifejezetten demonstrációs projektek támogatása;
 - egy intézkedés nemcsak a dekarbonizáció, hanem a levegőtisztaság vagy egyéb szennyezés kezelésére is irányul;
 - egy tagállam megjelöli azokat az indokokat, amelyek alapján várható, hogy a támogatható ágazatok vagy innovatív technológiák hosszabb távon jelentősen és költséghatékonyan hozzájárulhatnak a környezetvédelemhez és az átfogó dekarbonizációhoz;
 - az intézkedésre szükség van a hálózat stabilitásával kapcsolatos súlyosbodó problémák elkerüléséhez szükséges diverzifikáció eléréséhez ⁽⁶⁰⁾;
 - egy szelektívebb megközelítés várhatóan ahhoz vezet, hogy a környezet védelmét alacsonyabb költségek mellett lehet biztosítani (például az adott esetben a keresletoldali válasz és/vagy tárolást is magában foglaló, többek között a megújuló energiaforrások közötti diverzifikáció nyomán a rendszerintegrációs költségek csökkentésével), és/vagy kisebb mértékű versenytorzulást okoz;
 - egy projektet nyílt felhívást követően választottak ki egy olyan nagy, integrált, határokon átnyúló projektbe való felvételre, amelyet több tagállam közösen tervezett, és amelynek célja, hogy uniós közös érdekből jelentős mértékben hozzájáruljon a környezetvédelemhez, és vagy olyan innovatív technológiát alkalmaz, amely a kedvezményezett vagy más jogalany által végzett kutatás-fejlesztési és innovációs (K+F+I) tevékenységből következik, amennyiben az előbbi megszerzi a korábbi K+F+I eredményeinek felhasználási jogait, vagy pedig ágazatában az innovatív technológia korai alkalmazói közé tartozik.
97. A tagállamoknak rendszeresen felül kell vizsgálniuk a támogathatósági és kapcsolódó szabályokat annak biztosítása érdekében, hogy a korlátozottabb támogathatóságra előírt indokok továbbra is érvényesek legyenek az egyes rendszerek élettartama alatt, vagyis annak biztosításához, hogy a támogathatóság korlátozása továbbra is indokolt legyen, amikor új technológiákat vagy megközelítéseket dolgoznak ki, vagy több adat válik elérhetővé.

4.1.3.4 Nyilvános konzultáció

98. A 4.1.3.4. szakasz 2023. július 1-jétől alkalmazandó.
99. A támogatás bejelentését megelőzően – kellően indokolt kivételes körülmények kivételével – a tagállamoknak nyilvánosan konzultálniuk kell az e szakasz alapján bejelentendő intézkedések versenyhatásairól és arányosságáról. A konzultációs kötelezettség nem vonatkozik a már jóváhagyott intézkedések olyan módosításaira, amelyek nem változtatják meg azok alkalmazási körét vagy támogathatóságát, vagy nem hosszabbítják meg időtartamukat a támogatást összeegyeztethetőnek nyilvánító eredeti bizottsági határozatról szóló értesítéstől számított 10 évnél hosszabb időre, sem pedig a 100. pontban említett esetekre. A következő nyilvános konzultációra van szükség annak megállapításához, hogy valamely intézkedés – figyelembe véve ezen iránymutatás kritériumait – indokolt-e ⁽⁶¹⁾:

⁽⁵⁸⁾ Ilyen például adott esetben a megújuló hidrogén.

⁽⁵⁹⁾ Ilyen esetben a támogathatóságot csak a vonatkozó meghatározásokkal összhangban kell korlátozni, amennyiben ezek az ágazati jogszabályokban rendelkezésre állnak. Például egy olyan programnak, amelyet úgy alakítottak ki, hogy megfeleljen az Unió megújulóenergia-céljának, minden olyan technológia előtt nyitva kell állnia, amely megfelel a „megújuló energiaforrások” megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvben (HL L 328., 2018.12.21., 8. o.) szereplő meghatározásának, míg egy uniós részcel teljesítésére kialakított programnak nyitva kell állnia minden olyan technológia előtt, amely hozzájárulhat az adott részcel eléréséhez. A tagállamok azonban további objektív kritériumok, például a 96. pont (b)–(g) alpontjában felsoroltak alapján tovább korlátozhatják támogatási intézkedéseik alkalmazási körét, beleértve a megújuló energiaforrások meghatározott típusait is.

⁽⁶⁰⁾ Regionális támogatást is magában foglaló esetben a tagállamnak bizonyítania kell, hogy a kiegészítő szolgáltatások és az újraelosztási szabályok lehetővé teszik a megújuló energiaforrások, a tárolás és a keresletoldali válasz hatékony részesedését, valamint az (EU) 2019/943 rendelettel és az (EU) 2019/944 irányelvvel összhangban jutalmazták a hálózat stabilitását támogató hely- és technológiai választásokat. Amennyiben a tagállam olyan helyi ellátásbiztonsági problémát állapít meg, amelyet középtávon (például 5-10 éven belül) nem lehet megoldani a piactervezés javításával vagy a hálózat megfelelő megerősítésével, ezen aggály kezelésére intézkedést kell kidolgozni és azt a 4.8. szakasz szerint értékelni.

⁽⁶¹⁾ A tagállamok e követelmények tekintetében a meglévő nemzeti konzultációs folyamatokra hagyatkozhatnak. Amennyiben a konzultáció a jelen útmutatóban felsorolt pontokra kiterjed és a szükséges ideig tart, külön konzultációra nincs szükség. Külön konzultáció a 96. pont (g) alpontjában említett esetekben sem követelhető meg.

- a) olyan intézkedések esetében, amelyekben a nyújtott éves támogatás becsült átlaga legalább évi 150 millió EUR, legalább hathetes időtartamú nyilvános konzultáció, a következőkre kiterjedően:
- támogathatóság;
 - az elkerült CO₂-egyenértékben ⁽⁶²⁾ kifejezett kibocsátás tonnánkénti támogatásának módszere és becslése (projektenként vagy referenciaprojektenként);
 - a versenyeztetési ajánlattételi eljárások javasolt felhasználása és hatóköre, valamint a javasolt kivételek;
 - a támogatás elosztási folyamatának fő paraméterei ⁽⁶³⁾, beleértve a különféle típusú kedvezményezetttek közötti verseny lehetővé tételét ⁽⁶⁴⁾;
 - az ösztönző hatás, a szükségesség és az arányosság bemutatásához használt számszerűsítést megalapozó főbb feltételezések;
 - amennyiben támogathatóak a földgázalapú termelésbe vagy az ipari termelésbe történő új befektetések, az uniós éghajlat-politikai célkitűzésekkel való összeegyeztethetőség biztosításához javasolt biztosítékok (lásd a 129. pontot);
- b) olyan intézkedések esetében, amelyekben a nyújtott éves támogatás becsült átlaga évi 150 millió EUR alatti, legalább négyhetes időtartamú nyilvános konzultáció, a következőkre kiterjedően:
- támogathatóság;
 - a versenyeztetési ajánlattételi eljárások javasolt felhasználása és hatóköre, valamint a javasolt kivételek;
 - amennyiben támogathatóak a földgázalapú termelésbe vagy az ipari termelésbe történő új befektetések, az uniós éghajlat-politikai célkitűzésekkel való összeegyeztethetőség biztosításához javasolt biztosítékok (lásd a 129. pontot);

100. A 99. pont (b) alpontjának hatálya alá tartozó intézkedések esetében nincs szükség nyilvános konzultációra, amennyiben versenyeztetési ajánlattételi eljárásokat alkalmaznak, és az intézkedés nem fosszilis tüzelőanyag-alapú energiatermelésbe, termelésbe vagy más tevékenységbe történő befektetéseket támogat.

101. A konzultációs kérdőíveket nyilvános weboldalon kell közzétenni. A tagállamoknak a kapott hozzászólások összefoglalásával és megválaszolásával kell közzétenniük a konzultációra adott reakciójukat. Ennek tartalmaznia kell annak magyarázatát, a javasolt intézkedés alkalmazási köre vagy támogathatósága révén miként minimalizálták a versenyre gyakorolt lehetséges negatív hatásokat. A tagállamoknak az e szakasz szerinti támogatási intézkedésekről szóló bejelentés részeként meg kell adniuk a konzultációs válaszukra mutató hivatkozást.

102. Kivételes és kellően indokolt esetekben a Bizottság mérlegelhet alternatív konzultációs módszereket, feltéve, hogy az érdekelt felek véleményét figyelembe veszik a támogatás (folytatódó) végrehajtása során. Ilyen esetekben előfordulhat, hogy alternatív módszereket korrekciós intézkedésekkel kell kombinálni az intézkedés lehetséges torzító hatásainak minimalizálása érdekében.

4.1.3.5 Arányosság

103. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló támogatást általában versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében kell nyújtani a 49. és a 50. pontban leírtak szerint annak érdekében, hogy az intézkedés ⁽⁶⁵⁾ célkitűzései arányos módon, a verseny és a kereskedelem torzulását minimálisra csökkentve elérhetőek legyenek. Az ajánlattételi eljáráshoz kapcsolódó költségvetés vagy volumen kötelező érvényű korlát, mivel várhatóan nem minden ajánlattevő részesül támogatásban, az ajánlattevők várható száma elegendő a tényleges verseny biztosításához, és

⁽⁶²⁾ A CO₂-egyenérték₂-egyenérték (CO_{2e}) egy olyan metrikus mérőszám, amelyet a különböző üvegházhatású gázokból származó kibocsátásoknak a globális felmelegedési potenciáljuk alapján történő összehasonlítására használnak úgy, hogy más gázok mennyiségeit ugyanolyan globális felmelegedési potenciállal rendelkező szén-dioxid-mennyiséggé alakítják át.

⁽⁶³⁾ Például a versenyeztetési eljárás és a teljesítési időszak közötti átfutási idő, licitálási/ajánlattételi szabályok, árképzési szabályok.

⁽⁶⁴⁾ Például, ha a szerződéses időtartama eltérő, a különböző technológiákból származó elszámolható kapacitás/kibocsátás összegének kiszámítása különféle módszerei, a támogatások kiszámításának vagy kifizetésének különféle módszerei.

⁽⁶⁵⁾ Például a tagállam dekarbonizációs céljainak elérése.

a rendszer végrehajtása során a túl kevés ajánlattevőre tervezett ajánlattételi eljárások kialakítását korrigálják a tényleges verseny helyreállítása érdekében a későbbi ajánlattételi eljárások során, vagy ennek hiányában a lehető leghamarabb ⁽⁶⁶⁾.

104. Az ajánlattételi eljárásnak elvileg minden támogatható kedvezményezett előtt nyitva kell állnia a támogatás költséghatékony elosztása és a verseny torzulásainak csökkentése érdekében. Az ajánlattételi eljárás azonban korlátozódhat a kedvezményezettek egy vagy több konkrét kategóriájára, amennyiben bizonyítékokat adnak erre, ideértve adott esetben a nyilvános konzultáció során összegyűjtött releváns bizonyítékokat is, amelyek például azt igazolják, hogy:
- a) az összes támogatható kedvezményezett számára nyitott egyetlen eljárás eredménye nem lenne optimális vagy nem tenné lehetővé az intézkedés céljainak elérését; ez az indokolás hivatkozhat a 96. pontban szereplő kritériumokra;
 - b) jelentős eltérés van a kedvezményezettek különböző kategóriáitól elvárható ajánlati szintek között (általában ez a helyzet, ha a várhatóan versenyképes – a 90. pontban előírt elemzés alapján meghatározott – ajánlati szintek több mint 10 %-kal eltérnek); ebben az esetben külön versenyztetéses ajánlattételi eljárásokat lehet alkalmazni annak érdekében, hogy a hasonló költségekkel rendelkező kedvezményezettek kategóriái versengjenek egymással.
105. Amennyiben egy tagállam a 104. pont (b) alpontjában szereplő kivételekre hivatkozik valamely három évnél hosszabb ideig tartó program esetében, a 92. pontban előírt elemzésnek mérlegelnie kell azt is, hogy továbbra is lehet-e hivatkozni ezekre a kivételekre. A tagállamoknak különösen meg kell erősíteniük, hogy ezeket a programokat idővel ki fogják igazítani annak biztosítására, hogy a várhatóan egymáshoz képest 10 %-nál kisebb eltérést mutató ajánlatot adó technológiákat ugyanazon a versenyztetéses ajánlattételi eljáráson keresztül pályáztassák. Hasonlóképpen, a tagállam dönthet úgy, hogy külön pályázatot ír ki, ha a 92. pont szerinti frissített elemzés azt mutatja, hogy az ajánlatok 10 %-ot meghaladó mértékben tértek el egymástól.
106. Amennyiben a 90. pontban előírt elemzés azt mutatja, hogy jelentős eltérések lehetnek a kedvezményezettek különböző kategóriáinak várható ajánlati szintjei között, a tagállamoknak mérlegelniük kell az olcsóbb technológiák túlkompenzációjának kockázatát. A Bizottság az értékeléskor ezt is figyelembe veszi. Adott esetben ajánlati felső korlátokra lehet szükség az adott kategóriába tartozó egyes ajánlattevők maximális ajánlatainak lekorlátozásához. Az ajánlati felső korlátokat az 51., 52. és 53. pontban említett referenciaprojektek számszerűsítésére hivatkozással kell indokolni.
107. A támogatás elosztása és a támogatási szint versenyztetéses ajánlattételi eljárás útján történő meghatározásának követelménye alóli kivételek indokolhatók, ha bizonyítékokat – ideértve adott esetben a nyilvános konzultáció során gyűjtött bizonyítékokat is – adnak arra, hogy az alábbiak egyike fennáll:
- a) nincs elegendő potenciális kínálat vagy elegendő számú potenciális ajánlattevő a verseny biztosításához; ebben az esetben a tagállamnak bizonyítania kell, hogy a verseny fokozása nem lehetséges a költségvetés csökkentésével vagy az ajánlattételi eljárásban való részvétel megkönnyítésével (például további fejlesztésre szánt földterületek meghatározásával vagy az előminősítési követelmények kiigazításával);
 - b) a kedvezményezettek a következőképpen meghatározott kis projektek:
 - i. villamosenergia-termelő vagy -tároló projektek esetében – legfeljebb 1 MW beépített kapacitású projektek;
 - ii. villamosenergia-fogyasztás esetében – legfeljebb 1 MW maximális teljesítményigényű projektek;

⁽⁶⁶⁾ Ez a kötelező érvényű korlát többféle, egymást kiegészítő módon érhető el, ideértve a kínálati oldal esetleges korlátainak enyhítésére irányuló intézkedéseket, a mennyiség oly módon történő kiigazítását, hogy az tükrözze az adott időpontban valószínűleg rendelkezésre álló kínálatot és/vagy az ajánlattételi eljárás kialakítása egyéb jellemzőinek módosítását (például a részvételi jogosultsági kritériumokat); azzal a céllal, hogy az intézkedés célja (például a tagállamok dekarbonizációs céljait) arányos, a verseny és a kereskedelem torzulását minimálisra csökkentő módon valósuljon meg. Az arányosság és a versenyképesség megőrzése mellett a tagállamok figyelembe vehetik a befektetők jogos elvárásait is.

- iii. hőtermelő és gáztermelő technológiák esetében – legfeljebb 1 MW vagy annak megfelelő beépített kapacitás alatti projektek;
 - iv. 100 %-ban kkv-k tulajdonában lévő vagy legfeljebb 6 MW beépített kapacitású vagy maximális teljesítmény-igényű megújulóenergia-közösségek által kidolgozott projektek esetén;
 - v. a 100 %-ban kis- és mikrovállalkozások vagy megújulóenergia-közösségek tulajdonában lévő, csak szél-energia-termelést szolgáló projektek esetében, amelyek beépített teljesítőképessége legfeljebb 18 MW;
 - vi. a kkv-k javát szolgáló, energiatermelést nem magában foglaló energiahatékonysági intézkedések esetében, ahol a kedvezményezettek projektenként kevesebb mint 300 000 EUR-t kapnak;
- c) olyan egyedi projektek, amelyek megfelelnek az alábbi mindkét feltételnek:
- i. a projektet nyílt felhívást követően választották ki, hogy részt vegyen egy nagy, integrált, határokon átnyúló projektben, amelyet több tagállam közösen tervez, és amelynek célja, hogy a közös uniós érdekből a környezetvédelemhez jelentős mértékben hozzájáruljon;
 - ii. vagy a projekt olyan innovatív technológiát alkalmaz, amely a kedvezményezett vagy egy másik jogalany által végzett K+F+I tevékenységből következik, amennyiben az előbbi megszerzi a korábbi K+F+I tevékenység eredményeinek felhasználási jogait, vagy ágazatában az innovatív technológia korai alkalmazói közé tartozik.
108. A tagállamok versenyalapú tanúsítványokat vagy szállítói kötelezettségvállalási rendszereket is alkalmazhatnak a támogatás összegének megállapításához és a támogatás elosztásához, feltéve hogy:
- a) a rendszerben a keresletet a potenciális kínálat alatt határozzák meg;
 - b) az olyan fogyasztó/szállító vonatkozásában érvényes vásárlási/kötbérár, amely nem vásárolta meg a szükséges számú tanúsítványt (azaz az ár, amely a támogatásért fizetendő maximális összeg), a kötelezettség betartásának ösztönzéséhez kellően magas szinten kerül meghatározásra. A kötbérárnak azonban az 51., 52. és 53. pontban említett számszerűsítésen kell alapulnia, annak elkerülése érdekében, hogy a túl magas szint túlkompenzációt eredményezzen;
 - c) amennyiben a programoknak része bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomassza-üzemanyagok támogatása, a túlkompenzáció elkerülése érdekében a tagállamoknak figyelembe kell venniük a tömegmérleg-rendszer dokumentációjából az (EU) 2018/2001 irányelv 30. cikke alapján már kapott információkat.
109. A tagállamok dekarbonizációt vagy energiahatékonyságot célzó támogatási programokat adók vagy adójellegű díjak, például a környezetpolitikai célkitűzéseket finanszírozó díjak csökkentésének formájában is kialakíthatnak. Az ilyen rendszerek esetében a versenyztetési ajánlattételi eljárás alkalmazása nem kötelező. Az ilyen támogatást azonban elvileg ugyanolyan módon kell nyújtani minden olyan támogatható vállalkozás számára, amely ugyanabban a gazdasági tevékenységi ágazatban működik, és amelyek a támogatási intézkedés céljainak vagy célkitűzéseinek szempontjából azonos vagy hasonló ténybeli helyzetben vannak. A bejelentő tagállamnak éves ellenőrzési mechanizmust kell létrehoznia annak ellenőrzésére, hogy a támogatásra továbbra is szükség van-e. Ez a szakasz nem terjed ki azon adók vagy adójellegű díjak csökkentésére, amelyek az energetikai vagy kapcsolódó szolgáltatások nyújtásának alapvető költségeit tükrözik. Például ez a szakasz nem vonatkozik a hálózati díjak vagy a kapacitásméchanizmusokat finanszírozó díjak alóli mentességekre.
110. Amennyiben az adó- vagy adójellegű díj-csökkentés csökkenti az ismétlődő működési költségeket, a támogatás összege nem haladhatja meg a környezetbarát projekt vagy tevékenység és a kevésbé környezetbarát kontrafaktuális forgatókönyv költségeinek a különbségét. Amennyiben a környezetbarátabb projekt vagy tevékenység potenciális költségmegtakarítást vagy többletbevételt eredményezhet, ezeket figyelembe kell venni a támogatás arányosságának meghatározásakor.
111. A támogatási programok kialakításakor a tagállamnak figyelembe kell vennie az (EU) 2018/2001 irányelv 30. cikke szerinti tömegmérleg-rendszer dokumentációjából már kapott támogatási információkat.
112. Ha a támogatási intézkedések részeként koncessziókat vagy egyéb előnyöket adnak – például föld, tengerfenék vagy folyók használati jogát vagy az infrastruktúrához való csatlakozás jogát –, a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az említett koncessziókat az intézkedés célkitűzéseivel kapcsolódó, objektív és átlátható kritériumok alapján ítéljék oda (lásd az 50. pontot).

113. Amennyiben a támogatás az energiahatékonyságot javító intézkedések szolgáltatója számára nyújtott, energiahatékonyság-alapú szerződések alapján nyújtott elsőbbségi kölcsön formájában valósul meg, a hiteleszközöknek biztosítaniuk kell az adósságfinanszírozást nyújtó kereskedelmi szolgáltatók jelentős társbefektetési arányát. Vélhetően ez a helyzet, ha ez az arány nem alacsonyabb, mint a szolgáltató mögöttes energiahatékonyság-alapú szerződési portfóliója értékének 30 %-a. Az energiahatékonyság-javító intézkedéseket nyújtó általi visszafizetésnek legalább a kölcsön névértékével egyenlőnek kell lennie. Ha a támogatást garancia formájában nyújtják, az állami garancia nem haladhatja meg a mögöttes kölcsön tőkeösszegének 80 %-át, és a veszteségeket a hitelintézetnek és az államnak arányosan és azonos feltételek mellett kell viselnie. A garantált összegnek arányosan kell csökkennie oly módon, hogy a garancia soha ne fedezzen többet a fennálló hitel 80 %-ánál. Az energiahatékonyság-javító intézkedések nyújtójának adott állami kölcsönt vagy garanciát legfeljebb 10 évre kell korlátozni.

4.1.4 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés

114. A 70. pont kivételével 3.2.2. és 3.3. szakasz nem vonatkozik az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését célzó intézkedésekre.

115. Ez a pont 2023. július 1-től alkalmazandó. A CO₂-egyenértékben kifejezett üvegházhatásúgáz-kibocsátás tonnánkénti támogatását minden egyes projektre, és támogatási program esetében minden egyes referenciaprojektre meg kell becsülni, és meg kell adni az ennek kiszámításához használt feltételezéseket és módszertant. A becslésnek lehetőség szerint a tevékenységből származó nettó kibocsátás-csökkentés megállapítására kell törekednie, figyelembe véve az életciklus alatt keletkező vagy csökkentett kibocsátásokat. Emellett mérlegelni kell minden más vonatkozó szakpolitikával vagy intézkedéssel való rövid és hosszú távú kölcsönhatásokat, beleértve az uniós ETS-t is. A különböző környezetvédelmi intézkedések költségeinek összehasonlítása érdekében ennek a módszertannak elvileg hasonlónak kell lennie a tagállamok ⁽⁶⁷⁾ által támogatott valamennyi intézkedés esetében.

116. A dekarbonizációval kapcsolatos pozitív környezeti hatások elérése érdekében a támogatás nem helyezheti át csupán az egyik szektorból a másikba a kibocsátásokat, hanem az üvegházhatásúgáz-kibocsátás átfogó csökkentését is el kell érnie.

117. A kettős támogatások elkerülése és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátás-csökkentése igazolásának biztosítása érdekében az ipari tevékenységek dekarbonizációjához nyújtott támogatásnak csökkentenie kell az adott ipari tevékenységből közvetlenül eredő kibocsátásokat. Az ipari tevékenységek energiahatékonyságának javításához nyújtott támogatásnak javítania kell a kedvezményezettek tevékenységeinek energiahatékonyságát.

118. A 117. pont utolsó mondatában foglalt követelménytől eltérve, az ipari tevékenységek energiahatékonyságának javítása az energiahatékonyság-alapú szerződések elősegítésére nyújtott támogatással támogatható.

119. Amennyiben a versenyztetéses ajánlattételi eljárás eredményeként nem nyújtanak támogatást az energiahatékonyság-alapú szerződések elősegítésére, állami támogatást elvileg azonos módon kell nyújtani minden olyan támogatható vállalkozás számára, amely azonos gazdasági tevékenységi ágazatban működik, és amely a támogatási intézkedés céljainak vagy célkitűzéseinek szempontjából azonos vagy hasonló ténybeli helyzetben van.

120. Annak elkerülése érdekében, hogy a költségvetést olyan projektekre osszák ki, amelyek nem valósulnak meg, és amelyek akadályozhatják az új szereplők piacra belépését, a tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy észszerű intézkedéseket fognak hozni a támogatott projektek tényleges fejlesztésének biztosítása érdekében, például a projekt teljesítésére egyértelmű határidők meghatározását, a projekt megvalósíthatóságának ellenőrzését a támogatás igénybevételének előminősítése részeként, biztosíték fizetésének megkövetelését a résztvevők részéről vagy a projekt építésének/fejlesztésének figyelemmel kísérését. A tagállamok azonban nagyobb rugalmasságot biztosíthatnak az előminősítési követelmények tekintetében a kkv-k vagy megújulóenergia-közösségek által kidolgozott és 100 %-ban tulajdonukban lévő projektek esetében, hogy csökkentsék részvételük akadályait ⁽⁶⁸⁾.

⁽⁶⁷⁾ Hasznos hivatkozási pontot nyújtanak az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése kiszámításának az EU Innovációs Alapjánál alkalmazott alapelvei, amelyek elérhetők a következő címen: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/2021/call-annex_c_innovfund-lsc-2021_en.pdf Ha azonban villamos energiát használnak inputként, az alkalmazott módszernek figyelembe kell vennie az ilyen villamos energia előállításából származó kibocsátásokat. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy támogatási intézkedéseikben kiválasztási kritériumként a CO₂-egyenértékben kifejezett, elkerült kibocsátás tonnánkénti támogatása mértékét alkalmazzák, de erre nem kötelesek.

⁽⁶⁸⁾ Ezen túlmenően a 75. pontban foglaltak szerint a Bizottság általában kedvezően ítéli meg a tagállamok által a kkv-k és a megújuló energiával foglalkozó közösségek versenyztetéses ajánlattételi eljárásokban való részvételének megkönnyítésére javasolt egyéb jellemzőket, feltéve, hogy a részvétel biztosításának és az elfogadásnak a pozitív hatásai meghaladják a lehetséges torzító hatásokat.

121. A dekarbonizációhoz nyújtott támogatás különféle formákat ölthet, ideértve az előzetes támogatásokat és a folyamatban lévő támogatási kifizetésekre vonatkozó szerződéseket, például a karboncsökkentési célú szerződéseket⁽⁶⁹⁾. A főként üzemeltetéshez kapcsolódó költségeket, nem pedig beruházást fedező támogatást csak akkor használható, ha a tagállam bizonyítja, hogy ez környezetbarátabb üzemeltetési döntéseket eredményez.
122. Ha a támogatásra elsősorban olyan rövid távú költségek fedezésére van szükség, amelyek változóak lehetnek, mint például a biomassza-tüzelőanyag-költségek vagy a villamosenergia-ráfordítási költségek, és azt egy évet meghaladó időszakon keresztül fizetik ki, a tagállamoknak meg kell erősíteniük, hogy a támogatás összegének alapjául szolgáló termelési költségeket nyomon követik, és a támogatás összegét legalább évente egyszer frissítik.
123. A támogatást úgy kell megtervezni, hogy megakadályozza a piacok hatékony működésének bármely indokolatlan torzulását, és megtartsa különösen a hatékony működési ösztönzőket és az árjelzéseket. Például a kedvezményezetteknek továbbra is kitettnek kell maradniuk az árváltozásnak és a piaci kockázatnak, kivéve, ha ez hátrányosan befolyásolja a támogatás céljának elérését. A kedvezményezetteket különösen nem szabad ösztönözni arra, hogy termelésüket a határköltségeik alatt kínálják fel, és nem kaphatnak támogatást a termeléshez olyan időszakokban, amikor az adott termelés piaci értéke negatív⁽⁷⁰⁾.
124. A Bizottság eseti értékelést készít azokról az intézkedésekről, amelyeknek külön infrastrukturális projektek képezik a részét. Értékelésében a Bizottság többek között figyelembe veszi az infrastruktúra érintett piachoz viszonyított nagyságát, a további piaci alapú beruházások valószínűségére gyakorolt hatást, azt, hogy az infrastruktúrát induláskor mennyiben szánják egyedi felhasználó vagy felhasználói csoport számára, valamint hogy van-e hihető terv vagy szilárd kötelezettségvállalás a szélesebb hálózathoz való csatlakozásra, a belső piaci jogszabályoktól való eltérések vagy mentességek időtartamát, az érintett piac szerkezetét és a kedvezményezettek e piacon meglévő helyzetét.
125. Amennyiben például az infrastruktúra kezdetben csak korlátozott számú felhasználót köt össze, a torzító hatás enyhíthető, ha egy szélesebb uniós hálózat fejlesztésére irányuló terv részét képezi a következő kritériumok alapján:
- a) az infrastruktúra elszámolását el kell különíteni minden egyéb tevékenységtől, valamint a hozzáférés és a használat költségeit átláthatóvá kell tenni;
 - b) amennyiben a támogatás célját nem veszélyezteti, a támogatás feltételül kell szabni az infrastruktúra harmadik felek előtt tisztességes, észszerű és megkülönböztetésmentes feltételek mellett történő megnyitására vonatkozó kötelezettségvállalást⁽⁷¹⁾ (ideértve a csatlakozási kérelmek esetében az azonos feltételek melletti nyilvános felhívást);
 - c) előfordulhat, hogy kompenzálni kell azt az előnyt, amelyet a kedvezményezettek az ilyen szélesebb körű fejlesztés eléréséig kapnak, például a hálózat további bővítéséhez hozzájárulással;
 - d) előfordulhat, hogy a kijelölt felhasználók által elért előnyöket korlátozni kell és/vagy meg kell osztani más szereplőkkel.
126. Az intézkedés vagy más uniós környezetvédelmi célkitűzés veszélyeztetésének elkerülése érdekében nem szabad ösztönzőket biztosítani olyan energiatermelésre, amely kiszorítja a kevésbé szennyező energiafajtaikat. Például, ha a nem megújuló forrásokon alapuló kapcsolt energiatermeléshez vagy a biomasszából történő energiatermeléshez adnak támogatást, ez lehetőség szerint nem ösztönözheti a villamosenergia- vagy hőtermelést olyan időszakokban, amikor ez a légszennyezésmentes megújuló energiaforrások lekorlátozását jelentené.

⁽⁶⁹⁾ A karboncsökkentési célú szerződés feljogosítja a kedvezményezettet a fix „kötési” ár és a kibocsátási egységenkénti referenciaár – például piaci ár – különbségével megegyező összegű kifizetésre. Ezeket az elmúlt években villamosenergia-termelési intézkedésekhez használták fel, de magukban foglalhatnak az ETS-hez kapcsolódó referenciaárat is, azaz a karboncsökkentési célú szerződéseket. Az ilyen karboncsökkentési célú szerződések hasznos eszközt jelenthetnek az ipari dekarbonizáció eléréséhez szükséges, áttörést jelentő technológiák piaci áttörésének eléréséhez. A karboncsökkentési célú szerződéseknek része lehet a kedvezményezettek felől visszafizetés az adófizetők vagy a fogyasztók számára olyan időszakokra, amikor a referenciaár meghaladja a kötési árat.

⁽⁷⁰⁾ A kisleptékű megújuló villamosenergia-létesítmények részesülhetnek olyan közvetlen ártámogatásban, amely fedezi az üzemeltetés teljes költségét, és nem teszi számukra szükségessé, hogy villamos energiájukat a piacon adják el, az (EU) 2018/2001 irányelv 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt mentességnek megfelelően. A létesítményeket akkor kell kisleptékűnek tekinteni, ha kapacitásuk nem éri el az (EU) 2019/943 rendelet 5. cikke szerinti, vonatkozó küszöbértéket.

⁽⁷¹⁾ Ez a 19–(36). pontban említett eszközlistára vonatkozik.

127. A dekarbonizációhoz nyújtott támogatás indokolatlanul torzíthatja a versenyt, ha kiszorítja a piacon már elérhető tisztább alternatívákba történő befektetéseket, vagy ha bizonyos technológiáktól való függést kelt, akadályozva a tisztább megoldások használatát és piacuk szélesebb körű fejlődését. A Bizottság ezért azt is ellenőrizni fogja, hogy a támogatási intézkedés nem ösztönzi-e a fosszilis alapú tüzelőanyagok és energia ⁽⁷²⁾ fogyasztását, ezáltal gátolva a tisztább alternatívák kifejlesztését és jelentősen csökkentve a beruházás általános környezeti előnyeit. A tagállamoknak ki kell fejteniük, hogy miként kívánják ezt a kockázatot elkerülni, többek között olyan kötelező jellegű kötelezettségvállalások útján, amelyek főleg megújuló vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású tüzelőanyagok használatára vagy a fosszilis tüzelőanyag-források fokozatos kivezetésére vonatkoznak.
128. A Bizottság megítélése szerint egyes támogatási intézkedések olyan negatív hatással járnak a versenyre és a kereskedelemre, amelyeket valószínűleg nem kompenzálhatók. Bizonyos támogatási intézkedések súlyosbíthatják a piaci hiányosságokat, a fogyasztók és a szociális jólét kárára hatékonysághiányok létrehozásával. Például a legszennyezőbb fosszilis tüzelőanyagok, mint például a szén-, a gázolaj-, a lignit-, az olaj-, a tőzeg- és az olajpala-alapú energia- vagy ipari termelésbe történő új beruházásokat ösztönző intézkedések növelik a piacon a negatív környezeti externáliákat. Ezek nem fognak pozitív környezeti hatásokkal járó befektetésnek minősülni, tekintettel arra, hogy ezek a tüzelőanyagok összegegyeztetetlenek az Unió éghajlat-politikai céljaival.
129. Hasonlóképpen, az energiába vagy a földgázon alapuló ipari termelésbe történő új beruházásokat ösztönző intézkedések rövid távon csökkenthetik az üvegházhatást okozó gázok és más szennyező anyagok kibocsátását, de hosszabb távon az alternatív beruházásokkal összevetve súlyosbíthatják a negatív környezeti externáliákat. Ahhoz, hogy a földgázberuházásokat pozitív környezeti hatással járóknak lehessen tekinteni, a tagállamoknak ki kell fejteniük, hogy miként fogják biztosítani, hogy a beruházás hozzájáruljon az Unió 2030-as éghajlat-politikai céljának és 2050-es klímaselemlégségi célkitűzésnek az eléréséhez. Különösen a tagállamoknak magyarázatot kell adniuk arra, hogy miként fogják elkerülni ennek a gáztüzelésű vagy gáztüzelésű termelő berendezésektől való függés kialakulását. Ez alapulhat például a kötelező célszámokat előíró nemzeti dekarbonizációs terven, és/vagy magában foglalhatja a kedvezményezett dekarbonizációs technológia, például a CLT/CLH megvalósítására vagy a földgáz megújuló vagy alacsony széndioxid-kibocsátású gázzal való kiváltására, vagy az erőműnek az Unió éghajlat-politikai céljával összhangban álló ütemterv szerinti bezárására vonatkozó kötelező érvényű kötelezettségvállalásait. A kötelezettségvállalásoknak tartalmaznia kell egy vagy több hihető mérföldkövet a 2050-ig a klímaselemlégség felé vezető kibocsátáscsökkentésben.
130. A bioüzemanyagok élelmiszer- és takarmánynövényekből történő előállítása további termőföldigényt támaszt, és jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületekre terjesztheti ki a mezőgazdasági termőterületeket, mint az erdők, a vizes élőhelyek és a tőzegláp, további üvegházhatásúgáz-kibocsátásokat okozva. Ezért korlátozza az (EU) 2018/2001 irányelv a megújuló energia célokba beszámítandó élelmiszer- és takarmánynövény-alapú bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomassa-üzemanyagok mennyiségét. A Bizottság megítélése szerint bizonyos támogatási intézkedések súlyosbíthatják e környezeti negatív externáliákat. A Bizottság ezért elvileg úgy ítéli meg, hogy a bioüzemanyagok, a folyékony bio-energiahordozók, a biogáz és a biomassa-tüzelőanyagok azokat a plafonértékeket meghaladó állami támogatása, amelyek az érintett tagállamban a megújuló energiaforrásokból előállított energia bruttó végső fogyasztásának kiszámításakor elszámolhatók az (EU) 2018/2001 irányelv 26. cikkével összhangban, valószínűleg nem eredményez olyan pozitív hatásokat, amelyek felülmúlják az intézkedés negatív hatásait.
131. Amennyiben további versenytorzulások kockázat nyer megállapítást, vagy az intézkedések különösen újszerűek vagy összetettek, a Bizottság előírhatja a 76. pont szerinti feltételeket.
132. Különösen korlátozott számú kedvezményezettnek vagy már piacon lévő kedvezményezettnek juttatott egyedi támogatási intézkedések vagy rendszerek esetében a tagállamoknak ezenfelül be kell mutatniuk, hogy a javasolt támogatási intézkedés nem vezet a verseny például a piaci erő növekedésén keresztül megvalósuló torzulásához. Ha a támogatás közvetlenül nem is növeli a jelentős piaci erőt, erre közvetetten alkalmas lehet azáltal, hogy gátolja a meglévő versenytársak bővülését, a versenytársak kilépését idézi elő, vagy visszatartja az új versenytársakat a piacra lépéstől. E támogatási intézkedések negatív hatásainak értékelésekor a Bizottság a verseny torzulásainak elemzését a többletkapacitás kockázata mellett arra a várható hatásra összpontosítja, amelyet a támogatás az érintett termékpiacon – adott esetben a beszerzési és az értékesítési piacon – a vállalkozások közötti versenyre gyakorol. A Bizottság egyben értékeli a kereskedelemre gyakorolt lehetséges kedvezőtlen hatásokat, köztük a tagállamok közötti támogatási versenyt, mely különösen felerősödhet egy adott helyszín kiválasztása kapcsán.

⁽⁷²⁾ Beleértve a nem megújuló energiaforrásból származó alacsony kibocsátású tüzelőanyagokat és azokat az energiahordozókat, amelyek kibocsátása nem kipufogócsőből történik, hanem a karbonintenzív folyamatok során keletkeznek.

133. Ha a támogatást versenyeztetési ajánlattételi eljárás nélkül nyújtják, és az intézkedés különösen korlátozott számú kedvezményezett vagy egy már piacon lévő kedvezményezett számára előnyös, a Bizottság megkövetelheti a tagállamtól annak biztosítását, hogy a kedvezményezett terjessze a támogatott projekt eredményeként megszerzett know-how-t azzal a céllal, hogy felgyorsítsák a sikeresen bemutatott technológiák elterjedését.
134. Amennyiben minden más összeegyeztethetőségi feltétel teljesül, a Bizottság jellemzően pozitívnak találja a dekarbonizációs intézkedések egyensúlyát (azaz a belső piac torzulásait a pozitív hatások ellensúlyozzák), tekintettel az éghajlatváltozás mérsékléséhez való hozzájárulásukra, amelyet az (EU) 2020/852 rendeletben környezeti célként határoztak meg, és/vagy figyelemmel az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzései eléréséhez való hozzájárulásukra, amennyiben nincs nyilvánvaló jel arra, hogy nem tartják be a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet ⁽⁷³⁾. Abban az esetben, ha a fenti vélelem nem érvényesül, a Bizottság megvizsgálja, hogy összességében a pozitív hatások (beleértve a 4.1.4. szakasz pontjainak való megfelelést és a 129. ponthoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokat) meghaladják-e a belső piacra gyakorolt negatív hatásokat.

4.2 Támogatás az épületek energetikai és környezeti teljesítményének javításához

4.2.1 A támogatás indokoltsága

135. Az épületek energetikai és környezeti teljesítményének javítását célzó intézkedések a negatív externáliákra irányulnak azáltal, hogy egyéni ösztönzőket hoznak létre az energiatakarékosságra és az üvegházhatású gázok és légszennyező anyagok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó célok elérése érdekében. A 3. fejezetben meghatározott általános piaci hiányosságokon túlmenően konkrét hiányosságok az épületek energetikai és környezeti teljesítménye terén merülhetnek fel. Például az épületek felújításával összefüggésben az energetikai és környezeti teljesítményre vonatkozó intézkedések előnyeit gyakran nem csak a – felújítás költségeit általában viselő – épülettulajdonos, hanem a bérlő is élvezi. A Bizottság ezért úgy véli, hogy szükség lehet állami támogatásra az épületek energetikai és környezeti teljesítményének javítását célzó beruházások ösztönzéséhez.

4.2.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

136. Nyújtható támogatás az épületek energiahatékonyságának javítására.
137. Az említett támogatás kombinálható az alábbi intézkedések bármelyikével vagy mindegyikével:
- a) villamos energiát, hőt vagy hűtést termelő, integrált helyszíni megújuló energiaforrások létesítése;
 - b) berendezések telepítése a helyszíni megújulóenergia-létesítmények által termelt energia tárolására;
 - c) az épület felhasználóinak használatára elektromos töltőinfrastruktúra, valamint kapcsolódó infrastruktúra, például kábelcsatornák kiépítése és telepítése, ha a parkoló létesítmények az épületen belül találhatóak vagy fizikailag csatlakoznak az épülethez;
 - d) az épület környezeti és energetikai irányítása és vezérlése digitalizációjára szolgáló berendezés telepítése, különösen az okosfunkció-fogadási alkalmasság növelése, beleértve adathálózatok esetében az épületen belüli passzív vezetékeket vagy strukturált kábelezést, valamint az épülethez tartozó ingatlanon található passzív hálózat kiegészítő részeit is, de az ingatlanon kívül található adathálózatok vezetékai vagy kábelezése nélkül;
 - e) egyéb olyan beruházások, amelyek javítják az épület energetikai vagy környezeti teljesítményét, ideértve a zöldtetőkre és az esővíz visszanyerésére szolgáló berendezésekbe történő beruházásokat.
138. Támogatás nyújtható az épületen belüli fűtő- vagy hűtőberendezések energiahatékonyságának javítására is. A távfűtési és -hűtési rendszerekhez közvetlenül csatlakoztatott fűtő- vagy hűtőberendezésekre nyújtott támogatást a 4.10. szakaszban meghatározott, a távfűtéshez és -hűtéshez nyújtott támogatásra vonatkozó feltételek szerint kell értékelni. A termelési folyamatok energiahatékonyságának javítására és a gépek meghajtására használt energia-termelő berendezésekre nyújtott támogatást az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére és megszüntetésére vonatkozó támogatásra vonatkozó, a 4.1. szakaszban meghatározott feltételek szerint kell értékelni.

⁽⁷³⁾ A Tanács által jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő intézkedésekkel azonos intézkedések esetében úgy tekinthető, hogy azok megfelelnek a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek, mivel ezt már ellenőrizték.

139. A támogatásnak az alábbi hatást kell kiváltania:

- a) meglévő épületek felújítása esetében olyan energiahatékonyság-javítás, amely a primerenergia-igény legalább 20 %-os csökkenését eredményezi a befektetés előtti állapothoz képest, vagy ha a fejlesztések szakaszos felújítás részét képezik, öt éves időtartam alatt a primerenergia-fogyasztás legalább 30 %-os csökkentését beruházás előtti állapothoz képest;
- b) csak egyfajta, a 2010/31/EU irányelv 2. cikkének 9. pontja értelmében vett épületelem beépítését vagy cseréjét érintő felújítási intézkedések esetében ⁽⁷⁴⁾ a primerenergia-igény legalább 10 %-os csökkenése a beruházást megelőző helyzethez képest, feltéve, hogy a tagállam bizonyítja, hogy az intézkedés a program szintjén összességében jelentős hatása a primerenergia-igény csökkentésében;
- c) új épületek esetében az energetikai teljesítmény olyan javulása, amely a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtását célzó nemzeti intézkedésekben a közel nulla energiaigényű épületekre vonatkozó követelményekre meghatározott küszöbértékkel összehasonlítva legalább 10 %-os primerenergia-megtakarítást eredményez.

140. Az épületek energetikai teljesítményének javításához támogatás nyújtható azoknak a kkv-knak és kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatoknak is, amelyek a 2012/27/EU irányelv 2. cikkének 27. pontja értelmében vett energiahatékonyság-alapú szerződések elősegítésére szolgáló energetikai teljesítményt javító intézkedéseket nyújtanak.

4.2.3 Ösztönző hatás

141. A 142. és 143. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételeken túlmenően alkalmazandók.

142. A Bizottság megítélése szerint az öt évnél rövidebb megtérülési idővel ⁽⁷⁵⁾ rendelkező projekteknek nyújtott támogatásnak elvileg nincs ösztönző hatása. A tagállam azonban bizonyítékot nyújthat be annak igazolására, hogy a magatartás megváltozásához támogatásra van szükség, még rövidebb megtérülési idővel rendelkező projektek esetében is.

143. Ha az uniós jog uniós szabványnak minősülő energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelményeket ír elő a vállalkozások számára, ösztönző hatásúnak minősül az összes ahhoz szükséges befektetéshez nyújtott támogatás, amely lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy megfeleljenek ezeknek a szabványoknak, feltéve, hogy a támogatást azelőtt nyújtják, hogy a követelmények kötelezővé válnának az érintett vállalkozás számára ⁽⁷⁶⁾. A tagállamnak gondoskodnia kell arról, hogy a kedvezményezettek pontos felújítási tervet és ütemtervet nyújtsanak be, amely igazolja, hogy a támogatott felújítás legalább elegendő ahhoz, hogy az épület megfeleljen az energiahatékonysági minimumkövetelményeknek.

4.2.4 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.2.4.1 Megfelelőség

144. A 145. pontban meghatározott feltétel a 3.2.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesül.

145. Az energiahatékonyság-alapú szerződések elősegítésére nyújtott támogatás kölcsön vagy garancia formájában nyújtható az energiahatékonyság-alapú szerződések keretében az energiahatékonyságot javító intézkedések nyújtójának, vagy állhat olyan pénzügyi termékből, amelyek célja az adott szolgáltató finanszírozása (pl. faktoring, forfetírozás).

4.2.4.2 Arányosság

146. Az elszámolható költségek kizárólag azok a beruházási költségek, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az energetikai vagy a környezeti teljesítmény magasabb szintjének eléréséhez.

147. A 139. pont (a) és (c) alpontjában meghatározott intézkedések esetében a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 30 %-át. A 139. pont (b) alpontjában meghatározott intézkedésekre a támogatási intenzitás nem haladhatja meg a 25 %-ot. Amennyiben az uniós szabványnak minősülő minimális energiahatékonyság-előírásoknak való megfelelést lehetővé tévő beruházásokhoz nyújtott támogatást az uniós szabványok hatálybalépése előtt 18 hónappal korábban nyújtják, a támogatási intenzitás nem haladhatja meg a 139. pont (a) és (c) alpontjában meghatározott intézkedések támogatható költségeinek 20 %-át, vagy a 139. pont (b) alpontjában meghatározott intézkedéseknél az elszámolható költségek 15 %-át.

⁽⁷⁴⁾ Az ilyen beruházások célja lehet például az épület ablakainak vagy kazánjainak cseréje, vagy összpontosíthatnak a falszigetelésre.

⁽⁷⁵⁾ A megtérülési idő a befektetés költségének (támogatás nélküli) megtérüléséhez szükséges idő.

⁽⁷⁶⁾ Ez minden olyan esetben érvényes, amikor támogatást nyújtanak annak lehetővé tételére, hogy a vállalkozások azt megelőzően megfeleljenek az uniós szabványnak minősülő minimális energiahatékonysági szabványoknak, mielőtt azok az érintett vállalkozás számára kötelezővé válnának, függetlenül attól, hogy léteznek-e már korábbi, hatályban lévő uniós szabványok.

148. A meglévő épületek energetikai teljesítményének javítására nyújtott támogatást illetően a támogatási intenzitás 15 százalékponttal növelhető, ha az energiahatékonyság javítása a primer energiaigény legalább 40 %-os csökkenését eredményezi. Ez a támogatásiintenzitás-növekedés azonban nem vonatkozik arra az esetre, ha a projekt – bár legalább 40 %-kal csökkenti a primerenergia-igényt – nem javítja az épület energiahatékonyságát a 18 hónapon belül hatályba lépő, Uniós szabványnak minősülő minimális energiahatékonysági szabványok által előírt szint fölé.
149. A támogatási intenzitás kisvállalkozásoknak nyújtott támogatás esetében 20 százalékponttal, középvállalkozásoknak nyújtott támogatás esetében pedig 10 százalékponttal növelhető.
150. A támogatási intenzitás a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében 15 százalékponttal, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében pedig 5 százalékponttal növelhető.
151. Az intézkedés sajátos jellemzőitől függően, a tagállam a finanszírozási hiány 48., 51. és 52. pontban meghatározott elemzése alapján igazolhatja, hogy magasabb támogatási összegre van szükség. A támogatási összeg nem haladhatja meg az 51. és az 52. pontban meghatározott finanszírozási hiányt. Ha az uniós szabványnak minősülő, energiahatékonysági minimumkövetelményeknek való megfelelést lehetővé tevő beruházásokhoz nyújtott támogatást az uniós szabványok hatálybalépése előtt kevesebb mint 18 hónappal nyújtják, a támogatás maximális összege nem haladhatja meg a finanszírozási hiány 70 %-át.
152. Amennyiben a támogatást a 49. és 50. pontban meghatározott kritériumok szerint lefolytatott versenyeztetési ajánlattételi eljárás nyomán nyújtják, a támogatási összeg arányosnak minősül. Ha kevesebb mint 18 hónappal az uniós szabványok hatálybalépése előtt nyújtják a beruházási támogatást, amely lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy megfeleljenek az uniós szabványnak minősülő energiahatékonysági minimumkövetelményeknek, a tagállamnak gondoskodnia kell arról, hogy a túlkompensáció kockázatát megfelelően kezeljék, például ajánlati felső korlátok meghatározásával.
153. A pénzügyi eszközök formájában nyújtott támogatásra nem vonatkozik a 147–151. pontban meghatározott maximális támogatási intenzitás. Amennyiben a támogatást garancia formájában nyújtják, a garancia nem haladhatja meg az alapul szolgáló hitel 80 %-át. Amennyiben a támogatást kölcsön formájában nyújtják, az épülettulajdonos(ok) által az energiahatékonysági vagy megújulóenergia-alap vagy más pénzügyi közvetítő számára visszafizetendő összegnek el kell érnie legalább a kölcsön névértékét.
- 4.2.4.3 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés
154. A 155–157. pontban meghatározott feltételek a 3.2.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
155. Az épületek energiahatékonyságának javítása céljából földgázüzemű berendezésekbe történő beruházások támogatása rövid távon csökkentheti az energiaigényt, de hosszabb távon az alternatív beruházásokhoz képest súlyosbíthatja a negatív környezeti externáliákat. A földgázüzemű berendezések telepítéséhez nyújtott támogatás indokolatlanul torzíthatja a versenyt, ha kiszorítja a piacon már elérhető tisztább alternatívákba történő befektetéseket, vagy ha bizonyos technológiáktól való függést kelt, akadályozva a tisztább megoldások piacának fejlődését, és azok használatát. Az ilyen kiszorító vagy függést okozó hatást kiváltó intézkedések pozitív hatásai valószínűleg nem múlják felül azok versenyre gyakorolt negatív hatásait. A Bizottság értékelése részeként megvizsgálja, hogy a földgázüzemű berendezések helyettesítik-e a legszennyezőbb fosszilis tüzelőanyagokat, például olajat és szenet használó energetikai berendezéseket.
156. A szennyező fosszilis tüzelőanyagokat (például olajat és szenet) használó energetikai berendezések alternatívái már elérhetőek a piacon. Ebben az összefüggésben az ilyen tüzelőanyagokat használó, energiatakarékos energetikai berendezések telepítéséhez nyújtott támogatás nem tekinthető ugyanolyan pozitív hatást eredményezőnek, mint a tisztább energetikai berendezések telepítéséhez nyújtott támogatás. Először is, az energiaigény csökkenésének szempontjából a csekély javulást ellensúlyozza a fosszilis tüzelőanyagok használatához kapcsolódó nagyobb szén-dioxid-kibocsátás. Másodsor, a szilárd vagy folyékony fosszilis tüzelőanyagot használó energetikai berendezések üzembe helyezéséhez nyújtott támogatás jelentős kockázatot jelent a fosszilis tüzelőanyag-technológiáktól való függés, és a befektetések tisztább és innovatívabb, a piacon elérhető alternatívákból való kiszorítása tekintetében azáltal, hogy a kereslet kiszorítja a nem szilárd vagy folyékony fosszilis tüzelőanyagot használó energetikai berendezésektől. Ez egyben visszafogja a tiszta, időtálló, nem fosszilis tüzelőanyag alapú technológiák piacának további fejlődését is. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy a szilárd vagy folyékony fosszilis tüzelőanyagot használó energetikai berendezésekre nyújtott támogatás versenyre gyakorolt negatív hatásai valószínűleg nem ellensúlyozhatók.

157. Ha a támogatást dotáció, tőke, garancia vagy kölcsön formájában nyújtják egy energiahatékonysági alaphoz, megújulóenergia-alapnak vagy más pénzügyi közvetítőnek, a Bizottság ellenőrzi, hogy fennállnak-e feltételek annak biztosítására, hogy az energiahatékonysági vagy megújulóenergia-alap vagy más pénzügyi közvetítő ne jussanak indokolatlan előnyhöz, és az energiahatékonysági támogatási intézkedés végrehajtása céljából kereskedelmiileg megalapozott befektetési stratégiát alkalmazzanak. Különösen a következő feltételeknek kell teljesülniük:
- a) a pénzügyi közvetítőket vagy alapkezelőket nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes eljárással kell kiválasztani, amelyet az alkalmazandó uniós és nemzeti jogszabályokkal összhangban folytatnak le;
 - b) fennállnak az annak biztosítását szolgáló feltételek, hogy a pénzügyi közvetítők – beleértve az energiahatékonysági alapokat vagy megújulóenergia-alapokat – irányítása üzleti alapon történjen, és biztosítani fogják a nyereségorientált finanszírozási döntéseket;
 - c) az energiahatékonysági alap vagy megújulóenergia-alap vagy más pénzügyi közvetítőket vezetői az előnyt a lehető legnagyobb mértékben továbbadják a végső kedvezményezetteknek (az épület egy vagy több tulajdonosának vagy bérlőjének), nagyobb finanszírozási volumen, alacsonyabb fedezeti követelmények, alacsonyabb garanciadíjak vagy alacsonyabb kamatlábak formájában.

4.3 Támogatás a tiszta mobilitásért

158. A 4.3.1. és a 4.3.2. szakasz meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett bizonyos, a légi, közúti, vasúti, belvízi, tengeri és part menti személyszállítási és áruszállítási ágazatban a szén-dioxid és más szennyező anyagok kibocsátásának csökkentését vagy kiváltását célzó befektetésekhez nyújtott állami támogatás elősegítheti a gazdasági tevékenység környezetbarát módon történő fejlődését anélkül, hogy a kereskedelem feltételeit az uniós közös érdekekkel ellentétes mértékben befolyásolná.

159. Kívül esik ezen iránymutatások hatályán a gázt (nevezetesen LNG-t, CNG-t és biogázt) használó könnyű és nehézgépjárművek, valamint a megfelelő közúti gáztöltő infrastruktúra beruházásaihoz nyújtott támogatás, kivéve a kizárólag nehézgépjárművek töltésére szolgáló LNG-infrastruktúrát. A piac fejlődésének jelenlegi szakasza alapján ezek a technológiák várhatóan lényegesen kisebb potenciállal járnak hozzá az éghajlatváltozás mérsékléséhez és a levegőszennyezés csökkentéséhez, mint a tisztább és innovatívabb alternatívák, ezért várhatóan indokolatlanul torzítják a versenyt azáltal, hogy a tisztább alternatívákba történő beruházásokat ezekre a területekre terelik át, és olyan mobilitási megoldásoktól való függést okoznak, amelyek nincsenek összhangban a 2030-as és 2050-es célokkal.

4.3.1 *Támogatás tiszta üzemű gépjárművek beszerzéséhez és lízingeléséhez és tiszta mobil szervizberendezések, valamint a járművek utólagos átalakításához és mobil szolgáltató berendezések*

4.3.1.1 A támogatás indokoltsága

160. Az EU jogilag kötelező érvényű klímasemlegességi célkitűzésének 2050-re történő elérése érdekében az európai zöld megállapodásról szóló közlemény megállapította, hogy a közlekedési ágazatból származó kibocsátásokat az 1990-es szinthez képest 2050-ig legalább 90 %-kal kell csökkenteni. A Bizottság fenntartható és intelligens mobilitási stratégiáról szóló közleménye ⁽⁷⁷⁾ kijelöli az egyes szállítási módok és az egész szállítási lánc dekarbonizációján keresztül e célkitűzés elérése felé vezető utat ⁽⁷⁸⁾.
161. Míg a létező szakpolitikák ösztönzőket nyújthatnak a tiszta járművek elterjedéséhez a gyártók új közúti járműparkjára kötelező CO₂-kibocsátási célok kitűzésével ⁽⁷⁹⁾, az éghajlat és a környezeti externáliák internalizálásával ⁽⁸⁰⁾, vagy a járművek iránti kereslet közbeszerzéssel történő növelésével ⁽⁸¹⁾, ezek nem feltétlenül elegendőek az érintett ágazatot érintő piaci hiányosságok teljes körű kezeléséhez. A létező politikák ellenére bizonyos piaci akadályok és piaci hiányosságok kezelése továbbra sem megoldott, ideértve a hagyományos járművekhez képest a tiszta üzemű gépjárművek megfizethetőségét, az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra korlátozott rendelkezésre állását és a környezeti externáliák meglétét. Ezért a tagállamok nyújthatnak támogatást a fennmaradó piaci hiányosságok orvoslásához, és támogathatják a tiszta mobilitási ágazat fejlődését.

⁽⁷⁷⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Fenntartható és intelligens mobilitási stratégia – az európai közlekedés időtálló pályára állítása (COM(2020) 789 final).

⁽⁷⁸⁾ A közlemény része többek között az a törekvés, hogy 2030-ig legalább 30 millió kibocsátásmentes gépkocsi, 80 000 kibocsátásmentes tehergépjármű üzemeljen, és hogy 2050-re majdnem minden személygépkocsi, kisteherautó, busz, valamint új nehézgépjármű kibocsátásmentes legyen.

⁽⁷⁹⁾ Az (EU) 2019/1242 rendelet és az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/631 rendelete (2019. április 17.) az új személygépkocsikra és az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási előírások meghatározásáról, valamint a 443/2009/EK és az 510/2011/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 111., 2019.4.25., 13. o.).

⁽⁸⁰⁾ Például a nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló 1999. június 17-i 1999/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 187., 1999.7.20., 42. o.) és az uniós ETS révén.

⁽⁸¹⁾ Például a 2009/33/EK irányelvvel keresztül.

4.3.1.2 Hatály és támogatott tevékenységek

162. Támogatás nyújtható új vagy használt tiszta üzemű gépjárművek beszerzésére és lízingelésére, valamint tiszta mobil kiszolgáló berendezések beszerzésére és lízingelésére.
163. Támogatás nyújtható továbbá járművek vagy mobil kiszolgáló berendezések utólagos átalakítására, felújítására és átalakítására a következő esetekben:
- amennyiben ez lehetővé teszi, hogy azok tiszta üzemű gépjárműnek vagy tiszta mobil kiszolgáló berendezésnek minősülhessenek; vagy
 - amennyiben lehetővé kell tenni a hajók és repülőgépek esetében bioüzemanyagok és szintetikus üzemanyagok használatát, vagy annak aránya növelését, ideértve a fosszilis alapú üzemanyagok mellett vagy azok alternatívájaként a nem biológiai eredetű megújuló folyékony és gáznemű közlekedési üzemanyagokat is; vagy
 - amennyiben ez szükséges a hajók esetében a szélhajtás használatának lehetővé tételéhez.

4.3.1.3 Ösztönző hatás

164. A 165–169. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
165. A tagállamnak hihető, támogatás nélküli helyzetre vonatkozó kontrafaktuális forgatókönyvet kell benyújtania. A kontrafaktuális forgatókönyv egy olyan beruházás, amelynek kapacitása, élettartama és adott esetben egyéb releváns műszaki jellemzői megegyeznek a környezetbarát beruházásával. Ha a beruházás tiszta üzemű gépjárművek vagy tiszta mobil kiszolgáló berendezések beszerzésére vagy lízingelésére vonatkozik, a kontrafaktuális forgatókönyv általában legalább az uniós szabványoknak megfelelő olyan azonos kategóriájú és azonos kapacitású járművek beszerzése vagy lízingelése, amelyeket a támogatás nélkül megvásárolnának vagy lízingbe vennének.
166. Egy másik kontrafaktuális forgatókönyv lehet, hogy a meglévő járművet vagy mobil kiszolgáló berendezést tovább üzemeltetik a zöld beruházás élettartamának megfelelő időn át. Ebben az esetben figyelembe kell venni az adott időszakban felmerült, diszkontált karbantartási, javítási és korszerűsítési költségeket.
167. Bizonyos esetekben a kontrafaktuális forgatókönyv a szállító jármű vagy mobil kiszolgáló berendezés későbbi cseréjéből állhat, ebben az esetben figyelembe kell venni a szállító jármű vagy mobil kiszolgáló berendezés diszkontált értékét, és ki kell egyenlíteni a berendezések gazdasági élettartamának különbségét. Ez a megközelítés különösen releváns lehet a hosszabb gazdasági élettartamú szállító járművek, például hajók, vasúti járművek és légi járművek esetében.
168. Lízingelt járművek vagy mobil kiszolgáló berendezések esetében a tiszta üzemű gépjárművek vagy tiszta mobil kiszolgáló berendezések lízingjének diszkontált értékét össze kell hasonlítani azon kevésbé környezetbarát járművek vagy mobil kiszolgáló berendezések lízingjének diszkontált értékével, amelyet a támogatás hiányában használnának.
169. Ha a beruházás egy meglévő járműhöz vagy mobil kiszolgáló berendezés valamely berendezéssel történő felszerelése a környezetvédelmi teljesítményének javítása érdekében (például szennyezéscsökkentő rendszerek utólagos átalakítása), az elszámolható költségek a teljes beruházási költségből állhatnak.

4.3.1.4 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.3.1.4.1 Megfelelőség

170. A 171. pontban meghatározott feltételek a 3.2.1.2. szakaszban meghatározott feltételeken túlmenően alkalmazandók.
171. Az alternatív szakpolitikai eszközök megfelelőségének ellenőrzésénél meg kell fontolni a tiszta mobilitás piacának ösztönzésére az állami támogatástól különböző típusú beavatkozások lehetőségét, és azok várható hatását a javasolt intézkedéshez képest. Az ilyen egyéb típusú beavatkozások magukban foglalhatják a tiszta üzemű gépjárművek beszerzésének előmozdítását célzó általános intézkedések bevezetését, például ökológiai bónuszrendszerket vagy selejtezési rendszereket, vagy alacsony kibocsátású zónák létrehozását az érintett tagállamban.

4.3.1.4.2 Arányosság

172. A támogatás nem haladhatja meg a szóban forgó gazdasági tevékenység környezetvédelem szintjét fokozó módon (azaz a hagyományos járművekről a tiszta üzemű gépjárművekre és tiszta mobil kiszolgáló berendezésekre való átállás révén) történő fejlesztésének elősegítéséhez szükséges költségeket, a kontrafaktuális forgatókönyvhez képest. Az állami támogatás akkor tekinthető arányosnak, ha a 173–181. pontban meghatározott feltételek teljesülnek.

173. A támogatást a 49. és 50. pontban meghatározott kritériumoknak megfelelően lefolytatott versenyztetés ajánlattételi eljárást követően kell nyújtani.
174. Ha a pályázó által kért támogatási összegtől eltérő kritériumok szerepelnek a pályázati eljárásban, a 50. pontot kell alkalmazni. A kiválasztási szempontok vonatkozhatnak például a beruházás CO₂- vagy más szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése tekintetében a teljes élettartam alatt várható környezeti előnyeire. Ilyen esetekben a környezeti előnyök meghatározásának elősegítése érdekében a tagállam megkövetelheti a pályázóktól, hogy ajánlatukban tüntessék fel a beruházásból eredő kibocsátáscsökkentés várható szintjét, összehasonlítva adott esetben az uniós szabványoknak megfelelő hasonló jármű kibocsátási szintjével. A versenyztetés ajánlattételi eljárás során alkalmazott környezeti szempontok között lehetnek az életciklussal kapcsolatos szempontok is, például a termék életciklus végi kezelésének környezeti hatásai.
175. A versenyztetés ajánlattételi eljárás kialakításának biztosítania kell, hogy a pályázók továbbra is elegendő ösztönzést kapjanak a kevésbé környezetbarát alternatíváknál általában drágább kibocsátásmentes járművek beszerzésére irányuló pályázatokon indulásra, amennyiben ezek az adott szállítási módban elérhetőek. Ennek része annak biztosítása, hogy a kiválasztási kritériumok alkalmazása a többi tiszta üzemű járműhöz képest ne hozza hátrányos helyzetbe azokat a projekteket, amelyek nem minősülnek kibocsátásmentesnek. Például a környezeti szempontok betervezhetőek többlettámogatásként, amelyekre magasabb pontszám adható olyan projektek esetében, amelyek a támogathatósági követelményekből vagy az intézkedés elsődleges célkitűzéseiből eredő előnyöket meghaladó környezeti előnyökkel járnak. Adott esetben ajánlati felső korlátokra lehet szükség az adott kategóriába tartozó egyes ajánlattevők maximális ajánlatainak lekorlátozásához. Az ajánlati felső korlátokat az 51., 52. és 53. pontban említett referenciaprojektek számszerűsítésére hivatkozással kell indokolni.
176. A ., 173–175. ponttól eltérve versenyztetés ajánlattételi eljárás nélkül adható támogatás a következő esetekben:
- a) amennyiben a résztvevők várható száma nem elegendő a tényleges verseny biztosításához vagy a stratégiai ajánlattétel elkerüléséhez;
 - b) amennyiben a tagállam megfelelő indokolással szolgál, hogy a 49. és 50. pontban leírt versenyztetés ajánlattételi eljárás alkalmazása nem alkalmas a támogatás arányosságának biztosítására, és a 177–180. pontban foglalt alternatív módszerek nem növelnék a verseny indokolatlan torzulásának kockázatát⁽⁸²⁾, az intézkedés vagy az érintett ágazatok vagy közlekedési módok jellemzőitől függően; vagy
 - c) amennyiben azt a szárazföldi, vasúti vagy vízi tömegközlekedési ágazatban tevékenykedő vállalkozások általi használatra szánt járművek beszerzésére vagy lízingelésére nyújtják.
177. a 176. pontban említett esetekben a támogatás akkor tekinthető arányosnak, ha nem haladja meg az elszámolható költségek 40 %-át. A támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a kibocsátásmentes járművek, 10 százalékponttal a középvállalkozások, és 20 százalékponttal a kisvállalkozások tekintetében.
178. Az elszámolható költségek a beruházás nettó többletköltségei. Ezeket egyfelől az állami támogatással megszerezni vagy lízingelni kívánt tiszta üzemű gépjárművek teljes tulajdonlasi költségének és másfelől a kontrafaktuális forgatókönyv teljes tulajdonlasi költségének különbségeként kell kiszámítani. Nem számolhatók el azok a költségek, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül a környezetvédelem magasabb szintjének eléréséhez.
179. A járművek olyan utólagos átalakítását illetően, amely lehetővé teszi azok 169. pontnak megfelelően tiszta üzemű gépjárművé minősítését, az elszámolható költségek megegyeznek az utólagos átalakítás összes költségével, feltételezve, hogy kontrafaktuális forgatókönyv esetén a jármű gazdasági élettartama utólagos átalakítás nélkül ugyanolyan hosszú lenne.
180. Az intézkedés sajátos jellemzőitől függően, a tagállam a finanszírozási hiány 48., 51. és 52. pontban meghatározott elemzése alapján igazolhatja, hogy magasabb támogatási összegre van szükség. Ilyen esetben a tagállamnak utólagos nyomon követést kell végeznie a szükséges támogatás szintjére vonatkozó feltételezések igazolása érdekében, és a 55. pontban meghatározottak szerinti visszakövetelési mechanizmust kell bevezetnie. A támogatási összeg nem haladhatja meg az 51. és az 52. pontban meghatározott finanszírozási hiányt.

⁽⁸²⁾ Ezt annak biztosításával lehet bizonyítani, hogy a támogatást átlátható és megkülönböztetéstől mentes módon nyújtják, és a potenciális érdekelt feleket kellően tájékoztatják az intézkedés alkalmazási köréről és a támogatás lehetséges feltételeiről.

181. Egyedi támogatás esetében a támogatás összege a 48., 51, és 52. pontban meghatározott finanszírozásihiányelemzés alapján határozható meg. Az említett esetben a tagállamnak utólagos követést kell végeznie a szükséges támogatás szintjére vonatkozó feltételezések igazolása érdekében, és a 55. pontban meghatározottak szerinti visszakövetelési mechanizmust kell bevezetnie.

4.3.1.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés

182. A 183–189. pontban meghatározott feltételek a 3.2.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.

183. A Bizottság megítélése szerint a fölgázüzemű járművek és mobil kiszolgáló berendezésekbe történő beruházásokat ösztönző intézkedések rövid távon csökkenthetik az üvegházhatást okozó gázok és más szennyező anyagok kibocsátását, de hosszabb távon az alternatív beruházásokkal összevetve súlyosbíthatják a negatív környezeti externáliákat. A fölgázüzemű járművek és mobil kiszolgáló berendezések beszerzéséhez nyújtott támogatás indokolatlanul torzíthatja a versenyt, ha kizorítja a piacon már elérhető tisztább alternatívákba történő befektetéseket, vagy ha bizonyos technológiáktól való függést kelt, akadályozva a tisztább megoldások piacának fejlődését, és azok használatát. Ezért ezekben az esetekben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a földgázüzemű járművekre és mobil kiszolgáló berendezésekre nyújtott támogatás negatív hatásait valószínűleg nem ellensúlyozhatók.

184. A vízi szállításhoz és mobil kiszolgáló berendezésekhez használt CNG- és LNG-járművek beszerzéséhez vagy lízingjéhez nyújtott támogatás azonban úgy tekinthető, hogy nincs hosszú távú függést keltő hatása, illetve nem tereli el a tisztább technológiákba történő befektetéseket, ha a tagállam bebizonyítja, hogy tisztább alternatívák a piacon nem érhetőek el, és rövid távon várhatóan nem is fognak rendelkezésre állni ⁽⁸³⁾.

185. A leginkább szennyező fosszilis tüzelőanyagokat – például gázolajat, motorbenzint vagy folyékony PB-gázt (LPG-t) – használó járművek alternatívái már elérhetőek a piacon a közúti, a szárazföldi, vízi, valamint a vasúti közlekedésben való használatra. Az ilyen járművek beszerzéséhez nyújtott támogatás jelentős kockázatot jelent a hagyományos technológiáktól való függés kialakításával, és a piacon elérhető tisztább és innovatívabb alternatívákba történő beruházások kizorításával, kizorítva a keresletet a nem fosszilis alternatív tüzelőanyaggal működő járművektől. Ez egyben visszafogja a tiszta, időtálló, nem fosszilis tüzelőanyag alapú technológiák piacának további fejlődését is. Ebben az összefüggésben az említett járművek – ideértve az uniós szabványokat túlteljesítő új generációs járművek – beszerzéséhez vagy lízingjéhez nyújtott támogatás nem tekinthető ugyanolyan pozitív hatásúnak, mint az alacsonyabb közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású tiszta üzemű gépjárművek beszerzéséhez vagy lízingjéhez adott támogatás. A Bizottság ezért úgy véli, hogy legszennyezőbb üzemanyagokat, így gázolajat, motorbenzint vagy LPG-t használó járművekre nyújtott támogatás versenyre gyakorolt negatív hatásai valószínűleg nem ellensúlyozhatók.

186. A zéró kibocsátású, akár elektromos, akár hidrogénmeghajtású repülőgépek rövid távon várhatóan nem lesznek elérhetőek a piacon. Ennek alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a nulla kibocsátású repülőgépektől eltérő tiszta légi járműveknek nyújtott állami támogatás negatív hatásait ellensúlyozhatják annak pozitív hatásai, amennyiben a támogatás hozzájárul az új, hatékonyabb és lényegesen környezetbarátabb légi járművek piaci bevezetéséhez vagy gyorsabb elterjedéséhez, összhangban az éghajlatsemlegesség felé vezető úttal, anélkül, hogy bizonyos technológiáktól való függést keltene és kizorítaná a tisztább alternatívákba történő befektetéseket.

187. A légi közlekedést illetően, adott esetben a támogatás különösen torzító hatásainak mérséklése érdekében – ideértve a kedvezményezett piaci helyzetének figyelembevételét vagy az intézkedések pozitív hatásainak fokozása érdekében – a Bizottság előírhatja, hogy a kedvezményezett az állami támogatással beszerzett vagy lízingelt repülőgéphez hasonló felszálló tömegű, kevésbé környezetbarát légi járművet szereljen le.

188. A tiszta mobil kiszolgáló berendezések beszerzéséhez vagy lízingeléséhez nyújtott támogatás esetében a versenytorzulás értékelésekor a Bizottság mérlegelni fogja, hogy új járművek üzembe helyezése az érintett ágazatban piaci hiányosságokat eredményez-e vagy meglévő piaci hiányosságot, például többletkapacitást súlyosbít-e.

⁽⁸³⁾ Az ilyen értékeléshez a Bizottság általában – az érintett ágazattól és szállítási módoktól függően – a támogatási intézkedés bejelentését vagy végrehajtását követő kettő-ötéves időszakot veszi figyelembe. Értékelését a tagállam által benyújtott független piaci tanulmányokra vagy bármely más megfelelő bizonyítékra alapozza.

189. A versenyeztetési ajánlattétel hiányában egyedi kedvezményezettnek vagy korlátozott számú konkrét kedvezményezettnek célzott támogatást nyújtó intézkedések várhatóan nagyobb torzító hatásainak kezelése ⁽⁸⁴⁾ érdekében a tagállamnak megfelelően indokolnia kell az intézkedés kialakítását, és bizonyítania kell, hogy a versenytorzulás magasabb kockázatát megfelelően kezelték ⁽⁸⁵⁾.

4.3.2 Az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítéséhez nyújtott támogatás

4.3.2.1 A támogatás indokoltsága

190. A tiszta járművek széleskörű elterjedése és a kibocsátásmentes mobilitásra történő átállás lehetővé tételéhez az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra átfogó hálózatára van szükség. Valójában a tiszta járművek piaci elterjedésének különösen kritikus akadálya a járművek elektromos vagy hidrogénnel történő feltöltésére szolgáló infrastruktúra korlátozott elérhetősége. Emellett az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra nem is egyenletesen oszlik el a tagállamok között. Amennyiben az üzemelő tiszta üzemű gépjárművek aránya továbbra is alacsony, a piac önmagában nem feltétlenül biztosítja a szükséges elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra rendelkezésre állását.
191. A 2014/94/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁸⁶⁾ közös intézkedési keretet hoz létre a közlekedési célú alternatív tüzelőanyagok infrastruktúrájának az Unióban történő kiépítésére, és közös intézkedési keretet határoz meg az ilyen infrastruktúra kiépítése vonatkozásában. Ezenkívül a tiszta üzemű gépjárművek elterjedését elősegítő egyéb szakpolitikák már befektetési jelzéseket is adhatnak az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítéséhez. Ezek a szakpolitikák azonban önmagukban nem lehetnek elegendők a feltárt piaci hiányosságok teljes körű kezeléséhez. Ezért a tagállamok nyújthatnak támogatást a fennmaradó piaci hiányosságok orvoslásához, és támogathatják az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítését.

4.3.2.2 Hatály és támogatott tevékenységek

192. Támogatás nyújtható az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra megépítéséhez és telepítéséhez vagy korszerűsítéséhez.
193. A projekteknek részét képezhetik intelligens elektromos töltőműveleteket végző és megújuló villamos energiát vagy megújuló, illetve alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogént a helyszínen előállító létesítmények is, amelyek közvetlen kapcsolattal az elektromos töltő vagy hidrogéntöltő infrastruktúrához kapcsolódnak, valamint a közlekedési célú üzemanyagként szállítandó villamos energia és hidrogén helyszíni tárolói is. A helyszíni villamosenergia- vagy hidrogéntermelő létesítmény névleges termelési kapacitásának arányosnak kell lennie a csatlakoztatott elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra névleges teljesítményével vagy töltési kapacitásával.

4.3.2.3 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.3.2.3.1 A támogatás szükségessége

194. A tagállamnak ellenőriznie kell a támogatás szükségességét az állami támogatással kiépítendő infrastruktúrával azonos kategóriájú elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítésének ösztönzéséhez ⁽⁸⁷⁾ egy előzetes nyílt nyilvános konzultáció, független piaci tanulmány vagy a 3.2.1.1. szakaszban meghatározott bármely más megfelelő bizonyíték alapján. A tagállamnak különösen azt kell szemléltetnie, hogy rövid távon valószínűleg nem fejlődne ki hasonló infrastruktúra kereskedelmi feltételekkel ⁽⁸⁸⁾, és adott esetben figyelembe kell vennie az ETS hatását.
195. Az olyan elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítéséhez nyújtott támogatás szükségességének értékelésekor, amely nyitva áll a támogatás egy vagy több kedvezményezettjén kívüli felhasználók számára, ideértve a nyilvánosan hozzáférhető elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrát is, figyelembe lehet venni az olyan tiszta szállító járművek piaci elterjedését, amelyeket az ilyen infrastruktúra kiszolgálna.

⁽⁸⁴⁾ Lásd a 66. pontot.

⁽⁸⁵⁾

Ez magában foglalhatja annak biztosítását, hogy a túlkompenzációt kizárják annak ellenőrzésével, hogy a támogatás nem haladja meg a tényszerű és a kontrafaktuális forgatókönyv finanszírozási hiányának összehasonlításával igazolt nettó többletköltségeket, és a tagállam részéről a szükséges támogatás mértékére vonatkozó feltételezések ellenőrzésére utólagos nyomon követési mechanizmus, valamint visszakövetelési mechanizmus bevezetésével.

⁽⁸⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/94/EU irányelve (2014. október 22.) az alternatív tüzelőanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről (HL L 307., 2014.10.28., 1. o.).

⁽⁸⁷⁾ Például normál vagy nagyfeszültségű elektromos töltő infrastruktúra.

⁽⁸⁸⁾ Az ilyen értékeléskor a Bizottság általában azt mérlegeli, hogy kereskedelmi feltételekkel az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrát várhatóan kiépítik-e az intézkedés időtartamára figyelemmel releváns időtartamon belül. Értékelését az előzetes nyilvános konzultáció eredményeire, a tagállam által benyújtott független piaci tanulmányokra vagy bármely más megfelelő bizonyítékra alapozza.

4.3.2.3.2 Megfelelőség

196. A 197. pontban meghatározott feltétel a 3.2.1.2. szakaszban meghatározott feltételeken túlmenően alkalmazandó.
197. Az alternatív szakpolitikai eszközök megfelelőségének ellenőrzésénél meg kell fontolni a tiszta mobilitásra átállás ösztönzésére az új szabályozási beavatkozások lehetőségét, és azok várható hatását a javasolt intézkedéshez képest.

4.3.2.3.3 Arányosság

198. A támogatás nem haladhatja meg a szóban forgó gazdasági tevékenység fejlesztésének a környezetvédelem szintjét növelő módon történő elősegítéséhez szükséges költségeket. A támogatás akkor tekinthető arányosnak, ha a 199–204. pontban meghatározott feltételek teljesülnek.
199. A támogatást a 49. és 50. pontban meghatározott kritériumoknak megfelelően lefolytatott, versenyeztetési ajánlattételi eljárást követően kell nyújtani. A versenyeztetési ajánlattételi eljárás kialakításának biztosítania kell, hogy megfelelő ösztönzők maradjanak fenn a pályázók számára a csak megújuló forrásokból előállított villamosenergiát vagy megújuló hidrogént kiszolgáló elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrára vonatkozó projektek vonatkozásában történő ajánlattételre. Az odaítélési kritériumok alkalmazása nem eredményezheti azt, hogy a kizárólag megújuló forrásokból előállított villamosenergiát vagy megújuló hidrogént kiszolgáló elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrával kapcsolatos projektek hátrányos helyzetbe kerüljenek a megújuló villamos energiához vagy megújuló hidrogénhez karbonintenzívebb vagy nem megújuló villamos energiát vagy hidrogént is kiszolgáló elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrával kapcsolatos projektekhez képest. Adott esetben ajánlati felső korlátokra lehet szükség az adott kategóriába tartozó egyes ajánlattevők maximális ajánlatainak lekorlátozásához. Az ajánlati felső korlátokat az 51., 52. és 53. pontban említett referenciaprojektek számszerűsítésére hivatkozással kell indokolni.
200. A 199. ponttól eltérve, a támogatást a versenyeztetési ajánlattételi eljárástól eltérő módszerek alapján lehet nyújtani a következő esetekben:
- a) amennyiben a résztvevők várható száma nem elegendő a tényleges verseny biztosításához vagy a stratégiai ajánlattétel elkerüléséhez;
 - b) a 49. és 50. pontban meghatározott versenyeztetési ajánlattételi eljárás nem szervezhető;
 - c) ha a támogatást kizárólag vagy elsősorban a szárazföldi, vasúti vagy vízi tömegközlekedési ágazatban tevékenykedő vállalkozások általi használatra szánt elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrára nyújtják⁽⁸⁹⁾;
 - d) ha a támogatást kizárólag vagy elsősorban a támogatás kedvezményezettje általi használatra szánt elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra nyújtására nyújtják, és az a nyilvánosság számára nem hozzáférhető⁽⁹⁰⁾, ha az érintett tagállam megfelelően indokolja; vagy
 - e) ha a támogatást olyan bizonyos járműtípusok általi használatra szánt elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrára nyújtják, amelyek esetében az érintett tagállamban a releváns piaci penetráció (releváns járműtípusonként) vagy a forgalom az érintett régió(k)ban erősen korlátozott⁽⁹¹⁾.
201. A 200. pontban felsorolt esetekben a támogatás összege a 48., 51. és 52. pontban meghatározott finanszírozási hiányelemzés alapján határozható meg. A tagállamnak utólagos nyomon követést kell végeznie a szükséges támogatás szintjére vonatkozó feltételezések igazolása érdekében, és az 55. pontban meghatározottak szerinti visszakövetelési mechanizmust kell bevezetnie.
202. A 201. pont helyett az intézkedés arányosnak tekinthető, ha nem haladhatja meg az elszámolható költségek 30 %-át vagy – ha az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra csak megújuló forrásokból előállított villamosenergiát, illetve megújuló hidrogént szolgál ki – az elszámolható költségek 40 %-át. A támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, és 20 százalékponttal a kisvállalkozások tekintetében. A támogatási intenzitás a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében 15 százalékponttal, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében pedig 5 százalékponttal növelhető.

⁽⁸⁹⁾ Az elsősorban a szárazföldi, vasúti vagy vízi tömegközlekedési ágazatban tevékenykedő vállalkozások általi használatra szánt elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiegészítő jelleggel nyitva állhat e vállalkozások munkavállalói, külső vállalkozói vagy szállítói általi használatra.

⁽⁹⁰⁾ Az elsődlegesen a támogatás kedvezményezettjének munkavállalói, külső vállalkozói vagy szállítói általi használatra.

⁽⁹¹⁾ Például egy olyan intézkedés, amely a teherterminálokon és logisztikai parkokban található nehézgépjárművek hidrogén-töltőállomásaiba történő beruházásokhoz nyújtott támogatásra irányul egy olyan tagállamban, amelyben a hidrogénüzemű nehézgépjárművek piaci részesedése 2 % alatti.

203. Ilyen esetekben elszámolható költség az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra megépítésének, telepítésének, korszerűsítésének vagy bővítésének összes beruházási költsége. Ezek például az alábbiak költségeit foglalhatják magukban:
- a) az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra és a kapcsolódó műszaki berendezések;
 - b) azon elektromos vagy más alkotóelemek telepítése vagy korszerűsítése, ideértve például azokat az elektromos kábeleket és villamosáram-transzformátorokat, amelyek az elektromos töltő infrastruktúra hálózathoz vagy helyi villamosenergia- vagy hidrogéntermelő vagy -tároló egységhez való csatlakoztatásához és a töltőinfrastruktúra okos funkciók fogadására való alkalmassá tételéhez szükségesek;
 - c) mélyépítési munkák, föld- vagy útátalakítások, beépítési költségek és a kapcsolódó engedélyek megszerzésének költségei.
204. Ha egy projektnek része a megújuló forrásokból előállított villamos energia vagy megújuló vagy alacsony szénkibocsátású hidrogén helyszíni előállítása, vagy a megújuló forrásokból előállított villamos energia vagy megújuló vagy alacsony szénkibocsátású hidrogén helyszíni tárolása, az elszámolható költségek magukban foglalhatják a termelő egységek vagy a tárolók beruházási költségeit.

4.3.2.4 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés

205. A 206–216. pontban meghatározott feltételek a 3.2.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
206. Az olyan új elektromos töltőinfrastruktúrának, amely akár 22 kW kimenő teljesítményű villamosenergia-átvitelt tesz lehetővé, képesnek kell lennie az intelligens töltőfunkciók támogatására. Ez biztosítaná az elektromos töltési műveletek optimalizálását és szűk keresztmetszetet nem okozó kezelést, és teljes mértékben kihasználja a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia rendelkezésre állását és a rendszeren belüli alacsony villamosenergia-árakat.
207. Az infrastruktúra megkettőzésének elkerülése és a gazdasági élettartamuk végét még el nem ért eszközök kihasználása – a nem biológiai eredetű megújuló folyékony és gáznemű közlekedési üzemanyagokat vagy bioüzemanyagokat ⁽⁹²⁾ is beleértve – érdekében a szintetikus üzemanyagot szállító vízi és légi közlekedés töltő infrastruktúrája esetében a tagállamnak meg kell indokolnia az új infrastruktúra szükségességét, figyelembe véve az adott infrastruktúra felhasználásával szállítandó üzemanyag vagy tüzelőanyagok műszaki jellemzőit. Alternatív szintetikus tüzelőanyagok vagy bioüzemanyagok esetében ⁽⁹³⁾ a tagállamnak mérlegelnie kell, hogy a meglévő infrastruktúra milyen mértékben használható fel az alternatív szintetikus üzemanyagokkal vagy bioüzemanyagokkal való ellátására.
208. A töltőinfrastruktúra kiépítéséhez, telepítéséhez, korszerűsítéséhez vagy bővítéséhez nyújtott támogatás indokolatlanul torzíthatja a versenyt, ha kiszorítja a piacon már elérhető tisztább alternatívákba történő beruházásokat, vagy ha bizonyos technológiáktól való függést kelt, ezzel akadályozva a tisztább megoldások piacának fejlődését és használatukat. Ezért ezekben az esetekben a Bizottság megítélése szerint a földgázalapú üzemanyagot kiszolgáló töltőinfrastruktúrához nyújtott támogatás versenyre gyakorolt negatív hatásai valószínűleg nem ellensúlyozhatók.
209. Tekintve a vízi közlekedési ágazatban a tiszta mobilitási technológiák piacának jelenlegi fejlettségi szintjét, a vízi közlekedés céljára szolgáló CNG- és LNG-töltő infrastruktúrák építéséhez, üzembe helyezéséhez, fejlesztéséhez vagy bővítéséhez nyújtott támogatás akkor tekinthető úgy, mint amely nem kelt hosszú távú függést okozó hatásokat és nem szorítja ki a tisztább technológiákba történő beruházásokat, ha a tagállam bizonyítja, hogy tisztább alternatívák a piacon nem érhetőek el, és rövid távon várhatóan nem is fognak rendelkezésre állni ⁽⁹⁴⁾ és feltéve, hogy az infrastruktúrát az alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyagokra való átállás elindítására használnák fel. Az ilyen támogatás értékelésekor a Bizottság figyelembe fogja venni, hogy a beruházás egy hiteles dekarbonizációs pálya részét képezi-e, és hogy a támogatás hozzájárul-e az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítésére vonatkozó uniós jogszabályokban meghatározott célok eléréséhez.

⁽⁹²⁾ Ide tartoznak a fenntartható repülőgép-üzemanyagok is.

⁽⁹³⁾ Az alternatív üzemanyagok olyan tüzelőanyagok, amelyek funkcionálisan egyenértékűek a jelenleg használt fosszilis tüzelőanyagokkal, és teljes mértékben kompatibilisek az elosztási infrastruktúrával, valamint a fedélzeti gépekkel és motorokkal.

⁽⁹⁴⁾ Az ilyen értékeléshez a Bizottság általában a támogatási intézkedés bejelentését vagy végrehajtását követő két-öt éves időszakot veszi figyelembe. Értékelését a tagállam által benyújtott független piaci tanulmányokra vagy bármely más megfelelő bizonyítékra alapozza.

210. A közúti közlekedés területén a zero kibocsátású járművek már reális lehetőséget jelentenek, különösen a könnyűgépjárművek esetében. Ami a nehézgépjárműveket illeti, ezek várhatóan a közeljövőben szélesebb körben elérhetővé válnak a piacon. Ezért a nehézgépjárművek LNG-töltő infrastruktúrájához 2025 után nyújtott támogatás valószínűleg negatív hatással lesz a versenyre, amelyet valószínűleg semmilyen pozitív hatás nem ellensúlyoz. A nehézgépjárművek töltőinfrastruktúrájához nyújtott támogatás értékelésekor a Bizottság figyelembe veszi, hogy az hozzájárul-e az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítésére vonatkozó uniós jogszabályokban meghatározott célok eléréséhez.
211. A fosszilis alapú tüzelőanyagok alternatívái már elérhetőek a piacon a közúti közlekedési ágazatban, a vízi közlekedési ágazat egyes szegmenseiben, valamint a vasúti közlekedési ágazatban történő felhasználásra. Ebben az összefüggésben a fosszilis alapú forrásokból vagy energiából előállított tüzelőanyagokat, beleértve a fosszilis alapú hidrogént is, biztosító töltőinfrastruktúra kiépítéséhez nyújtott támogatás⁽⁹⁵⁾, nem tekinthető ugyanolyan pozitív hatásúnak, mint a nem fosszilis alapú vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyagokat szállító töltőinfrastruktúra kiépítéséhez nyújtott támogatás. Először is a közlekedési ágazatban elért CO₂-kibocsátáscsökkentést valószínűleg ellensúlyozza a fosszilis alapú tüzelőanyagok előállításához és felhasználásához kapcsolódó CO₂-kibocsátás folytatódása, különösen ott, ahol ezeket nem sikerül hatékonyan megkötni és tárolni. Másodszor, a nem alacsony szén-dioxid-kibocsátású fosszilis alapú tüzelőanyagokat szállító töltőinfrastruktúra támogatása bizonyos termelési technológiáktól való függés kockázatával járhat, ezáltal kizorítva a tisztább alternatívákba befektetéseket azáltal, hogy eltereli a keresletet az olyan termelési folyamatoktól, amelyek nem fosszilis alapú források vagy energia felhasználásával járnak, vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátásúak. Ez egyben visszatartó erő a tiszta, nem fosszilis alapú technológiák, a kibocsátásmentes mobilitás, valamint a nem fosszilis tüzelőanyagok és energia előállítása piacának további fejlődése tekintetében is. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a fosszilis alapú tüzelőanyagokat – beleértve a fosszilis alapú hidrogént is – kiszolgáló töltőinfrastruktúrához nyújtott támogatások versenyre gyakorolt negatív hatásait, amennyiben a hidrogéntermelés részeként kibocsátott üvegházhatású gázokat nem sikerül hatékonyan megkötni, valószínűleg nem lehet ellensúlyozni a közép távon a megújuló vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású tüzelőanyagok szállításához és felhasználásához vezető hiteles út hiányában.
212. A nem kizárólag megújuló hidrogént vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogént kiszolgáló hidrogéntöltő infrastruktúrához nyújtott támogatás ezért úgy tekinthető, hogy nincs hosszú távú függést okozó hatása, vagy nem szorítja ki a tisztább technológiákba történő befektetéseket, ha a tagállam igazolja a töltőinfrastruktúra nem megújuló vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogénnel való ellátásának 2035-ig történő fokozatos kivonás felé mutató hiteles utat.
213. Megfelelő biztosítékok hiányában a támogatás a piaci erőpozíciók kialakulását és megerősödését eredményezheti, ami a kialakulóban lévő vagy fejlődő piacokon veszélyeztetheti a tényleges verseny kialakulását vagy azt rontja. A tagállamnak ezért biztosítani kell, hogy e kockázat kezelésére a támogatási intézkedésbe megfelelő biztosítékokat tervezzenek be. E biztosítékok közé tartozhat például azon maximális százalékos mérték meghatározása, amely az intézkedés költségvetéséből egy vállalkozás számára kiosztható.
214. Adott esetben a Bizottság értékeli, hogy megfelelő biztosítékok vannak-e érvényben annak biztosítására, hogy az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra azon üzemeltetői, amelyek infrastruktúrájukon szerződésen alapuló fizetést kínálnak vagy engedélyeznek, ne tegyenek indokolatlan megkülönböztetést a mobilitási szolgáltatók között, például indokolatlan preferenciális hozzáférési feltételek alkalmazásával, vagy indokolatlan árdifferenciálással. Amennyiben ilyen biztosítékok nincsenek érvényben, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az intézkedés a mobilitási szolgáltatások piacán folyó versenyre valószínűleg indokolatlan negatív hatásokhoz vezethet.
215. Az elektromos és hidrogéntöltő infrastruktúra működtetésének koncesszióba adását vagy egyéb módon harmadik félre bízását versenyztetés alapján, átlátható és megkülönböztetésmentes módon kell lefolytatni, adott esetben az uniós közbeszerzési szabályok kellő figyelembevételével.
216. Ha a támogatást a támogatás egy vagy több kedvezményezettjétől eltérő felhasználók előtt nyitva álló elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra – ideértve a nyilvánosan hozzáférhető elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrát – kiépítéséhez, telepítéséhez, korszerűsítéséhez vagy bővítéséhez nyújtják, ez utóbbinak hozzáférhetőnek kell lennie a nyilvánosság számára, és megkülönböztetésmentes hozzáférést kell biztosítania a felhasználók számára, ideértve adott esetben a díjszabással, a hitelesítési és fizetési módokkal, valamint egyéb használati feltételekkel kapcsolatban. Ezenkívül a tagállamnak biztosítani kell, hogy az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra használatáért a támogatás egy vagy több kedvezményezettjétől eltérő felhasználóknak felszámított díjak megfeleljenek a piaci árak.

⁽⁹⁵⁾ Lásd: a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Hidrogénstratégia a klímasemleges Európáért, COM(2020) 301 final, 3. o.

4.4 Erőforrás-hatékonysági támogatás és a körforgásos gazdaságra történő átállás elősegítéséhez nyújtott támogatás

4.4.1 A támogatás indokoltsága

217. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv ⁽⁹⁶⁾ jövőorientált menetrendet nyújt, amelynek célja az Unió körforgásos gazdaságra való átállásának felgyorsítása az európai zöld megállapodásról szóló közlemény által ösztönzött, gyökeres változás részeként. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv előmozdítja a körforgásos gazdasághoz szükséges folyamatokat, ösztönzi a fenntartható fogyasztást és termelést, és célja annak biztosítása, hogy a hulladék keletkezését megelőzzék, és hogy a felhasznált erőforrásokat a lehető legtovább tartsák az uniós gazdaságban. Ezek a célok egyben az Unió 2050-re vonatkozó klímasemlegességi célja elérésének, valamint a tisztább és fenntarthatóbb gazdaság megvalósításának is előfeltételei.
218. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv kifejezetten megemlíti a körforgásos gazdasággal kapcsolatos célkitűzések megjelenítésének szükségességét a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás felülvizsgálatával összefüggésben. Ebben a tekintetben az állami támogatás formájában nyújtott pénzügyi támogatás átfogó, világos és következetes szabályokkal kombinálva kulcsfontosságú szerepet játszhat a termelési folyamatok körforgásos jellegének támogatásában, az EU iparának a klímasemlegesség és hosszú távú versenyképesség irányába történő átfogó átalakítása részeként. Fontos szerepet játszhat a másodlagos nyersanyagok jól működő uniós piacának létrehozásában is, amely csökkenti majd a természeti erőforrásokra nehezedő nyomást, fenntartható növekedést és munkahelyeket teremt, valamint erősíteni fogja az ellenálló képességet.
219. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv továbbá elismeri a biológiai erőforrások az EU gazdaságának kulcsfontosságú inputjaként növekvő jelentőségét. Összhangban az EU biogazdasági stratégiájával ⁽⁹⁷⁾, a biogazdaság támogatja az európai zöld megállapodás célkitűzéseit, mivel hozzájárul a szén-dioxid-mentes gazdasághoz, fokozza a környezeti, gazdasági és társadalmi fenntarthatóságot, és elősegíti a zöld növekedést. Az állami támogatás formájában nyújtott pénzügyi támogatás kulcsszerepet játszhat a fenntartható biogazdasági gyakorlatok elterjedésének támogatásában, például a fenntartható módon előállított bioalapú anyagok és termékek támogatásában, amelyek segíthetik a klímasemlegesség elérését, és amelyek egyedül a piac révén nem terjednének el.

4.4.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

220. Az e szakasz szerinti támogatás a következő befektetési típusokra nyújtható:
- a) az erőforrás-hatékonyság javítását célzó beruházások az alábbiak bármelyikén keresztül:
 - i. az azonos mennyiségű kibocsátás előállításához felhasznált erőforrások nettó csökkenése ⁽⁹⁸⁾;
 - ii. az elsődleges nyersanyagok vagy alapanyagok kiváltása másodlagos (újrahasznált vagy újrahasznosított) vagy hasznosított nyersanyagokkal vagy alapanyagokkal; vagy
 - iii. a fosszilis alapú nyersanyagok vagy alapanyagok kiváltása bioalapú nyersanyagokkal vagy alapanyagokkal;
 - b) a kedvezményezett által termelt hulladékok csökkentését, megelőzését, újrahasználatra előkészítését, anyaghasznosítását, szennyvezérlését és újrahasznosítását szolgáló befektetések ⁽⁹⁹⁾;
 - c) a harmadik felek által termelt olyan hulladék újrahasználatra, anyaghasznosításra, szennyvezérlésre, újrahasznosításra előkészítését és újrafeldolgozását célzó beruházások, amelyet egyébként a hulladékhierarchia ⁽¹⁰⁰⁾ prioritási sorrendjében alacsonyabban elhelyezkedő kezelési móddal vagy kevésbé erőforrás-hatékony módon vagy rosszabb minőségű újrafeldolgozást eredményezően ártalmatlanítának vagy kezelnének;

⁽⁹⁶⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv, COM(2020) 98 final.

⁽⁹⁷⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Fenntartható biogazdaság Európa számára: a gazdaság, a társadalom és a környezet közötti kapcsolat megerősítése, COM(2018)673 final és SWD(2018)431.

⁽⁹⁸⁾ A felhasznált források tartalmazhatják az összes felhasznált anyagi erőforrást, az energia kivételével. A csökkentés meghatározható a támogatási intézkedés végrehajtása előtti és utáni felhasználás mérésével vagy becslésével, ideértve az erőforrás-felhasználást esetlegesen befolyásoló külső körülmények miatti kiigazítást is.

⁽⁹⁹⁾ Lásd az újrahasználat, a hasznosítás, újrahasználatra való előkészítés, az újrafeldolgozás és a hulladék fogalmát a 19., (59)., (61)., (62)., (75). és (90). pontban.

⁽¹⁰⁰⁾ A hulladékhierarchia részei: a) megelőzés; b) újrahasználatra való előkészítés; c) újrafeldolgozás; d) egyéb hasznosítás, például energetikai hasznosítás; valamint e) ártalmatlanítás. Lásd a 2008/98/EK irányelv 4 cikkének (1) bekezdését.

- d) a kedvezményezett vagy harmadik felek által termelt olyan egyéb, nem feltétlenül hulladéknak minősülő termékek, anyagok vagy vegyi anyagok csökkentését, megelőzését, újrahasználatra előkészítését, anyaghasznosítását, szennyzedésmentesítését és újrahasznosítását szolgáló befektetések⁽¹⁰¹⁾, amelyeket egyébként nem használnának fel, vagy kevésbé erőforrás-hatékony módon vagy rosszabb minőségű újrafeldolgozást eredményezően ártalmatlanítanának vagy hasznosítanának, az újrahasznosítás hiányában hulladéknak minősülnének vagy rosszabb minőségű újrafeldolgozást eredményeznének;
- e) hulladékok vagy más termékek, anyagok vagy vegyi anyagok újrahasználatra előkészítése vagy újrafeldolgozása céljából történő elkülönített gyűjtésével⁽¹⁰²⁾, valamint válogatásával kapcsolatos beruházások.
221. Bizonyos feltételek mellett nyújtható támogatás a működési költségeket fedezésére a hulladék elkülönített gyűjtéséhez és válogatásához, meghatározott hulladékáramok vagy hulladéktípusok vonatkozásában (lásd a 247. pontot).
222. A gyártási folyamatokból származó maradék hő visszanyerésével kapcsolatos támogatást vagy a CLH-val kapcsolatos támogatást az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére nyújtott támogatásra alkalmazandó, a 4.1. szakaszban meghatározott feltételek szerint kell értékelni.
223. Hulladékból bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók, biogáz és biomassza -üzemanyagok előállítására nyújtott támogatást üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére nyújtott támogatásra alkalmazandó, a 4.1. szakaszban meghatározott feltételek szerint kell értékelni.
224. A hulladékból történő energiatermelésre nyújtott támogatást az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére nyújtott támogatásra alkalmazandó, a 4.1. szakaszban meghatározott feltételek szerint kell értékelni. Amennyiben a távfűtési és -hűtési rendszerekbe vagy azok üzemeltetésébe történő beruházásokhoz kapcsolódik, a hulladékból energia- vagy hőtermeléshez nyújtott támogatást a 4.10. szakaszban meghatározott, a távfűtéshez vagy -hűtéshez nyújtott támogatásra vonatkozó feltételek szerint kell értékelni.
- 4.4.3 *Ösztönző hatás*
225. A 226–233. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
226. A 28. pontban foglalt, arra vonatkozó követelmény tekintetében, hogy a tagállam azonosítson egy hiteles kontrafaktuális forgatókönyvet, a kontrafaktuális forgatókönyv általában egy olyan beruházásnak felel meg, amelynek kapacitása, élettartama és adott esetben más releváns műszaki jellemzői is megegyeznek a környezetbarát beruházásával.
227. A kontrafaktuális forgatókönyv jelentheti azt is, hogy a meglévő létesítményeket vagy berendezéseket tovább üzemeltetik a környezetbarát beruházás élettartamának megfelelő időn át. Ebben az esetben figyelembe kell venni az adott időszakban felmerült, diszkontált karbantartási, javítási és korszerűsítési költségeket.
228. Bizonyos esetekben a kontrafaktuális forgatókönyv lehet a létesítmények vagy berendezések későbbi lecserélése. Ebben az esetben figyelembe kell venni a létesítmények vagy berendezések diszkontált értékét, és ki kell egyenlíteni a berendezések gazdasági élettartamának különbségét.
229. Lízingelt berendezések esetében a környezetbarát berendezés lízingjének diszkontált értékét össze kell hasonlítani azon kevésbé környezetbarát berendezés lízingjének diszkontált értékével, amelyet a támogatás hiányában használnának.
230. Ha a beruházás a meglévő létesítmények, berendezések vagy felszerelések létesítményekkel vagy berendezésekkel való kiegészítéséből áll, az elszámolható költségek a teljes beruházási költségből állnak.
231. A Bizottság megítélése szerint az öt évnél rövidebb megtérülési idővel rendelkező projekteknek nyújtott támogatásnak elvileg nincs ösztönző hatása. A tagállam azonban bizonyítékot nyújthat be annak igazolására, hogy a magatartás megváltozásához támogatásra van szükség, még rövidebb megtérülési idővel rendelkező projektek esetében is.

⁽¹⁰¹⁾ Az egyéb termékek, anyagok vagy vegyi anyagok közé tartozhatnak melléktermékek (a 2008/98/EK irányelv 5. cikkében említettek szerint), mezőgazdasági, akvakultúrás, halászati és erdészeti maradványok, szennyvíz, esővíz és lefolyó víz, ásványi anyagok, bányászati hulladék, tápanyagok, a gyártási folyamatokból származó maradék gázok, felesleges termékek, alkatrészek és anyagok, stb. Olyan felesleges termékek, alkatrészek és anyagok olyan termékek, alkatrészek vagy anyagok, amelyekre a tulajdonosának már nincs szüksége vagy nem hasznosak számára, de alkalmasak újrahasználatra.

⁽¹⁰²⁾ Lásd az „elkülönített gyűjtés” fogalmának meghatározását a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 11. pontjában.

232. Nem tekinthető ösztönző hatásúnak az olyan beruházási támogatás, amely a vállalkozások számára csupán azt teszi lehetővé, hogy megfeleljenek a már hatályban lévő kötelező uniós előírásoknak (lásd a 32. pontot). A 32. pontban kifejtettek szerint a támogatás akkor tekinthető ösztönző hatásúnak, ha lehetővé teszi egy vállalkozás számára, hogy az uniós előírásoknál szigorúbb kötelező vagy uniós szabványok hiányában elfogadott nemzeti szabványoknak megfelelően növelje környezetvédelmi szintjét.

233. Az elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványokhoz való alkalmazkodáshoz nyújtott támogatás ösztönző hatásúnak tekinthető, ha a beruházást az uniós szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal megvalósítják és befejezik.

4.4.4 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimalísra csökkentése

4.4.4.1 A támogatás szükségessége

234. A 235. és 236. pontban meghatározott feltételek a 3.2.1.1. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.

235. A beruházásnak túl kell mutatnia az Uniószerte, bármilyen technológiához általánosan alkalmazott⁽¹⁰³⁾ bevett kereskedelmi gyakorlatokon.

236. A hulladék vagy más termék, anyag vagy vegyi anyag elkülönített gyűjtésére és válogatására nyújtott támogatás esetében a tagállamnak bizonyítania kell, hogy az ilyen elkülönített gyűjtés és válogatás az adott tagállamban fejletlen⁽¹⁰⁴⁾. Amennyiben a támogatást működési költségek fedezésére nyújtják, a tagállamnak bizonyítania kell, hogy az ilyen támogatásra egy átmeneti időszakban van szükség a hulladék elkülönített gyűjtésével és válogatásával kapcsolatos tevékenységek fejlesztéséhez. A tagállamnak figyelembe kell vennie a vállalkozások 2008/98/EK irányelv 8. cikke alapján esetlegesen végrehajthatott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek szerinti valamennyi kötelezettségét.

4.4.4.2 Megfelelőség

237. A 238. pontban meghatározott feltételek a 3.2.1.2. szakaszban meghatározott feltételeken túlmenően alkalmazandók.

238. A „szennyező fizet” elvnek⁽¹⁰⁵⁾ megfelelően a hulladék keletkezéséért felelős vállalkozások nem mentesülhetnek a hulladék kezelésének költségei alól. A támogatás ezért nem mentesítheti a hulladékot termelő vállalkozásokat az említett hulladék kezelésével kapcsolatos semmiféle olyan költség vagy kötelezettség alól, amelyért az uniós vagy a nemzeti jog alapján – beleértve a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket is – felelnek. Ezenkívül a támogatás nem mentesítheti a vállalkozásokat azon költségek alól, amelyeket a vállalkozás szokásos költségeinek kell tekinteni.

4.4.4.3 Arányosság

239. Az elszámolható költségek azok a beruházási többletköltségek, amelyek a projekthez kapcsolódó beruházás teljes költségének egy kevésbé környezet-barát projekttel vagy tevékenységgel történő összehasonlítása alapján határozhatók meg; ez utóbbi a következők valamelyike lehet:

a) a 226. pontban leírt hasonló befektetés, amely támogatás nélkül hihetően megvalósulna, és amely nem éri el ugyanazt az erőforrás-hatékonysági szintet;

b) a hulladék kezelése a hulladékhierarchia prioritási sorrendjében alacsonyabban elhelyezkedő kezelési művelettel vagy kevésbé erőforrás-hatékony módon történne;

c) az elsődleges nyersanyagra vagy termékre vonatkozó hagyományos gyártási folyamat, ha az újrahasznált vagy újrafeldolgozott (másodlagos) termék technikailag és gazdaságilag helyettesíthető az elsődleges nyersanyaggal vagy termékkel;

d) bármely más, indokolt feltételezéseken alapuló kontrafaktuális forgatókönyv.

240. Ha a termék, anyag vagy vegyi anyag újrahasználat nélkül hulladéknak minősül, és nincs jogi követelmény az adott termék, anyag vagy vegyi anyag ártalmatlanítására vagy egyéb kezelésére, az elszámolható költségek megegyezhetnek az érintett termék, anyag vagy vegyi anyag visszanyeréséhez szükséges beruházással.

⁽¹⁰³⁾ Technológiai szempontból a beruházásnak a szokásos gyakorlathoz képest az újrafeldolgozhatóság magasabb fokát vagy az újrafeldolgozott anyag magasabb színvonalát kell eredményeznie.

⁽¹⁰⁴⁾ Amennyiben a tagállam megfelelően bizonyítja, az érintett régió vagy régiók szintjén fennálló sajátos helyzet is figyelembe vehető.

⁽¹⁰⁵⁾ Lásd a fogalom meghatározást a 19. pont (58). alpontjában.

241. A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 40 %-át.
242. A támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, és 20 százalékponttal a kisvállalkozások tekintetében.
243. A támogatási intenzitás a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében 15 százalékponttal, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében pedig 5 százalékponttal növelhető.
244. A támogatási intenzitás ökoinnovációs tevékenységek esetében 10 százalékponttal növelhető, amennyiben teljesülnek az alábbi kumulatív feltételek:
- a) az ökoinnovációs tevékenységnek vagy projektnek újnak vagy az iparágában legkorszerűbbnek tekintett uniós szintnél jelentős mértékben jobbnak kell lennie ⁽¹⁰⁶⁾;
 - b) a várt környezeti előnyöknek jelentős mértékben meg kell haladniuk a hasonló tevékenységek terén a legkorszerűbb technológiák általános fejlődéséből származó javulást ⁽¹⁰⁷⁾;
 - c) a tevékenység innovatív jellege – technológiai, piaci vagy pénzügyi tekintetben – egyértelműen kockázatot hordoz magában, amely magasabb a hasonló nem innovatív eszközökhöz vagy projektekhez általában társuló kockázatnál ⁽¹⁰⁸⁾.
245. A 241–244. ponttól eltérve a tagállam a finanszírozási hiány 48., 51. és 52. pontban meghatározott elemzése alapján is igazolhatja, hogy magasabb támogatási intenzitásra van szükség. Ilyen esetben a tagállamnak utólagos nyomon követést kell végeznie a szükséges támogatás szintjére vonatkozó feltételezések igazolása érdekében, és az 55. pontban meghatározottak szerinti visszakövetelési mechanizmust kell bevezetnie. A támogatási összeg nem haladhatja meg az 51. és az 52. pontban meghatározott finanszírozási hiányt.
246. Amennyiben a támogatást a 49. és 50. pontban meghatározott kritériumok szerint lefolytatott versenyeztetési ajánlattételi eljárás nyomán nyújtják, a támogatási összeg arányosnak minősül.
247. A támogatás fedezheti a működési költségeket, ha meghatározott hulladékáramokhoz vagy hulladéktípusokhoz kapcsolódóan a hulladék vagy más termék, anyag vagy vegyi anyag újrahasználatra való előkészítés vagy újrafeldolgozás céljából elkülönített gyűjtésével és válogatásával kapcsolatos, ebben az esetben a következő feltételeknek kell teljesülniük:
- a) a támogatást versenyeztetési ajánlattételi eljárást követően kell nyújtani, amelyet a 49. és 50. pontban meghatározott kritériumoknak megfelelően folytatnak le, és amelynek megkülönböztetéstől mentesen nyitva kell állnia minden egyes elkülönített gyűjtési és válogatási szolgáltatást nyújtó gazdasági szereplő előtt;
 - b) amennyiben az intézkedés időtartama alatt nagy bizonytalanság övezi a működési költségek jövőbeli alakulását, a versenyeztetési ajánlattételi eljárásba felvehető olyan szabályok, amelyek bizonyos jól körülhatárolt körülmények között korlátozzák a kompenzációt, feltéve, hogy ezeket a szabályokat és körülményeket előzetesen, átláthatóan állapítják meg;
 - c) a hulladék elkülönített gyűjtésére és válogatására használt létesítmény számára nyújtott minden beruházási támogatást le kell vonni az ugyanannak a létesítménynek nyújtott működési támogatásból, ha mindkét támogatási forma ugyanazokat az elszámolható költségeket fedezi;
 - d) a támogatás legfeljebb ötéves időszakra nyújtható.

⁽¹⁰⁶⁾ Az újdonságot a tagállamok például az innováció, valamint a bevezetés és elterjesztés piaci viszonyainak pontos leírása alapján igazolhatják, összevetve az ugyanazon iparágban tevékenykedő más vállalkozások által általában alkalmazott legkorszerűbb folyamatokkal vagy szervezési technikákkal.

⁽¹⁰⁷⁾ Ha mennyiségi paraméterek alkalmazhatók az ökoinnovációs tevékenységek szabványos, nem innovatív tevékenységekkel való összehasonlítására, a „jelentős mértékben meghaladják” azt jelenti, hogy az ökoinnovációs tevékenységektől elvárt marginális javulás – a csökkent környezeti kockázat vagy szennyezés, vagy az energia- vagy erőforrás-felhasználás nagyobb hatékonysága tekintetében – legalább kétszer akkora, mint a hasonló jellegű, nem innovatív tevékenységek általános fejlődésétől elvárt marginális javulás. Amennyiben a javasolt megközelítés valamely esetben nem alkalmazható, vagy a számszerű összehasonlítás elvégzése nem lehetséges, az állami támogatásra irányuló kérelemnek tartalmaznia kell az e szempont értékeléséhez használt módszer részletes leírását, amely biztosítja, hogy a javasolt módszernek megfelelő szabványt használjanak.

⁽¹⁰⁸⁾ A tagállamok ezt a kockázatot például a következőkön keresztül szemléltethetik: a vállalkozás forgalmához viszonyított költségek, a fejlesztéshez szükséges idő, az ökoinnovációból várt haszon a költségekkel összevetve, valamint a meghíúsulás valószínűsége.

4.4.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

248. A 249–252. pontban meghatározott feltételek a 3.2.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
249. A támogatás nem ösztönözheti a hulladék keletkezését vagy a fokozott erőforrás-felhasználást.
250. A támogatás nem növelheti pusztán az újrahasználatra, újrafeldolgozásra vagy hasznosításra szánt hulladék vagy egyéb anyagok és erőforrások iránti keresletet anélkül, hogy fokozná ezen anyagok gyűjtését.
251. A támogatás piacra gyakorolt hatásának értékelésekor a Bizottság figyelmet fordít majd a támogatás által az érintett termékekkel kapcsolatos elsődleges és másodlagos anyagok piacának működésére gyakorolt lehetséges hatásokra.
252. Különösen, a meghatározott hulladékamokhoz vagy hulladéktípusokhoz kapcsolódóan az újrahasználatra vagy újrafeldolgozásra előkészítés céljából a hulladék vagy más termék, anyag vagy vegyi anyag elkülönített gyűjtésével és válogatásával kapcsolatos működési költségek piacra gyakorolt hatásának értékelésénél a Bizottság figyelembe fogja venni a kiterjesztett gyártói felelősséggel kapcsolatos intézkedéseket.

4.5 Támogatás az üvegházhatást okozó gázoktól eltérő szennyezés megelőzéséhez vagy csökkentéséhez

4.5.1 A támogatás indokoltsága

253. Az európai zöld megállapodásról szóló közlemény toxikus anyagoktól mentes környezetre irányuló szennyező-anyag-mentességi célkitűzésének biztosítania kell, hogy 2050-re a szennyezés olyan szintre csökkenjen, amely már nem káros az emberekre és a természetes ökoszisztémákra, és tiszteletben tartja a bolygónk által kezelni képes határértékeket, ezzel toxikus anyagoktól mentes környezetet teremtve, az ENSZ 2030-ig tartó időszakokra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjének⁽¹⁰⁹⁾ és a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program⁽¹¹⁰⁾ hosszú távú célkitűzéseinek megfelelően. Az Unió konkrét célokat tűzött ki a szennyezés szintjének csökkentésére, például a tisztább levegő⁽¹¹¹⁾ és a víztestek szennyezésének megszüntetése⁽¹¹²⁾, a kevesebb zaj, aggodalomra okot adó anyagok felhasználásának és kibocsátásának legkisebbre csökkentése, a műanyagszemét, a mikroműanyag-szennyezés és -hulladék⁽¹¹³⁾ mérséklése tekintetében, és célokat tűzött ki a felesleges tápanyagok és műtrágyák, a veszélyesebb növényvédő szerek és az antimikrobiális rezisztenciát okozó anyagok vonatkozásában⁽¹¹⁴⁾.
254. Az állami támogatás formájában nyújtott pénzügyi támogatás tehát jelentős mértékben hozzájárulhat az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásától eltérő egyéb szennyező anyagok csökkentéséhez.

4.5.2 Hatály és támogatott tevékenységek

255. Az üvegházhatást okozó gázoktól eltérő szennyezés megelőzéséhez vagy csökkentéséhez nyújtott támogatás olyan beruházásoknak ítéltethető oda, amelyek lehetővé teszik a vállalkozások számára, hogy túlteljesítsék az uniós környezetvédelmi szabványokat, uniós szabványok hiányában növeljék a környezetvédelem szintjét, vagy hogy megfeleljenek a már elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványoknak.

⁽¹⁰⁹⁾ Az ENSZ 2030-ig tartó időszakokra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje elérhető: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>.

⁽¹¹⁰⁾ Javaslat: az Európai Parlament és a Tanács határozata a 2030-ig tartó időszakokra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról, COM(2020) 652 final.

⁽¹¹¹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A Tiszta levegőt Európának program, COM(2013) 918 final. Lásd még a talajszintű ózon és részecskék, nitrogén-oxidok, veszélyes nehézfémek és számos más szennyező anyag vonatkozásában a környezeti levegőben található arzénről, kadmiumról, higanyról, nikkelről és policiklusos aromás szénhidrogénekről szóló, 2004. december 15-i 2004/107/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL L 23., 2005.1.26., 3. o.), valamint a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL L 152., 2008.6.11., 1. o.). Lásd továbbá: az egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. december 14-i (EU) 2016/2284 európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL L 344., 2016.12.17., 1. o.) a legfontosabb, országhatárokon áttérjedő légszennyezés tekintetében: kén-dioxidok, nitrogén-oxidok, ammónia, a metántól eltérő illékony szerves vegyületek, lebegő részecskék.

⁽¹¹²⁾ A vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.) előírja a jó ökológiai állapotot minden felszíni és felszín alatti víztest esetében, ha kivételek nem érvényesülnek.

⁽¹¹³⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Bolygónk egészségessé tétele mindenki számára – Uniós cselekvési terv: Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé, COM(2021) 400 final.

⁽¹¹⁴⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A „termelőtől a fogyasztóig” stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért, COM(2020) 381 final.

256. Amennyiben a támogatást kibocsátáskereskedelmi egységek⁽¹¹⁵⁾ formájában nyújtják, a támogatási intézkedést olyan módon kell kialakítani, hogy megelőzze vagy csökkentse az érintett vállalkozásra a kötelező uniós szabványok alapján előírt szinteket meghaló szennyezést.
257. A támogatásnak elsősorban a kedvezményezett saját tevékenységeihez közvetlenül kapcsolódó szennyezés megelőzésére vagy csökkentésére kell irányulnia.
258. A támogatás nem eredményezheti azt, hogy a szennyező anyagokat pusztán áthelyezik egyik ágazatból, illetve egyik környezeti közegből egy másikba (például a levegőből a vízbe). Amennyiben a támogatás célja a szennyezés csökkentése, átfogó szennyezéscsökkenést kell elérnie.
259. A 4.5. szakasz nem vonatkozik a 4.1. szakasz hatálya alá tartozó támogatási intézkedésekre. Ha egy intézkedés egyaránt hozzájárul az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának, és az üvegházhatást okozó gázoktól eltérő szennyezésnek a megelőzéséhez vagy csökkentéséhez, az intézkedés összeegyeztethetőségének értékelése a 4.1. szakasz alapján vagy e szakasz alapján történik attól függően, hogy a két cél közül melyik a domináns⁽¹¹⁶⁾.

4.5.3 Ösztönző hatás

260. A 261. és 262. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételeken túlmenően alkalmazandók.
261. A támogatás akkor tekintendő ösztönző hatásúnak, ha lehetővé teszi egy vállalkozás számára a szennyezés megelőzését vagy uniós szabványok hiányában vagy a már hatályban lévő uniós előírások által megkövetelt szinteken túli csökkentését. A 32. pontban kifejtettek szerint a támogatás akkor is ösztönző hatásúnak tekinthető, ha lehetővé teszi egy vállalkozás számára a szennyezés megelőzését vagy csökkentését az uniós előírásoknál szigorúbb, vagy uniós előírások hiányában elfogadott kötelező nemzeti előírásoknak megfelelően.
262. Az elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványokhoz való alkalmazkodáshoz nyújtott támogatás ösztönző hatásúnak tekinthető, ha a beruházást az uniós szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal megvalósítják és befejezik.

4.5.4 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.5.4.1 A támogatás szükségessége

263. A 264. pontban meghatározott feltételek a 3.2.1.1. szakaszban meghatározott feltételeken túlmenően alkalmazandók.
264. Kibocsátáskereskedelmi egységek formájában nyújtott támogatás⁽¹¹⁷⁾ esetében a tagállamnak bizonyítania kell, hogy a következő együttes feltételek teljesülnek:
- a) a teljes körű árverés a termelési költségek jelentős növekedését eredményezi minden ágazatban, illetve az egyes kedvezményezettek minden kategóriájában;
 - b) a termelési költségek jelentős növekedését nem lehet áthárítani a fogyasztóra úgy, hogy ez ne eredményezne jelentős értékesítéscsökkenést⁽¹¹⁸⁾;
 - c) az ágazat egyes vállalkozásainak nincs lehetőségük csökkenteni a kibocsátási szinteket, a tanúsítványok költségének olyan szintre csökkentéséhez, amely ezen vállalkozások számára elviselhető. Azt a tényt, hogy a fogyasztást nem lehet csökkenteni, a kibocsátási szintek és az Európai Gazdasági Térség legjobb teljesítményt biztosító technikájából származó szintekkel való összehasonlítással lehet bizonyítani. A legjobb teljesítményt biztosító technikát elérő vállalkozás legfeljebb a kibocsátáskereskedelmi egységek rendszeréből adódó, a fogyasztókra nem áthárítható termelési költségnövekedésnek megfelelő juttatásban részesülhet. Az ennél rosszabb környezetvédelmi teljesítményű vállalkozások ennél alacsonyabb, a környezetvédelmi teljesítményükkel arányos támogatásban részesülhetnek.

⁽¹¹⁵⁾ A kibocsátáskereskedelmi egységek állami támogatásnak minősülhetnek, különösen akkor, ha a tagállamok a piaci értékük alatt adnak ki engedélyeket és juttatásokat.

⁽¹¹⁶⁾ Annak meghatározásához, hogy a két célkitűzés közül melyik a domináns, a Bizottság megkövetelheti a tagállamtól, hogy hiteles, részletes számszerűsítések alapján hasonlítsa össze az intézkedés várható eredményeit az üvegházhatású gázok és más szennyező anyagok kibocsátásának megelőzése vagy csökkentése tekintetében.

⁽¹¹⁷⁾ A kibocsátási egységek tartalmazhatnak állami támogatást, különösen akkor, amikor a tagállamok a piaci értékük alatt adnak ki engedélyeket és juttatásokat.

⁽¹¹⁸⁾ Az elemzés elvégezhető többek között az adott ágazat termékár-rugalmasságának becslése alapján, többek között az elmaradt eladásokra, valamint azoknak a kedvezményezett nyereségességére gyakorolt hatására vonatkozó becslések alapján.

4.5.4.2 Arányosság

265. Az elszámolható költségek azok a beruházási többletköltségek, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a környezetvédelem magasabb szintjének eléréséhez.
266. A beruházási többletköltséget a támogatott beruházás költségeinek és a 226–230. pontban ismertetett kontrafaktuális forgatókönyv költségeinek különbsége adja. Ha a projekt a még nem hatályos uniós szabványokhoz való korai alkalmazkodásból áll, akkor a kontrafaktuális forgatókönyv elvileg a 228. pontban ismertetett helyzet.
267. A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 40 %-át.
268. A támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, és 20 százalékponttal a kisvállalkozások tekintetében.
269. A támogatási intenzitás a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében 15 százalékponttal, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében pedig 5 százalékponttal növelhető.
270. A támogatási intenzitás ökoinnovációs tevékenységek esetében 10 százalékponttal növelhető, amennyiben teljesülnek a 244. pont(a)–(c) alpontjának feltételei.
271. A 267–270. ponttól eltérve a tagállam a finanszírozási hiány 48., 51. és 52. pontban meghatározott elemzése alapján is igazolhatja, hogy magasabb támogatási összegre van szükség. Ilyen esetben a tagállamnak utólagos nyomon követést kell végeznie a szükséges támogatás szintjére vonatkozó feltételezések igazolása érdekében, és az 55. pontban meghatározottak szerinti visszakövetelési mechanizmust kell bevezetnie. A támogatási összeg nem haladhatja meg az 51. és az 52. pontban meghatározott finanszírozási hiányt.
272. Amennyiben a támogatást a 49. és 50. pontban meghatározott kritériumok szerint lefolytatott versenyztetéses ajánlattételi eljárás nyomán nyújtják, a támogatási összeg arányosnak minősül.
273. A kibocsátáskereskedelmi egységek formájában nyújtott támogatások esetében a Bizottság azt is ellenőrzi, hogy:
- a) a kiosztást átlátható módon hajtják végre, objektív kritériumok és a rendelkezésre álló lehető legjobb minőségű adatok alapján; valamint
 - b) az egyes vállalkozások tekintetében megállapított, piaci értékük alatti áron nyújtott kibocsátáskereskedelmi egységek vagy juttatások teljes összege nem lehet magasabb a várható szükségleteknél, amelyeket az értékesítési rendszerek nélkül fennálló helyzet alapján kell becsülni:

4.5.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

274. A 275. pontban meghatározott feltételek a 3.2.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
275. A kibocsátáskereskedelmi egységek formájában nyújtott támogatások esetében a Bizottság azt is ellenőrzi, hogy:
- a) a kedvezményezettek kiválasztása objektív és átlátható kritériumokon alapul, és a támogatást egyazon ágazatban minden versenytárs számára alapvetően azonos módon nyújtják, ha azok tényszerűen hasonló helyzetben vannak;
 - b) az összegek megállapításának módszere nem kedvez bizonyos vállalkozásoknak ⁽¹⁹⁾ vagy ágazatoknak, kivéve, ha azt magának a rendszernek a környezetvédelmi logikája indokolja, vagy ha szükség van ilyen szabályokra a környezetvédelmi politikáknak való megfeleléshez;
 - c) az új belépők nem kapnak az adott piacon már működő vállalkozásoknál kedvezőbb feltételekkel nyújtott engedélyeket vagy juttatásokat;
 - d) amennyiben a meglévő létesítmények az új belépőkénél magasabb támogatást kapnak, ez nem képezhet indokolatlan belépési akadályt.

⁽¹⁹⁾ Például új belépők, vagy éppen ellenkezőleg, meglévő vállalkozások vagy létesítmények.

4.6 Támogatás a környezeti károk helyreállításához, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák helyreállításához, a biológiai sokféleség védelméhez vagy helyreállításához, illetve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és annak enyhítése érdekében a természetben alapuló megoldások megvalósításához

4.6.1 A támogatás indokoltsága

276. A 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégia⁽¹²⁰⁾ célja a természet védelme, az ökoszisztémák degradációjának megfordítása és az Unió biológiai sokféleségének a 2030-ig történő helyreállítás pályájára állítása. Az európai zöld megállapodásról szóló közlemény központi részeként ambiciózus célokat és kötelezettségeket határoz meg az egészséges és ellenálló ökoszisztémák 2030-ig történő elérése érdekében.
277. Az állami támogatás formájában nyújtott pénzügyi támogatás többféle módon is jelentősen hozzájárulhat a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelmének és helyreállításának környezeti célkitűzéséhez, többek között a szennyezett területek kárainak helyreállítására, a degradált természetes élőhelyek és ökoszisztémák helyreállítására vagy az ökoszisztémák védelmét célzó beruházásokra ösztönzők nyújtásával.
278. Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia⁽¹²¹⁾ célja a természetben alapuló alkalmazkodási megoldásokba történő beruházások ösztönzése⁽¹²²⁾, tekintettel arra, hogy széleskörű végrehajtásuk növelné az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességet és hozzájárulna az Európai Zöld Megállapodás több célkitűzéséhez.

4.6.2 Hatály és támogatott tevékenységek

279. Ez a szakasz határozza meg a környezeti károk felszámolására, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára, a biológiai sokféleség védelmére vagy helyreállítására, illetve az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetben alapuló megoldások végrehajtására nyújtott támogatási intézkedések összeegyeztethetőségi szabályait.
280. E szakasz nem vonatkozik az alábbiakra:
- a) az erőművek bezárását, valamint a bányászati vagy kitermelési műveleteket követő rehabilitációhoz vagy helyreállításához nyújtott támogatás, amennyiben a szóban forgó támogatás a 4.12. szakasz hatálya alá tartozik⁽¹²³⁾;
 - b) támogatás természeti katasztrófák, például földrengések, lavinák, földcsuszamlások, áradások, tornádók, hurrikánok, vulkánkitörések és természetes eredetű vad tűzvészek által okozott károk helyreállítására.
281. Az e szakasz szerinti támogatás a következő tevékenységekre nyújtható:
- a) környezeti károk felszámolása, beleértve a talaj, felszíni vagy felszín alatt víz vagy tengeri környezet minőségének károsodását is;
 - b) a természetes élőhelyek és ökoszisztémák leromlott állapotból történő rehabilitációja;
 - c) biológiai sokféleség vagy ökoszisztémák védelme vagy helyreállítása, az ökoszisztémák jó állapotának eléréséhez vagy a már jó állapotban lévő ökoszisztémák védelméhez való hozzájárulás céljából;
 - d) az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetben alapuló megoldások végrehajtása.
282. Ez a szakasz nem vonatkozik a 4.1. szakasz hatálya alá tartozó támogatási intézkedésekre. Amennyiben egy intézkedés hozzájárul mind az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez, mind a környezeti károk helyreállításához, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjához, a biológiai sokféleség védelméhez vagy helyreállításához, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklésének természetben alapuló megoldásainak megvalósításához, az intézkedés összeegyeztethetőségét a 4.1. szakasz vagy e szakasz alapján értékelik, attól függően, hogy a két célkitűzés közül melyik a meghatározó⁽¹²⁴⁾.

⁽¹²⁰⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia: Hozzuk vissza a természetet az életünkbe! (COM(2020) 380 final).

⁽¹²¹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens Unió létrehozása – Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó új uniós stratégia, COM(2021) 82 final.

⁽¹²²⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/nature-based-solutions-in-europe/>

⁽¹²³⁾ Például a tőzeglápok elárasztásához nyújtott támogatás, amely nem kapcsolódik a tőzegkitermelési műveletek korai bezárásához nyújtott támogatáshoz vagy az ilyen tevékenységekhez kapcsolódó rendkívüli költségekhez nyújtott támogatáshoz, a 4.6. szakasz alapján fedezhető.

⁽¹²⁴⁾ Annak meghatározásához, hogy a két célkitűzés közül melyik a meghatározó, a Bizottság megkövetelheti a tagállamtól, hogy nyújtsa be az intézkedés várható eredményeinek összehasonlítását, az üvegházhatású gázok kibocsátásának megelőzése vagy csökkentése, valamint a környezeti károk helyreállítása, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációja, a biodiverzitás védelme vagy helyreállítása, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és annak mérséklését célzó, természetben alapuló megoldások megvalósítása tekintetében, adott esetben hiteles, részletes számszerűsítések alapján.

4.6.3 Ösztönző hatás

283. A 284–287. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
284. A 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv vagy más vonatkozó uniós szabályok sérelme nélkül⁽¹²⁵⁾, a környezeti károk helyreállítását, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációját, a biológiai sokféleség védelmét vagy helyreállítását, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és annak mérséklést célzó, természetesen alapuló megoldások megvalósítását szolgáló támogatás csak akkor tekinthető ösztönző hatásúnak, ha a környezeti kár keletkezésének helye szerinti szervezet vállalkozás nem azonosítható, vagy nem vonható jogilag felelősségre a környezeti károk megelőzéséhez és kijavításához szükséges munkálatok finanszírozásáért a „szennyező fizet” elvével összhangban.
285. A tagállamnak igazolnia kell, hogy minden szükséges intézkedést megtettek, beleértve a jogi lépéseket is, hogy azonosítsák a környezeti kárt okozó felelős szervezetet vagy vállalkozást, és azt kötelezzék a vonatkozó költségek viselésére. Ha az alkalmazandó jogszabályok szerint felelős szervezet vagy vállalkozás kiletét nem állapították meg, vagy nem lehet rákényszeríteni a költségek viselésére, a teljes mentesítési vagy rehabilitációs munkálatra nyújtott állami támogatás ösztönző hatásúnak tekinthető. A Bizottság mérlegelheti, hogy egy vállalkozás nem kötelezhető az általa okozott környezeti kár orvoslása költségeinek viselésére, ha jogilag már nem létezik és más vállalkozás a jogutódjának nem tekinthető⁽¹²⁶⁾, vagy a helyreállítás költségeinek fedezésére pénzügyi biztosíték nincsen vagy nem elegendő.
286. A 92/43/EGK tanácsi irányelv⁽¹²⁷⁾ 6. cikkének (4) bekezdésében említett kiegyenlítő intézkedés végrehajtására nyújtott támogatásnak ösztönző hatása nincsen. Ösztönző hatásúnak bizonyulhat az a támogatás, amely fedezi az ezen intézkedések hatályának vagy ambícióinak az említett irányelv 6. cikkének 4. pontjában előírt jogi kötelezettségeken felüli növeléséhez szükséges többletköltségeket.
287. A környezeti károk helyreállításához, valamint a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjához nyújtott támogatás ösztönző hatásúnak tekinthető, ha a helyreállítási vagy rehabilitációs költségek meghaladják a föld értékének növekedését (lásd a 288. pontot).

4.6.4 Arányosság

288. A környezeti károk felszámolására vagy a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjára szolgáló beruházások támogatása esetében az elszámolható költségek a kárfelszámolási vagy rehabilitációs munkálatoknak a földterület vagy ingatlan értéknövekedésével csökkentett költségei. A föld vagy ingatlan értékének a szennyeződésmentesítés eredményeképpen történő növekedését független szakértőnek kell felbecsülnie.
289. A biológiai sokféleség védelmére vagy helyreállítására, valamint az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetesen alapuló megoldások végrehajtására szolgáló beruházások esetében az elszámolható költségek a biológiai sokféleség védelméhez vagy helyreállításához hozzájáruló vagy az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése érdekében hozott természetesen alapuló megoldásokat végrehajtó munkálatok összköltsége.
290. Amennyiben a támogatást természetesen alapuló megoldások olyan épületekben történő megvalósítására nyújtják, amelyekre vonatkozóan létezik energiahatékonysági tanúsítvány, a tagállamoknak igazolniuk kell, hogy ezek a beruházások nem akadályozzák az energiahatékonysági tanúsítványban javasolt energiahatékonysági intézkedések végrehajtását.
291. A támogatás intenzitás elérheti az elszámolható költségek 100 %-át.

4.7 Adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás

292. A 4.7. szakasz nem vonatkozik a környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában a környezetvédelem területén nyújtott támogatásra. A szakasz két alszakaszból áll, amelyek mindegyikének külön logikája van. A 4.7.1. szakasz azokkal azon adókkal vagy adójellegű díjakkal foglalkozik, amelyek a környezetkárosító magatartást szankcionálják, és ezért céljuk az, hogy a vállalkozásokat és a fogyasztókat környezetbarátabb választások felé tereljék. A 4.7.2. szakasz értelmében a tagállamok dönthetnek úgy, hogy az adók vagy adójellegű díjak célzott csökkentésével ösztönzik a vállalkozásokat magatartásuk megváltoztatására vagy kiigazítására környezetbarátabb projekteken vagy tevékenységeken való részvétel révén.

⁽¹²⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/35/EK irányelve (2004. április 21.) a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről (HL L 143., 2004.4.30., 56. o.). Lásd még: a Bizottság közleménye – Iránymutatások a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkében meghatározott „környezeti károk” kifejezés közös értelmezésének kialakítására (HL C 118., 2021.4.7., 1. o.).

⁽¹²⁶⁾ Lásd az SA.33496 (2011/N) – Ausztria – Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH ügyben 2012. október 17-én hozott COM(2012) 558 final bizottsági határozat (65)–(69) preambulumbekzdését (HL C 14., 2013.1.17., 1. o.).

⁽¹²⁷⁾ A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

4.7.1 A környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás

4.7.1.1 A támogatás indokoltsága

293. A környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak kivetésének célja a környezeti szempontból káros magatartás külső költségeinek internalizálása, és ezáltal az ilyen magatartás beárzással történő visszaszorítása, valamint a környezetvédelem szintjének javítása. Elvileg a környezeti adóknak és adójellegű díjaknak tükrözniük kell a társadalom teljes költségeit (külső költségek), és ennek megfelelően a kibocsátási egységekre; más szennyező anyagokra vagy az elfogyasztott forrásokra fizetett adó vagy adójellegű díj összegének minden olyan vállalkozás számára azonosnak kell lennie, amely a környezetre káros tevékenységért felelős. A környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak csökkentése ugyan hátrányosan érintheti e környezetvédelmi célkitűzés megvalósítását, ennek ellenére szükség lehet alkalmazásukra akkor, ha a kedvezményezettek máskülönben olyan versenyhátrányba kerülnének, hogy a környezetvédelmi adó vagy adójellegű díj bevezetése eleve nem lenne megvalósítható.
294. Ha a környezetvédelmi adókat vagy adójellegű díjakat bizonyos vállalkozások gazdasági tevékenységének veszélyeztetése nélkül nem lehet érvényesíteni, egyes vállalkozások kedvezőbb elbánásban részesítése lehetővé teheti, hogy a környezetvédelmi adókhöz vagy adójellegű díjakhoz való hozzájárulás általános szintje emelkedjen. Ennek megfelelően bizonyos körülmények között a környezetvédelmi adók vagy díjak csökkentése közvetetten hozzájárulhat a környezetvédelem szintjének javításához. Mindazonáltal ez nem áthatjak alá a környezetvédelmi adó vagy adójellegű díj azon általános célját, hogy visszaszorítsa a környezetre káros magatartást és/vagy növelje az ilyen magatartás költségeit, amennyiben nem állnak rendelkezésre kielégítő alternatívák.

4.7.1.2 Hatály és támogatott tevékenységek

295. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy nyújtható támogatás adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában, ha a tagállam bizonyítja, hogy mindkét alábbi feltétel teljesül:
- a csökkentések a környezetvédelmi adó vagy adójellegű díjak által leginkább érintett vállalkozásokra irányulnak, amelyek a csökkentés nélkül nem tudnák fenntartható módon folytatni gazdasági tevékenységüket;
 - a csökkentések végrehajtásával ténylegesen elért környezetvédelem szintje magasabb, mint ami e csökkentések végrehajtása nélkül elérhető lenne.
296. Annak bizonyítására, hogy a 295. pontban szereplő két feltétel teljesül, a tagállamnak a következő információkat kell benyújtania a Bizottságnak:
- a csökkentésre jogosult ágazatok vagy kedvezményezetti kategóriák leírása;
 - az egyes érintett ágazatokban a legnagyobb kedvezményezettek listája, forgalmuk, piaci részesedésük, az adóalapjuk nagysága és a környezetvédelmi adó vagy adójellegű díj adózás előtti eredményükhöz viszonyított aránya a csökkentéssel együtt és anélkül;
 - az említett kedvezményezettek helyzetének leírása, kifejtve, hogy miért nem tudnák fizetni a környezetvédelmi adó vagy adójellegű díj szokásos mértékét;
 - annak magyarázata, hogy a csökkentett adó vagy adójellegű díj hogyan járulna hozzá a környezetvédelem szintjének a csökkentés hiányában elérhető környezetvédelmi szinthez képest történő, tényleges emeléséhez (például összehasonlítva azt az általános kulcsot, amit a csökkentéssel vezetnének be azzal az általános kulccsal, amelyet a csökkentés nélkül vezetnének be, vagy az összes vállalkozás száma, amely köteles lenne az adó- vagy adójellegű díj fizetésére, vagy a környezetre káros magatartás tényleges változását tükröző egyéb mutatók).

4.7.1.3 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

297. Amennyiben a környezetvédelmi adók harmonizáltak, a Bizottság egyszerűsített eljárást alkalmazhat a támogatás szükségességének és arányosságának értékelésére. A 2003/96/EK irányelvvel összefüggésben a Bizottság egyszerűsített eljárást alkalmazhat a 298. és 299. pontban meghatározott uniós minimum-adómérték csökkentéseket illetően.
298. A Bizottság a harmonizált adócsökkentés formájában nyújtott támogatást szükségesnek és arányosnak fogja tekinteni, feltéve, hogy a következő együttes feltételek teljesülnek:
- a kedvezményezettek megfizetik a legalább a vonatkozó irányelvben megszabott uniós minimum-adómértéket;

- b) a kedvezményezettek kiválasztása objektív és átlátható kritériumokon alapul;
- c) a támogatást egyazon ágazatban minden vállalkozás számára alapvetően azonos módon nyújtják, ha azok tényszerűen hasonló helyzetben vannak;
- d) a tagállam előzetes nyilvános konzultációval ellenőrzi a támogatás szükségességét a környezetvédelem magasabb szintjéhez közvetetten hozzájárulás tekintetében, amennyiben megfelelően leírják a csökkentésekre jogosult ágazatokat, és megadják az egyes ágazatok legnagyobb kedvezményezettjeinek listáját.
299. A tagállamok a támogatást nyújthatják az adókulcs csökkentése formájában, rögzített összegű éves kompenzációként (adó-visszatérítés) vagy a kettő kombinációjaként. Az adó-visszatérítés előnye, hogy a vállalkozásokat továbbra is érinti a környezeti adó árjelzése. Az adó-visszatérítés összegét a múltbeli adatok, vagyis a vállalkozást illetően egy adott referenciaévben mért termelési, fogyasztási vagy szennyezési szint alapján kell kiszámítani. Az adó-visszatérítés mértéke nem haladhatja meg az adott évre vonatkozó, egyébként esedékes uniós minimum-adóösszeget.
300. Ha a környezetvédelmi adók nem harmonizáltak, vagy a kedvezményezettek kevesebbet fizetnek a harmonizált adó uniós minimumszintjénél, amennyiben ezt az alkalmazandó irányelv lehetővé teszi, a támogatás szükségességének és arányosságának alapos értékelésére van szükség, a 4.7.1.3.1–4.7.1.3.3. szakaszban ismertetettek szerint.
- 4.7.1.3.1 Szükségesség
301. A 302. és 303. pontban meghatározott feltétel a 3.2.1.1. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesül.
302. A Bizottság akkor tekinti a támogatást szükségesnek, ha az alábbi kumulatív feltételek teljesülnek:
- a) a kedvezményezettek kiválasztása objektív és átlátható kritériumokon alapul, és a támogatást egyazon ágazatban minden működő minden támogatható vállalkozás számára alapvetően azonos módon nyújtják, ha azok tényszerűen azonos vagy hasonló helyzetben vannak;
- b) a csökkentés nélküli környezetvédelmi adó a bruttó hozzáadott érték arányában kiszámított termelési költségek jelentős növekedését okozná minden ágazat vagy a kedvezményezettek minden egyes kategóriája számára;
- c) a termelési költségek jelentős növekedését nem lehet áthárítani a fogyasztóra úgy, hogy ez ne eredményezne jelentős csökkenést az értékesítési volumenben.
303. A bioüzemanyagokra, a folyékony bio-energiahordozókra és a biomassza-üzemanyagokra vonatkozó adócsökkentések esetében a tagállamnak mechanizmust kell bevezetnie annak ellenőrzésére, hogy az intézkedés továbbra is szükséges-e, a 4.1.3.1. szakasz szükségességi feltételeit alkalmazva, és meg kell tennie a megfelelő intézkedéseket, például megszüntetni a mentességet vagy a támogatás mértékét csökkentenie kell.
- 4.7.1.3.2 Megfelelőség
304. A 305. és 306. pontban meghatározott feltétel a 3.2.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesül.
305. A Bizottság legfeljebb 10 évre engedélyezi a támogatási programokat. Ezen időszakot követően a tagállam ismét bejelentheti az intézkedést, ha újraértékeli az érintett támogatási intézkedés megfelelőségét.
306. Amennyiben a támogatást adó-visszatérítés formájában nyújtják, az adó-visszatérítés összegét a múltbeli adatok, vagyis a vállalkozást illetően egy adott referenciaévben mért termelési, fogyasztási vagy szennyezési szint alapján kell kiszámítani.
- 4.7.1.3.3 Arányosság
307. A 3.2.1.3. szakasz nem vonatkozik a környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatásra.
308. A Bizottság akkor tekinti a támogatást arányosnak, ha legalább az alábbi feltételek egyike teljesül:
- a) a támogatás minden kedvezményezettje legalább azon környezetvédelmi adó vagy adójellegű díj névleges összegének 20 %-át fizeti, amely egyébként a csökkentés hiányában a kedvezményezettre vonatkozna;

- b) az adó vagy adójellegű díj nemzeti környezetvédelmi adó vagy adójellegű díj legfeljebb 100 %-ának megfelelő csökkentése, és a tagállam és a kedvezményezettek vagy a kedvezményezettek társulási közötti megállapodások megkötésétől függ, amelyek keretében a kedvezményezettek vagy a kedvezményezettek társulási olyan környezetvédelmi célok megvalósítását vállalják, amelyeknek hatása azonos azzal, mintha a kedvezményezettek megfizetnék a nemzeti adó legalább 20 %-át. Az ilyen megállapodások vagy vállalások többek között kapcsolódhatnak az energiateljesítmény csökkentéséhez, a kibocsátások vagy más szennyezések csökkentéséhez, vagy bármely más környezetvédelmi intézkedéshez.

309. Az ilyen megállapodásoknak meg kell felelniük az alábbi együttes feltételeknek:

- a) a megállapodások lényegét a tagállamok megtárgyalják, és rögzítik a szükséges célokat, valamint a célok elérésére vonatkozó ütemtervet;
- b) a tagállamok gondoskodnak a megállapodásokban rögzített kötelezettségvállalások független és rendszeres ellenőrzéséről;
- c) a megállapodásokat bizonyos időszakonként felülvizsgálják a technológiai és egyéb fejlemények figyelembevételével, és hatékony szankciókat állapítanak meg arra az esetre, ha a kötelezettségvállalásokat nem teljesítik.

4.7.2 Környezetvédelmi támogatás adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában

4.7.2.1 A támogatás indokoltsága

310. A tagállamok megfontolhatják a környezetvédelem szintjét javító projektekben vagy tevékenységekben való részvétel adók vagy adójellegű díjak csökkentésével történő ösztönzését. Ha e csökkentések célja a kedvezményezettek olyan projektek vagy tevékenységek megvalósítására ösztönzése, amelyek következménye a kevesebb szennyezés vagy erőforrás-felhasználás, a Bizottság az intézkedéseket a 4.7.2. szakaszban meghatározott követelményekre figyelemmel értékeli.

4.7.2.2 Hatály és támogatott tevékenységek

311. Ez a szakasz a 4.2–4.6. szakasz hatálya alá tartozó környezetbarát projektekhez és tevékenységekhez adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatást szabályozza.
312. Amennyiben az adó vagy adójellegű díj csökkentése elsősorban dekarbonizációs célt szolgál, a 4.1. szakaszt kell alkalmazni.
313. Ez a szakasz nem terjed ki az adók vagy adójellegű díjak olyan csökkentésére, amelyek az energia- vagy kapcsolódó szolgáltatások nyújtásának alapvető költségeit tükrözik. Például a hálózati díjak csökkentése vagy a díjfinanszírozási kapacitásmechanismusok nem tartoznak a 4.7.2. szakasz hatálya alá. E szakasz nem vonatkozik a villamosenergia-fogyasztásra kivetett olyan adójellegű díjak csökkentésére, amelyek valamely energiapolitikai célkitűzést finanszíroznak.

4.7.2.3 Ösztönző hatás

314. A 315. és 316. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételeken túlmenően alkalmazandók.
315. A kedvezményezetti kategóriák esetében a tagállamnak minden egyes támogatható projektre vagy referenciaprojektre a 51. pontban meghatározottak szerinti számszerűsítést vagy azzal egyenértékű adatokat kell benyújtania a Bizottság általi értékelésre, összehasonlítva a referenciaprojekt vagy tevékenység jövedelmezőségét az adó- vagy adójellegű díj csökkentésével és anélkül, bemutatva, hogy a csökkentés ösztönzi a környezetbarát projekt vagy tevékenység megvalósítását.
316. A támogatási kérelem benyújtása előtt kezdődő projekteknek nyújtott támogatás akkor tekinthető ösztönző hatásúnak, ha a következő együttes feltételek teljesülnek:
- a) az intézkedés objektív és megkülönböztetésmentes kritériumoknak megfelelően és további tagállami mérlegelési jogkör gyakorlása nélkül biztosítja a támogatás igénybevételének jogát;
- b) az intézkedést azelőtt fogadták el és léptették hatályba, hogy a támogatott projekttel vagy tevékenységgel kapcsolatos munka megkezdődött volna, kivéve az adóintézkedés formájában megvalósuló módosított támogatási programok esetében, amennyiben a tevékenységre adó- vagy adójellegű díj-kedvezmény formájában megvalósuló korábbi támogatási programok vonatkoztak.

4.7.2.4 Arányosság

317. A 3.2.1.3. szakasz nem vonatkozik a környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott környezetvédelmi támogatásra.
318. A támogatás nem haladhatja meg az egyébként alkalmazandó adó vagy adójellegű díj szokásos mértékét vagy összegét.
319. Ha az adó- vagy adójellegűdíj-csökkentés a beruházási költségekhez kapcsolódik, a támogatást arányosnak kell tekinteni, feltéve, hogy az nem haladja meg a 4.2–4.6. szakaszban előírt támogatási intenzitásokat és maximális támogatási összegeket. Amennyiben ezek a szakaszok versenyzetetéses ajánlattételi eljárást írnak elő, ez a követelmény nem vonatkozik az adó- vagy adójellegűdíj-csökkentések formájában nyújtott támogatásra.
320. Amennyiben az adó- vagy adójellegűdíj-csökkentés csökkenti az ismétlődő működési költségeket, a támogatás összege nem haladhatja meg a környezetbarát projekt vagy tevékenység és a kevésbé környezetbarát kontrafaktuális forgatókönyv működési költségeinek a különbségét. Amennyiben a környezetbarátabb projekt vagy tevékenység potenciális költségmegtakarítást vagy többletbevételt eredményezhet, ezeket figyelembe kell venni a támogatás arányosságának meghatározásakor.

4.7.2.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

321. A 322–324. pontban meghatározott feltételek a 3.2.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
322. Állami támogatást azonos módon kell nyújtani minden olyan támogatható vállalkozás számára, amely azonos gazdasági tevékenységi ágazatban működik, és amely a támogatási intézkedés céljainak vagy célkitűzéseinek szempontjából azonos vagy hasonló ténybeli helyzetben van.
323. A tagállamnak biztosítania kell, hogy a három évnél tovább tartó programok időtartama alatt a támogatás továbbra is szükséges, és a programokat legalább háromévente értékelnie kell.
324. Ha az adó- vagy adójellegűdíj-csökkentés a
- a) 4.2. szakasz hatálya alá tartozik, a 154–156. pontot kell alkalmazni;
 - b) 4.3.1. szakasz hatálya alá tartozik, a 183–188. pontot kell alkalmazni;
 - c) 4.3.2. szakasz hatálya alá tartozik, a 206–216. pontot kell alkalmazni.

4.8 A villamosenergia-ellátás biztonsága érdekében nyújtott támogatás

4.8.1 A támogatás indokoltága

325. A piaci és szabályozási hiányosságok azt jelenthetik, hogy az árjelzések nem nyújtanak hatékony befektetési ösztönzőket, aminek következménye például a villamosenergia-erőforrások nem megfelelő összetétele, kapacitása, rugalmassága vagy elhelyezkedése. Ezenkívül a villamosenergia-ágazatban a technológiai változások és az éghajlati kihívások miatti jelentős átalakulás új kihívásokat vet fel a villamosenergia-ellátás biztonságának biztosítása terén. Míg az egyre integráltabb villamosenergia-piac általában lehetővé teszi a villamos energia EU egészére kiterjedő cseréjét, enyhítve ezáltal a nemzeti ellátásbiztonsági problémákat, előfordulhatnak olyan helyzetek, amikor az összekapcsolt piacokon egyes tagállamokban vagy régiókban még mindig nem biztosítható az ellátás biztonsága. Ennek eredményeként a tagállamok megfontolhatják olyan intézkedések bevezetését, amelyek biztosítják a villamosenergia-ellátás meghatározott szintjeinek biztonságát.

4.8.2 Hatály és támogatott tevékenységek

326. Ez a szakasz a villamosenergia-ellátás biztonságának növelését célzó támogatási intézkedések összeegyeztethetőségi szabályait tartalmazza. Ez magában foglalja az ellátásbiztonság villamosenergia-termelési kapacitás, a tárolás vagy a kereslet kielégítéséhez szükséges beruházások megakadályozását eredményező piaci hiányosságokból fakadó hosszú és rövid távú problémáinak kezelésére szolgáló kapacitásmechanizmusokat és egyéb intézkedéseket, valamint azon hálózati szűk keresztmetszetekkel kapcsolatos intézkedéseket, amelyek célja a villamosenergia-átviteli és/vagy -elosztó hálózatok elégtelenségének kezelése⁽¹²⁸⁾.

⁽¹²⁸⁾ Ez a szakasz nem terjed ki azokra a kiegészítő szolgáltatásokra, beleértve az (EU) 2017/2196 bizottsági rendelet szerinti rendszervédelmi terveknek intézkedéseit, amelyeket az üzembiztonság biztosítása céljából az átviteli rendszer-üzemeltetők vagy az elosztórendszer-üzemeltetők egy minden, az azonosított üzembiztonsági követelmény teljesítéséhez hozzájárulni képes erőforrás számára nyitott, megkülönböztetéstől mentes, versenyzetetéses ajánlattételi eljárás keretében szereznek be, anélkül, hogy az állam részt venne a szolgáltatás beszerzésében és finanszírozásában.

327. Ezek az intézkedések úgy is megtervezhetők, hogy támogassák a környezetvédelmi célkitűzéseket, például a szennyezőbb kapacitás kizárásával vagy a kiválasztási folyamatban a környezeti szempontból előnyösebb kapacitás számára előnyt biztosító intézkedésekkel.
328. A tagállamoknak bejelentésük részeként meg kell határozniuk azokat a gazdasági tevékenységeket, amelyeket a támogatás eredményeként fejlesztenek. A villamosenergia-ellátás biztonságának növelésére nyújtott támogatás közvetlenül elősegíti a villamosenergia-termeléshez kapcsolódó gazdasági tevékenységek fejlődését, ideértve a tárolást és a kereslet kielégítését, ideértve az új beruházásokat, valamint a meglévő eszközök hatékony felújítását és karbantartását. Közvetett módon támogathatja azon gazdasági tevékenység széles körét is, amelyek a villamos energiára támaszkodnak, beleértve a hőtermelés és a szállítás villamosítását.

4.8.3 Ösztönző hatás

329. Az ösztönző hatásra vonatkozó 29., 30., 31. és 32. pont szabályait alkalmazni kell.

4.8.4 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.8.4.1 Szükségesség

330. A 3.2.1.1. szakasz nem vonatkozik a villamosenergia-ellátás biztonságának növelését célzó intézkedésekre.
331. A villamosenergia-ellátás biztonságának problémája jellegét és okait, így az állami támogatás szükségességét a villamosenergia-ellátás biztonságának biztosításához megfelelően elemezni és számszerűsíteni kell, arra is kiterjedően, hogy a probléma várhatóan mikor és hol merül fel, adott esetben az (EU) 2019/943 rendelet 25. cikkében meghatározott megbízhatósági követelményre hivatkozással. A hálózati szűk keresztmetszetre vonatkozó intézkedések esetében a tagállamnak elemzést kell készítenie (a felelős nemzeti szabályozó hatósággal folytatott konzultációt követően és annak álláspontját figyelembe véve), amely meghatározza és költség-haszon elemzéssel indokolja a javasolt intézkedéssel elérni kívánt ellátásbiztonsági szintet. Minden ellátásbiztonsági intézkedés esetében ismertetni kell a számszerűsítéshez használt mértékegységet, és fel kell tüntetni az érték kiszámításához alkalmazott módszert, adott esetben az ágazati jogszabályok vonatkozó követelményeire hivatkozással.
332. Adott esetben a villamosenergia-ellátás biztonsági problémája azonosításának összhangban kell állnia az ENTSO-E által a belső energiapiaci jogszabályokkal összhangban a villamos energiára vonatkozóan készített legfrissebb rendelkezésre álló elemzéssel, nevezetesen az alábbiakkal:
- a) az erőforrások megfelelőségét célzó intézkedések esetében a (EU) 2019/943 rendelet 23. cikkében említett európai erőforrás-megfelelőségi értékelések;
 - b) a hálózati szűk keresztmetszetre irányuló intézkedések esetében az (EU) 2019/943 rendelet 14. cikkének (2) bekezdésében említett jelentések a strukturális szűk keresztmetszetekről és az ajánlattételi övezetek közötti és azokon belüli egyéb jelentős fizikai szűk keresztmetszetekről.
333. A tagállamok a kapacitásmechanismusok szükségességének igazolásához az (EU) 2019/943 rendelet 24. cikkében megengedett mértékben támaszkodhatnak az erőforrások megfelelőségének nemzeti értékelésére is. Egyéb ellátásbiztonsági intézkedések, köztük a hálózati szűk keresztmetszetre irányuló intézkedések tekintetében a tagállamok a javasolt beavatkozás szükségességének nemzeti értékelésére is támaszkodhatnak. Az e pontban említett nemzeti értékeléseket a felelős nemzeti szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia vagy felül kell vizsgálnia.
334. A villamosenergia-válság kockázatával kapcsolatos intézkedéseket az (EU) 2019/941 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹²⁹⁾ 11. cikkében előírt nemzeti kockázati készülségi tervben kell meghatározni.
335. Azoknak a tagállamoknak, amelyek több, a villamosenergia-ellátás biztonságát célzó intézkedés bevezetését javasolják, egyértelműen el kell magyarázniuk, hogyan hatnak azok egymásra annak biztosítása során, hogy az ellátás biztonságát garantáló kombinált intézkedések általánoságban költséghatékonyak legyenek, például a kapacitásmechanismusok tekintetében, annak kifejtésével, hogy miként érik el (de nem lépik túl) a 331. pontban említett megbízhatósági követelményt.
336. Meg kell határozni azokat a szabályozási vagy piaci hiányosságokat, és minden más olyan problémát, amelyek beavatkozás hiányában megakadályozzák a villamosenergia-ellátás (és adott esetben a környezetvédelem) kellő szintű biztonságának elérését.

⁽¹²⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/941 rendelete (2019. június 5.) a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről (a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet) (HL L 158., 2019.6.14., 1. o.).

337. Azonosítani kell azokat a meglévő intézkedéseket is, amelyek már jelenleg is a piaci vagy szabályozási hiányosság (ok)ra vagy a 336. pontban meghatározott egyéb problémákra irányulnak.
338. A tagállamoknak bizonyítaniuk kell, miért nem várható, hogy állami támogatás hiányában a piac megfelelő villamosenergia-ellátást képes biztosítani, amelyhez figyelembe kell venni a tagállam által tervezett piaci reformokat és fejlesztéseket, valamint a technológiai fejleményeket.
339. Ebben az értékelésben a Bizottság figyelembe veszi a tagállamok által biztosítandó alábbi tényezőket:
- a) a különböző forrásokból – többek között a szomszédos rendszerekből származó – energiatípusok hatásának értékelése;
 - b) a keresleti oldal és a tárolás részvétele hatásának értékelése, ideértve a keresletoldali gazdálkodás ösztönzésére irányuló intézkedések ismertetését;
 - c) a rendszerösszekötők és a főbb belső átviteli rendszer-hálózati infrastruktúra potenciális és tényleges meglétének értékelése, ideértve a folyamatban lévő vagy tervezett projektek leírását;
 - d) a villamosenergia-ellátás biztonságának problémáját előidéző vagy súlyosbító bármely más tényező, például a nagykereskedelmi árak maximalizálása vagy más szabályozási vagy piaci hiányosságok értékelése. Amennyiben az (EU) 2019/943 rendelet előírja, az említett rendelet 20. cikkének (3) bekezdésében említett végrehajtási tervről a támogatás odaítélése előtt a Bizottságnak véleményt kell adnia. A végrehajtási tervet és a véleményt figyelembe fogják venni a szükségesség értékelésében; valamint
 - e) az (EU) 2019/943 rendelet 15. cikke szerinti cselekvési terv minden releváns tartalma.

4.8.4.2 Megfelelőség

340. A 3.2.1.2. szakasz nem vonatkozik a villamosenergia-ellátás biztonságának növelését célzó intézkedésekre.
341. A tagállamoknak elsősorban a villamosenergia-ellátás biztonságának elérésének alternatív módjait kell mérlegelniük, különösen egy olyan hatékonyabb villamosenergia-piac kialakítását, amely enyhítheti a villamosenergia-ellátás biztonságát veszélyeztető piaci hiányosságokat. Például a villamos kiegyenlítőenergia-elszámolás működésének javítása, a változó termelés jobb integrálása, a kereslet kielégítése és a tárolás ösztönzése és integrálása, hatékony árjelzések lehetővé tétele, a határokon átnyúló kereskedelem akadályainak felszámolása vagy az infrastruktúra, közte az összeköttetések javítása. Az ellátásbiztonsági intézkedések támogatásának megfelelősége megállapítható abban az esetben, ha a piaci szerkezet⁽¹³⁰⁾ megfelelő és arányos fejlesztése és a hálózati eszközökbe történő, végrehajtott vagy tervezett beruházások ellenére továbbra is fennáll az ellátás biztonságával kapcsolatos aggály.
342. A hálózati szűk keresztmetszettel kapcsolatos intézkedések esetében a tagállamoknak emellett el kell magyarázniuk, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 13. cikkével összhangban miként javítják az újraelosztási intézkedések hatékonyságát.

4.8.4.3 Támogathatóssági feltételek

343. A támogatási intézkedésnek nyitva kell állnia minden olyan kedvezményezett/projekt előtt, amely technikailag képes hatékonyan hozzájárulni az ellátásbiztonság célkitűzésének eléréséhez. Ez magában foglalja a termelést, a tárolást és az igények kielégítését, valamint az ilyen kapacitásformák kis méretű egységeinek nagyobb blokkokká történő egyesítését.
344. Megfelelőnek minősülnek az ellátásbiztonsági intézkedésekben való részvétel azon korlátozásai, amelyek célja annak biztosítása, hogy ezek az intézkedések ne veszélyeztessék a környezetvédelmet (lásd a 368. és 369. pontot).
345. A tagállamok számára szorgalmazott ellátásbiztonsági intézkedéseikbe további kritériumok vagy jellemzők bevezetése a zöldebb technológiák részesedésének elősegítése (vagy a szennyező technológiák részesedésének csökkentése) érdekében, amelyek szükségesek az Unió környezetvédelmi célkitűzéseinek megvalósításához. Az ilyen kiegészítő kritériumoknak vagy jellemzőknek objektívnak, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük az egyértelműen meghatározott környezetvédelmi célokhoz képest, és nem eredményezhetnek a kedvezményezettknél túlkompenzációt.

⁽¹³⁰⁾ Figyelembe véve az (EU) 2019/943 rendeletet és az (EU) 2019/944 irányelvet.

346. Amennyiben ez technikailag kivitelezhető, a villamosenergia-ellátás biztonságát szolgáló intézkedéseknek nyitva kell állniuk a másik tagállamban található kapacitásslátszóhatárokon átnyúló közvetlen részvétele előtt⁽¹³¹⁾. A tagállamoknak biztosítani kell, hogy a belföldi kapacitásokkal egyenértékű műszaki jellemzőket biztosítani képes külföldi kapacitásnak lehetősége legyen részt venni minden olyan versenyeljárásban, amelyben a belföldi kapacitás részt vehet. A tagállamok megkövetelhetik, hogy a kapacitás olyan tagállamban helyezkedjen el, amely közvetlen hálózati összeköttetéssel rendelkezik az intézkedést alkalmazó tagállammal. Adott esetben az (EU) 2019/943 rendelet 26. cikkében előírt szabályokat is be kell tartani.

4.8.4.4 Nyilvános konzultáció

347. A 4.8.4.4. szakasz 2023. július 1-jétől alkalmazandó.

348. A támogatás bejelentését megelőzően – kellően indokolt kivételes körülmények kivételével – a tagállamoknak nyilvános konzultálniuk kell az e szakasz alapján bejelentendő intézkedések arányosságáról és versenyre gyakorolt hatásáról. A konzultációs kötelezettség nem vonatkozik a már jóváhagyott intézkedések olyan módosításaira, amelyek nem változtatják meg azok hatályát vagy támogathatóságát, vagy az eredeti döntés napjától számított 10 évnél hosszabb tartamúak, továbbá a 349. pontban említett esetekre. A következő nyilvános konzultációra van szükség annak megállapításához, hogy valamely intézkedés – figyelembe véve ezen iránymutatás kritériumait – indokolt-e⁽¹³²⁾:

a) olyan intézkedések esetében, amelyekben a nyújtott éves támogatás becsült átlaga legalább évi 100 millió EUR, legalább hathetes időtartamú nyilvános konzultáció, a következőkre kiterjedően:

- i. támogathatóság;
- ii. a versenyztetéses ajánlattételi eljárások javasolt felhasználása és hatóköre, valamint a javasolt kivételek;
- iii. a támogatás elosztási folyamatának fő paraméterei⁽¹³³⁾, beleértve a különféle típusú kedvezményezett közötti verseny lehetővé tételét⁽¹³⁴⁾;
- iv. az intézkedés költségeinek fogyasztók közötti elosztásának módszertana;
- v. ha nem alkalmaznak versenyztetéses ajánlattételi eljárást, a támogatás arányosságának igazolására használt feltételezéseket és a számszerűsítést megalapozó adatokat, ideértve a költségeket, a bevételeket, a működési feltételezéseket és az élettartamot, valamint a WACC-t; valamint
- vi. amennyiben a földgázalapú termelésbe történő új beruházások támogathatók, az Unió klímasemlegességi céljaival való összhang biztosítása érdekében javasolt garanciák.

b) olyan intézkedések esetében, amelyekben a nyújtott éves támogatás becsült átlaga évi 100 millió EUR alatti, legalább négyhetes időtartamú nyilvános konzultáció, a következőkre kiterjedően:

- i. támogathatóság;
- ii. a versenyztetéses ajánlattételi eljárások javasolt felhasználása és hatóköre, valamint a javasolt kivételek;
- iii. az intézkedés költségeinek fogyasztók közötti elosztásának módszertana; valamint
- iv. amennyiben a földgázalapú termelésbe történő új beruházások támogathatók, az Unió klímasemlegességi céljaival való összhang biztosítása érdekében javasolt garanciák.

349. A 348. pont b) alpontjának hatálya alá tartozó intézkedések esetében nincs szükség nyilvános konzultációra, amennyiben versenyztetéses ajánlattételi eljárásokat alkalmaznak, és az intézkedés nem támogat fosszilis tüzelőanyag-alapú energiatermelésbe történő beruházásokat.

⁽¹³¹⁾ A technikai megvalósíthatóság feltételezett azon kapacitásmechanizmusok esetében, amelyekhez az (EU) 2019/943 rendelet értelmében határokon átnyúló részvétel szükséges.

⁽¹³²⁾ A tagállamok e követelmények tekintetében a meglévő nemzeti konzultációs folyamatokra hagyatkozhatnak. Amennyiben a konzultáció az itt felsorolt pontokra kiterjed, külön konzultációra nincs szükség.

⁽¹³³⁾ Például a versenyztetéses eljárás és a teljesítési időszak közötti átfutási idő, licitálási/ajánlattételi szabályok, árképzési szabályok.

⁽¹³⁴⁾ Például, ha a szerződések időtartama eltérő, a különböző technológiákból származó elszámolható kapacitás/kibocsátás összegének kiszámítása különféle módszerei, a támogatások kiszámításának vagy kifizetésének különféle módszerei.

350. A konzultációs kérdőíveket nyilvános weboldalon kell közzétenni. A tagállamoknak a kapott hozzászólások összefoglalásával és megválaszolásával kell közzétenniük a konzultációra adott reakciójukat. Ennek tartalmaznia kell annak magyarázatát, hogy a javasolt intézkedés alkalmazási köre/támogathatósága révén miként minimalizálták a versenyre gyakorolt lehetséges hatásokat. A tagállamoknak az e szakasz szerinti támogatási intézkedésekről szóló bejelentés részeként meg kell adniuk a konzultációs válaszukra mutató hivatkozást.
351. Kivételes és kellően indokolt esetekben a Bizottság mérlegelhet alternatív konzultációs módszereket, feltéve, hogy az érdekelt felek véleményét figyelembe veszik a támogatás (folytatódó) végrehajtása során. Ilyen esetekben előfordulhat, hogy a konzultációt korrekciós intézkedésekkel kell kombinálni az intézkedés lehetséges torzító hatásainak minimalizálása érdekében.

4.8.4.5 Arányosság

352. A 353., 354., 355., 356. és 357. pontban meghatározott szabályok a 49., 50., 51., 52., 53. és 55. pontban meghatározott szabályok mellett érvényesülnek.
353. Az ellátásbiztonsági intézkedések iránti igényt a 331. pontban említett megbízhatósági követelmény vagy költség-haszon elemzés, és a megfelelő ellátásbiztonsági szinthez szükséges erőforrások 334., 332. és 333. pont szerinti elemzése alapján kell meghatározni. A kereslet szintjének meghatározásához használt elemzés legfeljebb tizenkét hónapos lehet abban az időpontban, amikor a keresleti szint megállapításra kerül.
354. A támogatás nyújtásának időpontja és a projektek átadási határideje közötti átfutási időnek lehetővé kell tennie a tényleges versenyt a gyakorlatban a különböző támogatható projektek között.
355. A támogatás odaítélésének és a támogatás mértékének versenyztetéses ajánlattételi eljárással történő meghatározásának követelménye alóli kivétel csak az alábbi esetekben indokolható:
- a) ha olyan bizonyítékot szolgáltatnak, beleértve adott esetben a nyilvános konzultáció során gyűjtött bizonyítékokat, amelyek igazolják, hogy egy ilyen ajánlattételi eljárásban valószínűleg nem lesz a verseny biztosításához elegendő potenciális részvétel; vagy
 - b) csak a hálózati szűk keresztmetszetre irányuló intézkedések esetében, ha a tagállam (a felelős nemzeti szabályozó hatósággal folytatott konzultációt követően és annak véleménye figyelembevételével) olyan bizonyítékokon alapuló elemzést ad, beleértve adott esetben a nyilvános konzultáció során összegyűjtött bizonyítékokat is, amelyek szerint egy pályázat kevésbé lenne költséghatékony, például stratégiai ajánlattétel vagy piactorzulás miatt.
356. Az ellátásbiztonsági intézkedések kedvezményezettjei számára hatékony ösztönzőket kell kínálni ahhoz, hogy a teljesítési időszakban hozzájáruljanak az ellátás biztonságához. Ezeknek az ösztönzőknek általában a kieső ellátás értékéhez (VOLL) ⁽¹³⁵⁾ kell kapcsolódniuk. Például, ha a kedvezményezett nem áll rendelkezésre, a VOLL-hoz kapcsolódó szankcióval kell számolnia. A hálózati szűk keresztmetszetre vonatkozó intézkedések kivételével ennek a szankciónak általában a villamos kiegyenlítőenergia-elszámolási árakban kell jelentkeznie, a piac működése torzulásának elkerülése érdekében.
357. A tagállamok versenyalapú tanúsítványokat/szállítói kötelezettségvállalási rendszereket is alkalmazhatnak, feltéve hogy:
- a) a rendszerben a keresletet a potenciális kínálat alatt határozzák meg; valamint
 - b) az olyan fogyasztó/szállító vonatkozásában érvényes vásárlási/kötbérár, amely nem vásárolta meg a szükséges számú tanúsítványt (azaz a maximális ár, amelyet a kedvezményezetteknek fizetnek), azt biztosító szinten kerül meghatározásra, hogy a kedvezményezetteket ne lehessen túlkompenzálni.

4.8.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés

358. A 70. pont kivételével a 3.2.2. szakasz nem vonatkozik a villamosenergia-ellátás biztonságát szolgáló intézkedésekre.
359. A támogatást úgy kell megtervezni, hogy fenntartsa a piacok hatékony működését, és megtartsa különösen a hatékony működési ösztönzőket és az árjelzéseket.
360. Nem szabad ösztönözni az olyan energiatermelést, amely kiszorítja a kevésbé szennyező energiatípusokat.

⁽¹³⁵⁾ Az (EU) 2019/943 rendelet 11. cikkének megfelelően meghatározottak szerint.

361. A 359. és 360. pont követelményei általában akkor fognak teljesülni, ha egy intézkedés a kapacitásért (EUR/MW), nem pedig a villamosenergia-kibocsátásért (EUR/MWh) fizet. Amennyiben MWh-onkénti fizetés létezik, külön figyelmet kell fordítani a káros piaci hatások elkerülésére, és arra, hogy a kevésbé szennyező termelési források ne kerüljenek kiszorításra.
362. Az ellátásbiztonsági intézkedéseknek meg kell felelniük az (EU) 2019/943 rendelet ⁽¹³⁶⁾ 22. cikkében szereplő minden vonatkozó tervezési feltételnek.
363. Azon stratégiai tartalékok és egyéb, az erőforrások megfelelőségét célzó intézkedések esetében, ideértve a megszakíthatósági rendszereket, amelyeknél a kapacitást a piacon kívül tartják, annak biztosítása érdekében, hogy a piaci árképzés ne torzuljon, a következő további együttes követelményeket kell alkalmazni:
- a) az intézkedés erőforrásait csak abban az esetben szabad felhasználni, ha az átvitelrendszer-üzemeltetők valószínűleg kimerítik kiegyenlítő erőforrásaikat, hogy egyensúlyt teremtsenek a kereslet és a kínálat között ⁽¹³⁷⁾;
 - b) a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszakokban, amennyiben felhasználásra kerültek az intézkedés forrásai, a piacon fennálló kiegyenlítőenergia-elszámolásának legalább a VOLL értékén vagy – ha ez magasabb – a technikai árkorláttnak ⁽¹³⁸⁾ megfelelő áron kell történnie;
 - c) az intézkedés teljesítményét a teherelosztást követően a kiegyenlítőenergia-elszámolási mechanizmus révén kell a mérlegkörfelelősökhöz rendelni;
 - d) az erőforrások nem kapnak ellentételezést a nagykereskedelmi villamosenergia-piacról vagy a kiegyenlítő piacokról;
 - e) az intézkedés erőforrásait legalább a szerződés időszak alatt az energiapiacokon kívül kell tartani.
364. A hálózati szűk keresztmetszetre vonatkozó intézkedések esetében, ha az erőforrásokat a piacon kívül tartják, ezek az erőforrások nem kaphatnak ellentételezést a nagykereskedelmi villamosenergia-piacról vagy a kiegyenlítő piacokról, és azokat legalább a szerződéses időszak időtartama alatt az energiapiacokon kívül kell tartani.
365. A stratégiai tartalékokon kívüli kapacitásmechanizmusok esetében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az intézkedés:
- a) úgy kerüljön kialakításra, hogy a rendelkezésre állásért fizetett ár automatikusan a nullához tartson, amikor a kínálati kapacitás szintje várhatóan megfelelő lesz a keresleti kapacitás szintjéhez viszonyítva;
 - b) a részt vevő erőforrásokat csak rendelkezésre állásukért díjazják és biztosítják, hogy a díjazás ne befolyásolja a kapacitásbiztosító arra vonatkozó döntését, hogy termeljen-e vagy sem; valamint
 - c) lehetővé teszi a kapacitáskötelezettségek átruházását a jogosult kapacitásbiztosítók között.
366. A villamosenergia-ellátás biztonságára vonatkozó intézkedések:
- a) nem idézhetnek elő indokolatlan piactorzulásokat, és nem korlátozhatják az övezetközi kereskedelmet sem;
 - b) nem csökkenthetik az összekapcsolási kapacitásba való befektetés ösztönzőit – például a meglévő vagy új rendszerösszekötők szűk keresztmetszetének csökkentésével;
 - c) nem veszélyeztethetik a piac-összekapcsolást, többek között a napon belüli és kiegyenlítő piacokat sem;
 - d) nem veszélyeztethetik az intézkedést megelőző kapacitásbefektetési döntéseket.
367. A kereslet kielégítésére adott ösztönzők veszélyeztetésének és az ellátásbiztonsági intézkedések szükségességét eredményező piaci hiányosságok súlyosbításának megelőzésére, és hogy az ellátás biztonságba való intervenció a lehető legkorlátozottabb legyen, az ellátásbiztonsági intézkedés költségeit azon piaci szereplőknek kell viselniük, akik hozzájárulnak az intézkedés szükségességéhez. Ez például megvalósítható úgy, hogy az ellátásbiztonsági intézkedés költségeit a villamosenergia-fogyasztókra osztják fel a villamosenergia-igény csúcsidezeteiben, vagy egy hálózati torlódási intézkedés költségeit az olyan időszakokban hiányt tapasztaló régióban élő fogyasztókra osztják fel olyan időszakokban, amikor az intézkedéssel érintett kapacitást elérhetővé teszik. Előfordulhat azonban, hogy nem szükséges ilyen költségelosztás, ha a tagállam olyan bizonyítékokon – köztük a nyilvános konzultáció során összegyűjtötteken – alapuló elemzést készít, amely szerint a költségek ilyen módon történő felosztása aláásná az intézkedés költséghatékonyágát, vagy olyan súlyos versenytorzulásokhoz vezetne, amelyek egyértelműen aláásnák az ilyen költségelosztás lehetséges előnyeit.

⁽¹³⁶⁾ Az (EU) 2019/941 rendeletben említett kockázatkészültségi tervben szereplő intézkedésekről lásd még az említett rendelet 12. cikkének (1) bekezdését.

⁽¹³⁷⁾ Ez a követelmény nem érinti az erőforrások tényleges felhasználás előtti aktiválását az erőforrások felterhelési korlátainak és működési követelményeinek tiszteletben tartása érdekében. A stratégiai tartaléknak a működésbe hozás során keletkező teljesítménye nem rendelhető mérlegkörökhöz a nagykereskedelmi piacokon, és az nem változtathatja meg azok kiegyenlítőenergia-elszámolását.

⁽¹³⁸⁾ Az (EU) 2019/943 rendelet 10. cikkének (1) bekezdésében foglaltak szerint.

368. A Bizottság megítélése szerint egyes támogatási intézkedések olyan negatív hatással járnak a versenyre és a kereskedelemre, amelyeket valószínűleg nem kompenzálhatók. Bizonyos támogatási intézkedések súlyosbíthatják a piaci hiányosságokat, a fogyasztók és a szociális jólét kárára hatékonysághiányok létrehozásával. Például az olyan intézkedések – ideértve a hálózati szűk keresztmetszetre vonatkozó intézkedéseket és a megszakíthatósági rendszereket –, amelyek nem tartják be az (EU) 2019/943 rendelet 22. cikkében meghatározott, a kapacitásmechanizmusokra alkalmazandó kibocsátási küszöbököt, és amelyek ösztönözhetik a leginkább szennyező fosszilis tüzelőanyagok, például a szén, a gázolaj, a lignit, az olaj, a tőzeg és az olajpala alapú új energetikai beruházásokat, növelhetik a piacon a negatív környezeti externáliákat.
369. A földgázon alapuló energiatermelés új beruházásait ösztönző intézkedések támogathatják a villamosenergia-ellátás biztonságát, de hosszabb távon súlyosbíthatják a negatív környezeti externáliákat, szemben a nem kibocsátó technológiákba irányuló alternatív beruházásokkal. Annak érdekében, hogy a Bizottság ellenőrizhesse, hogy az ilyen intézkedések negatív hatásait kiegyenlíthetik-e az egyensúlyi teszt pozitív hatásai, a tagállamoknak magyarázatot kell adniuk arra, hogy miként fogják biztosítani, hogy az ilyen beruházások hozzájáruljanak az Unió 2030-ig érvényes éghajlat-politikai, és 2050-es klímasemlegességi céljának eléréséhez. A tagállamoknak különösen magyarázatot kell adniuk arra, hogyan fogják elkerülni a gáztüzelésű energiatermeléstől való függés kialakulását. Ez magában foglalhatja például a kedvezményezett decarbonizációs technológia, például a CLT/CLH megvalósítására vagy a földgáz megújuló vagy alacsony széndioxid-kibocsátású gázzal való kiváltására, vagy az erőműnek az Unió éghajlat-politikai céljával összhangban álló ütemterv szerinti bezárására vonatkozó kötelező érvényű kötelezettségvállalásait.
370. Különösen a csak korlátozott számú kedvezményezettnek vagy már piacon lévő kedvezményezettnek juttatott egyedi támogatási intézkedések vagy rendszerek esetében a tagállamoknak ezenfelül be kell mutatniuk, hogy a javasolt támogatási intézkedés nem vezet a piaci erő növekedéséhez.

4.9 Energetikai infrastruktúrára irányuló támogatás

4.9.1 A támogatás indokltsága

371. Az Unió éghajlat-politikai célkitűzéseinek teljesítése érdekében jelentős beruházásokra és az energetikai infrastruktúra korszerűsítésére lesz szükség. A modern energetikai infrastruktúra létfontosságú egy olyan integrált energiapiac esetében, amely teljesíti ezeket az éghajlat-politikai célokat, miközben biztosítja az Unió ellátásbiztonságát. A megfelelő energiainfrastruktúra a hatékony energiapiac szükséges eleme. Az energetikai infrastruktúra fejlesztése fokozza a rendszer stabilitását, az erőforrások megfelelőségét, a különböző energiaforrások integrálását és a kevésbé fejlett hálózatokon belüli energiaellátást.
372. Ha a piaci szereplők nem tudják megteremteni a szükséges infrastruktúrát, állami támogatásra lehet szükség a piaci hiányosságok leküzdéséhez és annak biztosításához, hogy az Unió jelentős infrastrukturális igényei megvalósuljanak. Az energetikai infrastruktúra területén potenciálisan felmerülő piaci hiányosságok egyike koordinációs problémákkal kapcsolatos. A beruházók eltérő érdekei, valamint az együttműködés eredményével és a hálózatra gyakorolt hatásokkal kapcsolatos bizonytalanságok megakadályozhatják egy projekt kidolgozását vagy eredményes tervezését. Ugyanakkor az energetikai infrastruktúra jelentős mértékű pozitív externáliákat idézhet elő, amikor az infrastruktúra költségei és előnyei nem egyenletesen jelentkeznek a különböző piaci szereplőknél és tagállamokban. A Bizottság úgy véli, hogy az energetikai infrastruktúrára irányuló támogatás előnyös lehet a belső piac szempontjából e piaci hiányosságok kezeléséhez való hozzájárulása révén. Különösen érvényesül ez a határokon átnyúló vagy a regionális kohéziót előmozdító infrastrukturális projektek esetében, például a 347/2013/EK rendelet 2. cikkének 4. pontjában meghatározott közös érdekű projektek esetében.
373. A támogatás fogalmáról szóló közleménnyel⁽¹³⁹⁾ összhangban az energetikai infrastruktúra jogi monopólium keretében nyújtott támogatására nem vonatkoznak az állami támogatási szabályok. Az energiaágazatban ez különösen fontos azon tagállamok esetében, ahol bizonyos infrastruktúrák építését és üzemeltetését jogilag kizárólag az átvitelrendszer-üzemeltetők vagy az elosztórendszer-üzemeltetők számára tartják fenn.
374. A Bizottság úgy véli, hogy létezik olyan jogi monopólium, amely kizárja a verseny torzulását, amennyiben a következő együttes feltételek teljesülnek:

⁽¹³⁹⁾ Lásd: bizottsági közlemény az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett állami támogatás fogalmáról (HL C 262., 2016.7.19., 1. o.). Mivel az állami támogatás fogalma a Szerződés által közvetlenül meghatározott objektív és jogi fogalom (a Bíróság 2008. december 22-i ítélete, *British Aggregates* kontra *Bizottság*, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, 111. pont), a 373–375. pontban kifejtett álláspontok nem érintik az állami támogatás fogalmának az uniós bíróságok általi értelmezését (a Bíróság C-194/09. P. sz., *Alcoa Trasformazioni* kontra *Bizottság* ügyben 2011. július 21-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:2011:497) 125. pontja); a Szerződés értelmezése minden esetben elsősorban az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlatán alapul.

- a) az infrastruktúra kiépítése és üzemeltetése olyan jogi monopólium alá tartozik, amelyet az uniós joggal összhangban hoztak létre. Ez az eset áll fenn, amikor az átvitelrendszer-üzemeltető/elosztórendszer-üzemeltető jogilag az egyetlen jogalany, amely bizonyos típusú befektetésre jogosult, és egyetlen más szervezet sem működtethet alternatív hálózatot ⁽¹⁴⁰⁾;
- b) a jogi monopólium nemcsak a piacon folyó, hanem a piacért folyó versenyt is kizárja, amennyiben kizárja, hogy valamely lehetséges versenytárs az adott szolgáltatást nyújtó kizárólagos gazdasági szereplővé váljon;
- c) a szolgáltatás nem áll versenyben más szolgáltatásokkal;
- d) ha az energetikai infrastruktúra üzemeltetője egy másik, a verseny előtt megnyitott (földrajzi vagy termék) piacon is működik, a kereszttámogatás kizárt; ez megköveteli, hogy külön könyvelést vezessenek, a költségeket és a bevételeket megfelelő módon osszák el, valamint a jogi monopólium tárgyát képező szolgáltatásra nyújtott állami finanszírozást más tevékenységekre ne lehessen igénybe venni. Ami a villamosenergia- és gázinfrastruktúrát illeti, mivel az (EU) 2019/944 irányelv 56. cikke és a 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 31. cikke egyaránt megköveteli a vertikálisan integrált jogalanyoktól, hogy minden tevékenységük esetében külön könyvelést vezessenek, ez a követelmény minden valószínűség szerint teljesül.
375. A Bizottság hasonlóképpen úgy véli, hogy nincs állami támogatás a beruházásban, ha az energiaiinfrastruktúrát „természetes monopólium” alatt működtetik, amelyet a következő együttes feltételek teljesülésekor tekintenek fennállóknak:
- a) valamely infrastruktúra nem áll közvetlen versenyben, amennyiben az energetikai infrastruktúrát nem lehet gazdaságosan újból előállítani, és ezért az átvitelrendszer-üzemeltetőn/elosztórendszer-üzemeltetőn kívül más üzemeltető nem vesz részt abban;
- b) az érintett ágazatban és tagállamban az alternatív finanszírozás a hálózati infrastruktúrában a hálózati finanszírozás mellett jelentéktelen;
- c) az infrastruktúrát nem úgy tervezték, hogy egy adott vállalkozást vagy szektort szelektív előnyben részesítsen, hanem a társadalom egésze számára nyújt előnyöket;
- d) a tagállamoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy az energiahálózati infrastruktúra kiépítéséhez és/vagy üzemeltetéséhez biztosított finanszírozást ne lehessen felhasználni más gazdasági tevékenységek keresztfinszírozására vagy közvetett támogatására, ideértve az infrastruktúra üzemeltetését is. A villamos energia és a gáz infrastruktúrájával kapcsolatban lásd a 374. pont alpontját.

4.9.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

376. Ez a 4.9. szakasz az energetikai infrastruktúra építésére vagy korszerűsítésére irányuló beruházások 19(36). pontban meghatározott támogatására vonatkozik ⁽¹⁴¹⁾. A támogatható beruházások közé tartozhat a digitalizálás, az energetikai infrastruktúra intelligensebbé tétele, például a megújuló vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia integrációja érdekében, valamint az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességre vonatkozó fejlesztések. Az üzemeltetési költségeket általában a hálózathasználóknak kell viselniük, ezért általában nem szükséges támogatás ezekhez a költségekhez. Kivételes körülmények között, amikor egy tagállam bizonyítja, hogy a működési költségek nem téríthetők meg a rendszerhasználókkal, és ha a működési támogatás nem kapcsolódik fel nem merült költségekhez, hanem olyan magatartásbeli változáshoz vezet, amely lehetővé teszi az ellátásbiztonsági vagy környezetvédelmi célok elérését, az infrastruktúra működési támogatása összeegyeztethetőnek minősíthető. Amennyiben a projekt nincs kizárva az állami támogatások ellenőrzése alól (lásd a 374. és 375. pontot), a Bizottság ezt az ebben a szakaszban meghatározott módon értékeli.
377. Ez a 4.9. pont azokra az energiatárolókra is vonatkozik 2023. december 31-ig, amelyek átviteli vagy elosztóvezetékhez kapcsolódnak (önálló villamosenergia-tároló ⁽¹⁴²⁾), a feszültségzintektől függetlenül ⁽¹⁴³⁾.

⁽¹⁴⁰⁾ Jogi monopólium létezik, ha egy adott szolgáltatást törvény vagy szabályozási intézkedések egy kizárólagos szolgáltatónak tartanak fenn egy meghatározott földrajzi területen (egy tagállamon belül is), egyértelműen megtiltva minden más szolgáltató számára az említett szolgáltatás nyújtását (még bizonyos vevőcsoportok esetleges maradványigénye kielégítése céljából sem). Azonban önmagában az a körülmény, hogy közszolgáltatás nyújtásával egy konkrét vállalkozást bíznak meg, nem jelenti azt, hogy ez a vállalkozás jogi monopóliumot élvez.

⁽¹⁴¹⁾ Ez a szakasz nem vonatkozik azokra a projektekre, amelyek célzott infrastruktúrát és/vagy egyéb energetikai infrastruktúrát termelési és/vagy fogyasztási tevékenységekkel kombinálnak.

⁽¹⁴²⁾ A „mérőóra utáni” tárolóhelyektől eltérően.

⁽¹⁴³⁾ Az energiatárolás támogatása adott esetben a 4.1., 4.2., 4.3. és 4.8. szakasz szerint is értékelhető. A közös érdekű projektként kiválasztott tárolóeszközök – a vonatkozó TEN-E jogszabályokkal összhangban – e szakasz értelmében energetikai infrastruktúrának minősülnek, és a támogatást a 4.9. szakasz szerint értékelik. A 944/2019 irányelv 54. és/vagy 36. cikkével összhangban az átvitelrendszer-üzemeltető vagy elosztórendszer-üzemeltető „tulajdonában vagy irányítása alatt álló” tárolóeszközök támogatása szintén a 4.9. szakasz hatálya alá tartozik.

4.9.3 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.9.3.1 Szükségesség és megfelelés

378. A 3.2.1.1. és a 3.2.1.2. szakasz nem alkalmazható az energetikai infrastruktúrához nyújtott támogatásra.

379. Az energetikai infrastruktúrát általában felhasználói díjából finanszírozzák. Számos infrastruktúra-kategória esetében ezek a tarifák szabályozottak, a szükséges beruházási szint biztosítása érdekében, a felhasználói jogok megőrzése, a költségek tükrözési képességének mellett, meghatározásuk állami beavatkozás nélkül történik.

380. A kötelező felhasználói díjszabással nem teljesen leküzdhető piaci hiányosságok orvoslásának egy módja az állami támogatás. Ezért az állami támogatás szükségességének bemutatásához a következő elveket kell alkalmazni:

a) a Bizottság úgy véli, hogy a 347/2013/EU rendelet 2. cikkének 4. pontjában meghatározott, teljes mértékben a belső piaci jogszabályok hatálya alá tartozó közös érdekű projektek vonatkozásában a koordinációs problémák formájában jelentkező piaci hiányosságok olyan mértékűek, hogy a díjából történő finanszírozás elégtelen lehet, és állami támogatás nyújtható;

b) a belső energiapiaci jogszabályok alól részben vagy egészen mentesülő közös érdekű projektek, valamint az infrastruktúra más kategóriái esetében a Bizottság eseti alapon értékeli az állami támogatás szükségességét. Ezen értékelés keretében a Bizottság az alábbi tényezőket vizsgálja: i. az, hogy a piaci hiányosság milyen mértékben oka a szükséges infrastruktúra optimális el nem érő biztosításának; ii. hogy harmadik felek számára milyen mértékben hozzáférhető az infrastruktúra, és azon a díjszabályozás érvényesül-e; és iii. hogy a projekt mennyiben járul hozzá az Unió energiaellátásának biztonságához vagy az Unió klímasemlegességi célkitűzése-éhez. Az Unió és egy harmadik ország közötti infrastruktúra esetében, ha a projekt nem szerepel a közös érdekű projektek listáján, más tényezőket is figyelembe lehet venni a belső piaci szabályokkal való összeegyez-tethetőség értékeléséhez ⁽¹⁴⁴⁾;

c) A villamosenergia-tároló létesítmények esetében a Bizottság megkövetelheti a tagállamtól, hogy bizonyítson egy konkrét, a hasonló szolgáltatásokat nyújtó létesítmények fejlesztése során felmerült piaci hiányosságot.

4.9.3.2 A támogatás arányossága

381. Az arányosságot a finanszírozási hiány 48., 51. és 52. pontban meghatározott elve alapján fogják értékelni. Az infrastruktúrához nyújtott támogatás esetében az 52. pontban kifejtettek szerint feltételezett, hogy a kontrafaktu-ális forgatókönyv az a helyzet, amikor a projekt nem valósulna meg. Az ellenőrzési és visszakövetelési mecha-nizmusok bevezetésére akkor van szükség, ha fennáll az előre nem látható nyereség kockázata – azaz amennyiben a támogatás megközelíti a maximálisan megengedett mértéket –, ugyanakkor ösztönzőket kell fenntartani a kedvezményezettek számára, hogy minimalizálják költségeiket és idővel hatékonyabban fejlesszék vállalkozásukat.

4.9.4 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés

382. A 3.2.2. szakasz nem vonatkozik az energetikai infrastruktúra támogatására. Az energetikai infrastruktúrához nyújtott állami támogatás versenyre gyakorolt hatásának elemzése során a Bizottság megközelítése az alábbi:

a) Tekintettel a belső energiapiaci jogszabályoknak a verseny fokozását célzó, meglévő előírásaira, a Bizottság általában úgy véli, hogy a belső piaci szabályozás hatálya alá tartozó, energetikai infrastruktúrára irányuló támogatás nem torzító hatású ⁽¹⁴⁵⁾.

⁽¹⁴⁴⁾ A Bizottság különösen azt fogja megvizsgálni, hogy az érintett harmadik ország vagy országok magas szintű szabályozási harmonizációval rendelkeznek-e, és támogatják-e az Unió átfogó szakpolitikai célkitűzéseit, különös tekintettel a jól működő belső energiapiacra; az energiaellátás együttműködésen és szolidaritáson alapuló biztonságára; olyan energetikai rendszerre, amely a Párizsi Megállapodással és az Unió éghajlat-politikai célkitűzéseivel összhangban ráállt egy, a dekarbonizáció felé mutató pályára; és különösen a CO₂-kibocsátás-áthelyezés elkerülésére.

⁽¹⁴⁵⁾ Egy tagállam és egy vagy több harmadik ország közötti infrastruktúra esetében; – az Unió területén található rész esetében a projekteknek összhangban kell állniuk a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelvvel; – az érintett harmadik ország vagy országok esetében a projekteknek magas szintű szabályozási összhangolással kell rendelkezniük, és támogatniuk kell az Unió átfogó szakpolitikai célkitűzéseit, különösen a jól működő belső energiapiac és az energiaellátás együttműködésen és a szolidaritáson alapuló biztonságára, valamint a dekarbonizációs pályára állított energetikai rendszer Párizsi Megállapodással és az Unió éghajlat-politikai célkitűzéseivel összhangban történő biztosítása érdekében; és különösen el kell kerülni a CO₂-kibocsátás áthelye-zését.

- b) Azon infrastruktúra projektek esetében, amelyek részben vagy egészen mentesülnek a belső energiapiaci jogszabályok alól, a Bizottság eseti alapon értékeli a verseny lehetséges torzulásait, figyelembe véve különösen azt, hogy harmadik felek milyen mértékben férnek hozzá a támogatott infrastruktúrához, az alternatív infrastruktúrákhoz való hozzáférés lehetőségét, a magánberuházások kiszorítását, valamint a kedvezményezett(ek) versenyhelyzetét. A belső energiapiaci jogszabályok alól teljes egészében mentesített infrastruktúra esetében a versenyre gyakorolt negatív torzító hatásokat különösen súlyosnak tekintik.
- c) Az a) és b) pontban felvázolt megközelítésen túl a Bizottság úgy véli, hogy a földgázinfrastruktúra-beruházások esetében a tagállamoknak a következő pozitív, a versenyre gyakorolt negatív hatásokat ellensúlyozni képes hatásokat kell bizonyítaniuk: i. az infrastruktúra készen áll-e a hidrogén használatára, és a megújuló gázok felhasználásának növekedéséhez vezet-e, vagy annak oka, hogy miért nem lehet a projektet úgy megtervezni, hogy az készen álljon a hidrogén használatára, és a projekt miért nem hoz létre a földgáz használatától való függést; ii. a beruházás miként járul hozzá a 2030-as uniós éghajlat-politikai célok, illetve a 2050-es klímasemlegességi célok eléréséhez.
- d) A villamosenergia-tároló létesítmények – valamint a belső piaci jogszabályok hatálya alá nem tartozó egyéb közös érdekű projektek és azokhoz tartozó infrastruktúrák – támogatása tekintetében a Bizottság felméri különösen azon versenytorzulások kockázatát, amelyek a kapcsolódó szolgáltatások piacain és más energiapiacokon is felmerülhetnek.

4.10 A távfűtéshez és távhűtéshez nyújtott támogatás

4.10.1 A támogatás indokoltsága

383. A távfűtési és -hűtési rendszerek kiépítése vagy korszerűsítése pozitívan járulhat hozzá a környezetvédelemhez azáltal, hogy növeli a támogatott rendszer energiahatékonyságát és fenntarthatóságát. A megújuló energia támogatásáról szóló ágazati jogszabály (2018/2001/EU irányelv) kifejezetten előírja a tagállamoknak, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket a hatékony távfűtési és távhűtési infrastruktúra kialakítása érdekében a megújuló energiaforrásokból történő fűtés és hűtés előmozdítása érdekében ⁽¹⁴⁶⁾.
384. A távfűtés és -hűtés üzemeltetésével összefüggő környezeti externáliák azonban a távfűtési és -hűtési rendszerek építéséhez és korszerűsítéséhez nem elegendő mértékű beruházásokat eredményezhetnek. Az állami támogatás hozzájárulhat e piaci hiányosság kezeléséhez azáltal, hogy további hatékony beruházásokat indít el, vagy támogatja a távhőrendszerek környezetvédelmi céljának előmozdításának szükségessége miatti kivételes működési költségeket.

4.10.2 Hatály és támogatott tevékenységek

385. A távfűtési elosztó hálózatokra korlátozódó támogatás bizonyos körülmények között kívül esik az állami támogatások ellenőrzésének körén, mivel a versenyt és a kereskedelmet nem befolyásoló infrastrukturális intézkedésnek minősül. Ez különösen akkor fordulhat elő, ha a távfűtési hálózatokat az egyéb energetikai infrastruktúrákkal megegyező módon, a hőtermeléstől elválasztva, a harmadik feleknek hozzáférést biztosítva és szabályozott díjakat alkalmazva üzemeltetik.
386. Ilyen körülményes esetpén, amennyiben a távhőelosztó hálózatok természetes vagy jogi monopóliumban, vagy mindkettőben működnek, a 374. és 375. pont feltételeit kell alkalmazni ⁽¹⁴⁷⁾.
387. Amennyiben a projekt nincs kizárva az állami támogatások ellenőrzése alól (lásd a 385. pontot ⁽¹⁴⁸⁾), a Bizottság ezt az ebben a szakaszban meghatározott módon értékeli.
388. Ez a szakasz a fűtő- vagy hűtőenergia termelő és -tároló létesítmények, illetve az elosztóhálózat vagy mindkettő építéséhez, korszerűsítéséhez vagy üzemeltetéséhez nyújtott támogatásokra vonatkozik.

⁽¹⁴⁶⁾ Az (EU) 2018/2001 irányelv 20. cikke kimondja, hogy „a tagállamok szükség esetén megteszik a szükséges lépéseket egy olyan távfűtési és -hűtési infrastruktúra fejlesztésére, amely alkalmas a nagyméretű, biomasszát, napenergiát, környezeti energiát és geotermikus energiát felhasználó létesítményekből, valamint a hulladékhőből és a hulladék hűtőenergiából származó növekvő mennyiségű fűtés és hűtés befogadására”.

⁽¹⁴⁷⁾ Annak biztosítása érdekében, hogy az elosztóhálózat valóban a felhasználók számára nyitott létesítményként működjön a SEIP-közleménynek megfelelően (lásd az európai zöld megállapodáshoz csatolt Fenntartható Európa beruházási tervről szóló 2020. január 14-i bizottsági közlemény 4.3.3. szakaszát – COM(2020) 21 final), általában – az energiaágazatra, különösen a gáz- vagy villamosenergia-ágazatra vonatkozó belső piaci szabályok analógiájára – egyedi szabályokra lenne szükség (harmadik felek hozzáféréseinek előírása, szétválasztás és szabályozott tarifák), az egyszerű „külön könyvelésen” túl.

⁽¹⁴⁸⁾ Míg természetes vagy jogi monopólium vagy mindkettő fennállása esetén a távhőelosztó infrastruktúra támogatása (különleges feltételek mellett) nem tartozik az állami támogatási szabályok hatálya alá, a távhőtermelési tevékenység minden támogatása továbbra is az állami támogatási szabályok hatálya alatt marad.

389. Az ilyen támogatási intézkedések általában megújuló energiát⁽¹⁴⁹⁾, hulladékhőt vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést – beleértve a hőtárolási megoldásokat is – felhasználó termelő egységek építésére, korszerűsítésére vagy üzemeltetésére, vagy a veszteségek – intelligens és digitális megoldásokon keresztül⁽¹⁵⁰⁾ is történő – csökkentése és a hatékonyság növelése érdekében az elosztóhálózat korszerűsítésére terjednek ki. A hulladékon alapuló energiatermelésre nyújtott támogatás összeegyeztethetőnek tekinthető e szakasz értelmében, amennyiben az a megújuló energiaforrások meghatározásának megfelelő hulladékra, vagy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés meghatározásának megfelelő létesítmények tüzelőanyagaként használt hulladéokra korlátozódik.
390. Ha anélkül nyújtanak támogatást egy távfűtési és -hűtési rendszer korszerűsítésére, hogy abban a szakaszban teljesítenék a hatékony távfűtési és -hűtési szabványt⁽¹⁵¹⁾, a tagállamnak kötelezettséget kell vállalnia annak biztosítására, hogy a támogatás kedvezményezettje a korszerűsítési munkálatokat követő három éven belül megkezdi a munkálatokat a szabvány elérésére.

4.10.3 Szükségesség és megfelelés

391. A 3.2.1.1. és 3.2.1.2. szakasz nem vonatkozik a távfűtés vagy -hűtés támogatására. A Bizottság úgy véli, hogy az állami támogatás hozzájárulhat a piaci hiányosságok kezeléséhez, az energiahatékony távfűtési és -hűtési rendszerek létrehozásához szükséges beruházások elindításával.
392. Az üzemeltetési költségeket általában a hőfogyasztóknak kell megfizetniük, ezért ezekhez a költségekhez általában nincs szükség támogatásra. Ha egy tagállam bizonyítja, hogy a működési költségek nem háríthatók át a hőfogyasztókra a környezetvédelem csorbítása nélkül, a hőtermeléshez nyújtott működési támogatás összeegyeztethetőnek tekinthető, amennyiben a nettó működési többletköltségek (egy kontrafaktuális forgatókönyvhöz képest) hozzájárulnak a környezetvédelmi előnyök megvalósításához (mint például az alternatív fűtési megoldásokhoz képest a CO₂ és egyéb szennyezés csökkentése⁽¹⁵²⁾). Ez a helyzet például abban az esetben, ha bizonyítékok állnak rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy a lakossági hőfogyasztók (vagy más, gazdasági tevékenységet nem folytató jogalanyok) működési támogatás hiányában szennyezőbb hőforrásokra térnének át⁽¹⁵³⁾ vagy hogy támogatás hiányában a távhőrendszer hosszú távú életképessége a környezetszennyezőbb fűtési megoldások javára veszélybe kerülne. Távhőtermelő létesítmények működési támogatására a 122. és 126. pontot kell alkalmazni.
393. Emellett a tüzelőanyag-forrásként hulladékhőt felhasználó, hatékony távfűtő és távhűtő létesítményeknek nyújtott állami támogatás kedvező hatást gyakorolhat a környezetvédelemre, feltéve hogy a hulladékhierarchia elvét⁽¹⁵⁴⁾ nem kerüli meg.

4.10.4 A támogatási intézkedés arányossága

394. Az arányosságot a finanszírozási hiány 48., 51. és 52. pontban meghatározott elve alapján fogják értékelni.
395. Az elosztóhálózatok kiépítése, korszerűsítése és üzemeltetése esetében az 52. pontban foglaltak szerint a kontrafaktuális forgatókönyv az a helyzet, amelyben a projektre nem kerülne sor.

⁽¹⁴⁹⁾ A hőszivattyúk által megkötött, megújulónak tekinthető energia mennyiségét a 2018/2001/EU irányelv VII. melléklete szerint kell kiszámítani. Ezen túlmenően, ha villamos energiát használnak, az teljesen megújulónak tekinthető a 2018/2001/EU irányelv – valamint a felhatalmazáson alapuló jogszabályok – vagy más olyan egyenértékű módszerek analógiájára, amelyek biztosítják, hogy az összes ténylegesen felhasznált villamos energia megújuló forrásokból származzon, feltéve, hogy elkerülhető a megújuló energia kettős beszámítása és a túlkompensáció. Az új beruházások vagy korszerűsítések – valamint az üzemeltetés – támogatása semmi esetre sem vonatkozhat olyan vegyestüzelésű létesítményekre, amelyek a megújuló energiától vagy a hulladékhőtől eltérő más tüzelőanyagot használnak.

⁽¹⁵⁰⁾ Ide tartozhatnak a 138. pontban említett fűtő- és hűtőberendezések, beleértve az ügyfelek helyiségeiben lévő, távfűtési vagy távhűtési rendszerekhez kapcsolt hőtárolót is.

⁽¹⁵¹⁾ Lásd a 2012/27/EU irányelv 2 cikkének 41. pontját.

⁽¹⁵²⁾ Ezzel összefüggésben a tagállamoknak különösen azt kell bizonyítaniuk, hogy a támogatott távfűtési rendszerek megtették a szükséges intézkedéseket a hatékonyság növelése, a CO₂ és egyéb szennyezőforrások, valamint a hálózati veszteségek csökkentése érdekében.

⁽¹⁵³⁾ A gazdasági tevékenységet folytató hőfogyasztóknak minden esetben ki kell fizetniük a fűtési költségek teljes egészét, legalább a legolcsóbb alternatív fűtési forrásokkal megegyező mértékben, hogy elkerülhet legyen más piacokon a verseny torzulása.

⁽¹⁵⁴⁾ A hulladékhierarchia részei: a) megelőzés; b) újrahasználatra való előkészítés; c) újrafeldolgozás; d) egyéb hasznosítás, például energetikai hasznosítás; és e) ártalmatlanítás. Lásd a 2008/98/EK irányelv 4 cikkének 1. pontját.

4.10.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés

396. A 3.2.2. szakasz nem vonatkozik a távfűtés vagy -hűtés támogatására. A Bizottság úgy véli, hogy a leginkább szennyező fosszilis tüzelőanyagokra, például a szénre, a lignitre, az olajra és a gázolajra támaszkodó távfűtési és -hűtési rendszerek korszerűsítése, építése vagy üzemeltetése tekintetében olyan negatív következmények vannak a versenyre és a kereskedelemre, amelyek valószínűleg nem kompenzálhatók, amennyiben a következő együttes feltételek nem érvényesülnek:
- a támogatás az elosztó hálózatba történő beruházásokra korlátozódik;
 - az elosztóhálózat már lehetővé teszi a megújuló energiaforrásokból, hulladékhőből vagy szénszemleges forrásból előállított hő vagy hűtés szállítását;
 - a támogatás nem eredményezi a leginkább szennyező fosszilis tüzelőanyagokból történő energiatermelés növekedését (például további ügyfelek bekapcsolásával) ⁽¹⁵⁵⁾;
 - egyértelmű ütemterv áll rendelkezésre, amely határozott kötelezettségvállalásokat tartalmaz a legszennyezőbb fosszilis tüzelőanyagokról való átállásra, az Unió 2030-as éghajlat-politikai és 2050-es klímasemlegességi céljára ⁽¹⁵⁶⁾ figyelemmel.
397. A távhőtermelő létesítmények építése, korszerűsítése vagy üzemeltetése kapcsán a földgázon alapuló energiatermelő eszközökbe vagy azok üzemeltetésébe történő új beruházásokat ösztönző intézkedések rövid távon csökkenthetik az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását, de hosszabb távon az alternatív beruházásokkal vagy kontrafaktuális forgatókönyvvel összevetve súlyosbíthatják a negatív környezeti externáliákat. Ahhoz, hogy ezeket a földgáz alapú beruházásokat vagy üzemeltetést pozitív környezeti hatásúnak lehessen tekinteni, a tagállamoknak el kell magyarázniuk, hogy miként biztosítják, hogy a támogatás hozzájáruljon az Unió 2030-ra kitűzött éghajlati célkitűzésének és 2050-re kitűzött klímasemlegességi céljának eléréséhez, és különösen, hogyan elkerülhető a gáztüzelésű energiatermeléstől való függés, és hogy ez ne szorítsa ki a piacon már elérhető tisztább alternatívákba történő befektetéseket, akadályozva ezzel a tisztább technológiák fejlesztését és használatát. Ez magában foglalhatja például a kedvezményezett CLT/CLH megvalósítására vagy a földgáz megújuló vagy alacsony széndioxid-kibocsátású gázzal való kiváltására, vagy az erőműnek az Unió éghajlat-politikai céljával összhangban álló ütemterv szerinti bezárására vonatkozó kötelező érvényű kötelezettségvállalásait.
398. A távfűtési és -hűtési rendszereknek nyújtott állami támogatás versenyre gyakorolt hatásának elemzésekor a Bizottság eseti értékelést készít, amelyben kiegyenlíti a projekt energiahatékonyság és a fenntarthatóság ⁽¹⁵⁷⁾ szempontjából fennálló előnyeit a versenyre, és különösen a fűtési és hűtési szolgáltatások alternatív technológiáira vagy a hálózatok szolgáltatóira esetlegesen gyakorolt negatív hatásokkal szemben. Ezzel összefüggésben a Bizottság figyelembe veszi, hogy a távfűtési rendszer harmadik felek számára nyitva áll-e ⁽¹⁵⁸⁾ vagy lehetségesek-e fenntartható alternatív fűtési megoldások ⁽¹⁵⁹⁾.

4.11 Az energiaigényes felhasználók villamosenergia-fogyasztására kivetett adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás

4.11.1 A támogatás indokoltsága

399. Az Unió gazdaságának az európai zöld megállapodásról szóló közleménynek megfelelő átalakítását részben a villamosenergia-fogyasztására kivetett adójellegű díjakból finanszírozzák. A zöld megállapodás megvalósítása megköveteli, hogy a tagállamok ambiciózus dekarbonizációs szakpolitikákat vezessenek be az Unió üvegházhatásúgáz-kibocsátásának 2030-ig történő jelentős csökkentése és a klímasemlegesség 2050-ig történő elérése érdekében. Ebben az összefüggésben valószínű, hogy a tagállamok továbbra is adóztatásból finanszírozzák az említett szakpolitikákat, és ezért lehetséges, hogy ezek a kivetett díjak emelkedhetnek. A dekarbonizációs támogatás adójellegű díjakkal történő finanszírozása önmagában nem negatív externáliákra irányul. Ezért ezek a díjak nem minősülnek környezetvédelmi adójellegű díjaknak ezen iránymutatás, és a 4.7.1. szakasz nem vonatkozik ezekre az adójellegű díjakra.

⁽¹⁵⁵⁾ A tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy a további fogyasztók kiszolgálása érdekében intézkedéseket hoztak a rendszer fenntartható fűtési forrásokkal való kiegészítésére.

⁽¹⁵⁶⁾ A tagállamoknak például bizonyítékot kell szolgáltatniuk arra vonatkozóan, hogy a szóban forgó távfűtési rendszerek vagy a nemzeti vagy helyi szén-dioxid-mentesítési tervek, vagy az integrált nemzeti energia- és éghajlati tervek részét képezik a 2018/1999/EU rendelet megújuló forrásokból történő távfűtéshez és -hűtéshez új infrastruktúra kiépítésének szükségességéről szóló I. mellékletének megfelelően, az (EU) 2018/2001 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározott uniós cél elérése érdekében, és kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy a 2050-es klímasemlegességi közbenső és végső célok elérésével átállnak a fosszilis tüzelőanyagokról.

⁽¹⁵⁷⁾ Az éghajlatváltozás mérsékléséhez való hozzájárulásukra figyelemmel – amelyet az (EU) 2020/852 rendelet környezetvédelmi célkitűzésként határoz meg –, amennyiben nincs nyilvánvaló jel arra, hogy nem tartják be a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet.

⁽¹⁵⁸⁾ Lásd még az (EU) 2018/2001 irányelv 24. cikkét.

⁽¹⁵⁹⁾ Lásd az (EU) 2018/2001 irányelv 18. cikkének (5) bekezdését és 24. cikkét.

400. Egyes gazdasági ágazatok esetében, amelyek különösen ki vannak téve a nemzetközi kereskedelemnek, és értékteremtésükben nagymértékben támaszkodnak a villamos energiára, az energia- és környezetvédelmi politikai célkitűzéseket finanszírozó villamosenergia-fogyasztási adójellegű díjak teljes összegének megfizetésére vonatkozó kötelezettség növelheti az ezekben az ágazatokban végzett tevékenységek Unión kívüli olyan helyekre történő áthelyezésének kockázatát, ahol hiányoznak vagy kevésbé ambiciózusak a környezetvédelmi előírások. Ezenkívül az ilyen adójellegű díjak megnövelik a villamos energia költségét a más energiaforrások igénybevételéből eredő közvetlen kibocsátás költségeihez képest, és ezáltal visszatartják a termelési folyamatok villamosítását, aminek központi szerepe van az uniós gazdaság sikeres dekarbonizálásában. E kockázatok és hátrányos környezeti hatások mérséklése érdekében a tagállamok csökkentéseket biztosíthatnak az ilyen adójellegű díjakból az érintett gazdasági ágazatokban tevékenykedő vállalatok számára.
401. Ez a szakasz meghatározza azokat a kritériumokat, amelyeket a Bizottság alkalmazni fog a villamos energiával kapcsolatos adójellegű díjak csökkentésének a gazdasági tevékenység fejlődését, ösztönző hatását, szükségességét, megfelelőségét, arányosságát érintő és versenyre gyakorolt hatásait értékelve. A 3. fejezetben foglalt összeegyeztethetőségi kritériumokat csak annyiban kell alkalmazni, amennyiben konkrét szabályok a 4.11. szakaszban nem kerültek meghatározásra.
402. A Bizottság megfelelő intézkedéseket alkalmazott azon ágazatok meghatározására, amelyek különösen ki vannak téve a 400. pontban említett kockázatoknak, és arányossági követelményeket vezetett be, figyelembe véve, hogy ha túl nagy mértékben csökkentik az adójellegű díjakat vagy e csökkentéseket túl sok villamosenergia-fogyasztónak ítélik oda, a megújuló forrásokból előállított energia támogatásának átfogó finanszírozása veszélybe kerülhet, és a verseny és a kereskedelem torzulásai különösen magasak lehetnek.

4.11.2 Alkalmazási kör: Adójellegű díjak, amelyekből csökkentés adható

403. A tagállamok csökkentéseket engedélyezhetnek a villamosenergia-fogyasztásra kivetett olyan adójellegű díjakból, amelyek valamely energetikai és környezetvédelmi szakpolitikai célkitűzést finanszíroznak. Ez magában foglalja a megújuló források vagy a kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés finanszírozásának támogatását, valamint az elszigetelt régiókban a szociális tarifák vagy az energiaárak finanszírozását szolgáló díjakat. A 4.11. szakasz nem terjed ki azokra a díjakra, amelyek az érintett kedvezményezett villamosenergia-ellátásának költségeit tükrözik. Például a hálózati díjak vagy a kapacitásmechanizmusokat finanszírozó díjak alóli mentességek ez a szakasz nem vonatkozik. Ez a szakasz nem terjed ki az energia egyéb formái – különösen a földgáz – fogyasztásának adójellegű díjaira sem.
404. A vállalkozások helymegválasztási döntései és a kapcsolódó kedvezőtlen környezeti hatások a csökkenthető adójellegű díjak összesített pénzügyi hatásától függenek. Az e szakasz alapján értékelendő intézkedést bevezetni kívánó tagállamoknak ezért valamennyi ilyen csökkentést egyetlen rendszerbe kell foglalniuk, és a bejelentés részeként tájékoztatniuk kell a Bizottságot az összes támogatható adójellegű díj és valamennyi javasolt csökkentés kumulatív hatásáról. Ha egy tagállam egy későbbi szakaszban úgy dönt, hogy további csökkentéseket vezet be az e szakasz hatálya alá tartozó adójellegű díjak tekintetében, be kell jelentenie a meglévő rendszer módosítását.

4.11.3 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.11.3.1 Támogathatósági feltételek

405. A 4.11.2. szakasz hatálya alá tartozó adójellegű díjak esetében a tevékenységek ágazati szintű áthelyezésének kockázata az Európai Unión kívülre olyan területekre, ahol hiányoznak vagy kevésbé ambiciózusak a környezetvédelmi szabályok, nagymértékben függ a kérdéses ágazat elektromos intenzitásától és a nemzetközi kereskedelemre való nyitottságától. Ennek megfelelően támogatás csak az alábbi ágazatok vállalkozásainak nyújtható:
- a) jelentős kockázatnak kitett ágazatok, amelyek uniós szintű kereskedelmi intenzitásuk és villamos intenzitásuk szorzata eléri a 2 %-ot, és amelyek uniós szintű kereskedelmi intenzitása és elektromos intenzitása minden egyes mutató esetében legalább 5 %;
 - b) kockázatnak kitett ágazatok, amelyek uniós szintű kereskedelmi intenzitásuk és villamos intenzitásuk szorzata eléri a 0,6 %-ot, és amelyek uniós szintű kereskedelmi intenzitása legalább 4 % és elektromos intenzitása legalább 5 %.

Az e támogathatósági feltételeknek megfelelő ágazatokat az I. melléklet sorolja fel.

406. Az I. mellékletben nem szereplő ágazat vagy alágazat ⁽¹⁶⁰⁾ szintén támogathatónak minősül, feltéve, hogy megfelel a 405. pontban foglalt alkalmassági kritériumoknak, és hogy a tagállamok ezt az ágazatra vagy alágazatra uniós szinten reprezentatív, független szakértő által igazolt, és a legkorábban 2013-ban kezdődő legalább három egymást követő éves időszakon alapuló adatokkal igazolják ⁽¹⁶¹⁾.

407. Amennyiben egy tagállam csak a támogatható kedvezményezettek egy részének nyújt támogatást, vagy támogatásra jogosult, a 405. pont a) vagy b) alpontjának ugyanazon kategóriájába tartozó kedvezményezettek különböző kategóriáinak különböző szintű csökkentéseket nyújt, bizonyítania kell, hogy e döntés objektív, megkülönböztetéstől mentes és átlátható kritériumok alapján született, és hogy a támogatást elvben azonos módon nyújtják az ugyanabban az ágazatban valamennyi hasonló ténybeli helyzetben lévő jogosult kedvezményezett számára.

4.11.3.2 A támogatási intézkedés arányossága

408. A Bizottság akkor fogja arányosnak tekinteni a támogatást, ha a 405. pont a) és b) alpontja szerinti ágazatok kedvezményezettjei a tagállam által a rendszerbe beépített villamos energia adójellegű díjakból eredő költségek legalább 15 %-át, illetve 25 %-át megfizetik. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy a támogatás arányossága érdekében az ilyen csökkentések nem vezethetnek 0,5 EUR/MWh alatti adójellegű díjhoz.

409. A 408. ponton alapuló saját hozzájárulás azonban meghaladhatja azt, amelyet a különösen kitett vállalkozások képesek fedezni. Ezért a tagállam ehelyett a villamosenergia-adóból eredő többletköltségeket a 405. pont a) alpontjában szereplő ágazatokban működő vállalkozások bruttó hozzáadott értékének 0,5 %-ára, és a 405. pont b) alpontjában szereplő ágazatokban működő vállalkozások bruttó hozzáadott értékének 1 %-ára korlátozhatja. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy a támogatás arányossága érdekében az ilyen csökkentések nem vezethetnek 0,5 EUR/MWh alatti adójellegű díjhoz.

410. A Bizottság a támogatást arányosnak tekinti, ha a 408. és 409. pont szerinti magasabb támogatási intenzitás alkalmazását kiterjesztik a 405. pont b) alpontjában szereplő ágazatok vállalkozásaira, feltéve, hogy az érintett vállalkozások csökkentik villamosenergia-fogyasztásuk szén-dioxid-lábnyomát. Ebből a célból a kedvezményezettek villamosenergia-fogyasztásuk legalább 50 %-át szén-dioxid-mentes forrásból fedezik, amelynek legalább 10 %-át határidős eszköz, például áramvásárlási megállapodással, vagy legalább 5 %-át helyszíni vagy telephelyhez közeli termeléssel fedezi.

411. A 409. pont alkalmazásában a bruttó hozzáadott érték a vállalkozások esetében a tényezőkölségen számított bruttó hozzáadott érték, amely a közvetett adókkal csökkentett és a támogatásokkal növelt, piaci áron számított bruttó hozzáadott érték. A tényezőkölségen kifejezett hozzáadott érték: forgalom plusz az aktivált saját teljesítmény, plusz egyéb üzemi bevétel, az állományváltozások hozzáadásával vagy levonásával, mínusz a termék- és szolgáltatásvásárlások ⁽¹⁶²⁾, mínusz a forgalomhoz kapcsolódó, de nem levonható egyéb termékadók, mínusz a termeléshez kapcsolódó vámok és adók. A tényezőkölségen számított bruttó hozzáadott érték a bruttó működési eredmény és a személyi jellegű költségek összegeként is kiszámítható. A vállalat számvitelében pénzügyinek vagy rendkívülinek minősített jövedelmeket és kiadásokat le kell vonni a hozzáadott értékből. A tényezőkölségen számított hozzáadott értéket bruttó szinten számítják, mivel az értékhelyesbítések (mint az értékcsökkenés) nem kerülnek levonásra ⁽¹⁶³⁾.

412. A 411. pont alkalmazásában azon legutóbbi 3 év bruttó hozzáadott értékeinek számtani átlagát kell használni, amelyre vonatkozóan adatok rendelkezésre állnak.

4.11.3.3 Az állami támogatás formája

413. A tagállamok a támogatást nyújthatják az adójellegű díjak csökkentése formájában, rögzített összegű éves kompenzációként vagy a kettő kombinációjaként ⁽¹⁶⁴⁾. Amennyiben a támogatást a fizetendő adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtják, gondoskodni kell egy utólagos nyomonkövetési mechanizmusról, amellyel biztosítható, hogy a túlfizetett támogatást a következő év július 1. előtt visszafizessék. Amennyiben a támogatást visszatérítés formájában nyújtják, azt a villamosenergia-fogyasztás megfigyelt szintjei és adott esetben azon időszak bruttó hozzáadott értékének alapján kell kiszámítani, amely alatt a támogatható adójellegű díjakat alkalmazták.

⁽¹⁶⁰⁾ Az Európai Közösség gazdasági tevékenységeinek statisztikai osztályozása („NACE Rev. 2” osztályozás) meghatározásában legfeljebb nyolc számjegy bontási szintig („PRODCOM” szint).

⁽¹⁶¹⁾ Például az érintett ágazat vagy alágazat uniós szintű bruttó hozzáadott értékének jelentős százalékát lefedő adatok.

⁽¹⁶²⁾ A „termék- és szolgáltatásvásárlások” nem tartalmazzák a személyi jellegű költségeket.

⁽¹⁶³⁾ A vállalkozások szerkezeti statisztikáiról szóló, 1996. december 20-i 58/97/EK, Euratom tanácsi rendelettel (HL L 14., 1997.1.17., 1. o.) létrehozott jogi keret szerinti 12 15 0 kód.

⁽¹⁶⁴⁾ A rögzített összegű éves kompenzáció (adóvisszatérítés) használatának előnye, hogy a támogatott vállalkozásokat ugyanúgy érinti a villamos energia határkölségének emelkedése (vagyis többletfogyasztás esetében a villamosenergia-költség MWh-nként való emelkedése), ezáltal pedig korlátozható az ágazatban esetlegesen bekövetkező versenytorzulás.

4.11.3.4 Energetikai auditok és irányítási rendszerek

414. A 4.11. szakasz alapján nyújtott támogatások esetében a tagállamnak kötelezettséget kell vállalnia annak ellenőrzésére, hogy a kedvezményezett teljesíti-e a 2012/27/EU irányelv 8. cikke szerinti energiaaudit elvégzésére vonatkozó kötelezettségét. Ez elvégezhető önálló energiaauditként, vagy tanúsított energiagazdálkodási rendszer vagy környezetközpontú irányítási rendszer keretében, az energiahatékonysági irányelv 8. cikkében meghatározottak szerint.
415. A tagállamoknak továbbá kötelezettséget kell vállalniuk annak nyomon követésére, hogy a 2012/27/EU irányelv 8. cikkének (4) bekezdése szerinti energetikai audit elvégzésére köteles kedvezményezettek:
- végrehajtják az auditjelentés ajánlásait, amennyiben az érintett beruházások megtérülési ideje nem haladja meg a 3 évet, és a beruházások költségei arányosak;
 - csökkentik villamosenergia-fogyasztásuk szénlábnyomát oly módon, hogy villamosenergia-fogyasztásuk legalább 30 %-át szén-dioxid-mentes forrásokból fedezik;
 - a támogatás összegének legalább 50 %-ának jelentős részét olyan projektekbe fektetik be, amelyek a létesítmény üvegházhatásúgáz-kibocsátásának jelentős csökkenését eredményezik; adott esetben a beruházásnak az uniós ETS-ben jóval az ingyenes kiosztáshoz használt vonatkozó referenciaérték alatti szintre történő csökkenést kell eredményeznie.

4.11.3.5 Átmeneti szabályok

416. Annak elkerülése érdekében, hogy a 4.11. szakaszban meghatározott támogathatósági feltételeket nem teljesítő egyedi vállalkozások adójellegű díjak jelentette terhei zavaró változásokat okozzanak, a tagállamok átmeneti tervet dolgozhatnak ki e vállalkozások számára. Az átmeneti terv azokra a vállalkozásokra korlátozódik, amelyek megfelelnek a következő két együttes kritériumnak:
- a 468. pont a) alpontja szerinti kiigazítást megelőző két év legalább egyikében kedvezményes adójellegű díjak formájában kaptak támogatást a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 3.7.2. szakasza alapján összeegyeztethetőnek nyilvánított nemzeti támogatási program keretében ⁽¹⁶⁵⁾;
 - a 416. pont a) alpontja szerinti támogatás megadásának időpontjában megfeleltek a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás 3.7.2. szakaszában foglalt támogathatósági feltételeknek.
417. Az ilyen átmeneti terv magában foglalja a 4.11. szakaszban meghatározott jogosultsági és arányossági kritériumok alkalmazásából eredő feltételek fokozatos és teljes kiigazítását, amelyet 2028-ig kell befejezni a következő ütemterv szerint:
- a 2026-ig tartó évekre alkalmazandó adójellegű díjak esetében az érintett vállalkozások megfizetik legalább azon villamosenergia-adókból származó költségek 35 %-át, amelyeket egy tagállam a rendszerébe beépít, vagy a bruttó hozzáadott érték 1,5 %-ának megfelelő összeget;
 - a 2027-as évre alkalmazandó adójellegű díjak esetében az érintett vállalkozások megfizetik legalább azon villamosenergia-adókból származó költségek 55 %-át, amelyeket egy tagállam a rendszerébe beépít, vagy a bruttó hozzáadott érték 2,5 %-ának megfelelő összeget;
 - a 2028-as évre alkalmazandó adójellegű díjak esetében az érintett vállalkozások megfizetik legalább azon villamosenergia-adókból származó költségek 80 %-át, amelyeket egy tagállam a rendszerébe beépít, vagy a bruttó hozzáadott érték 3,5 %-ának megfelelő összeget.
418. Az átmeneti terv lehetővé teheti, hogy a 417. pont a) alpontja szerinti támogatási intenzitás a teljes átmeneti időszakra vonatkozzon, feltéve, hogy az érintett vállalkozások csökkentik villamosenergia-fogyasztásuk szén-dioxid-lábnyomát. Ebből a célból a kedvezményezettek villamosenergia-fogyasztásuk legalább 50 %-át szén-dioxid-mentes forrásból fedezik, amelynek legalább 10 %-át határidős eszköz, például áramvásárlási megállapodással, vagy legalább 5 %-át helyszíni vagy telephelyhez közeli termeléssel fedezi.

⁽¹⁶⁵⁾ A Bizottság Közleménye – Iránymutatás a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról (HL C 200., 2014.6.28., 1. o.).

419. A Bizottság úgy véli, hogy az ezen iránymutatás közzétételét megelőző időszakban az energiaigényes felhasználók számára csökkentett villamos energia adójellegű díjak formájában nyújtott be nem jelentett támogatás a belső piaccal az alábbi kumulatív feltételekkel nyilvánítható összeegyeztethetőnek:

- a) a támogatás szükséges volt a kedvezményezett által végzett gazdasági tevékenység fejlődéséhez;
- b) a túlzott versenytorzulásokat kerülték.

4.12 A szén-, tőzeg- vagy olajpala-tüzelésű erőművek, valamint a szén-, tőzeg- vagy olajpala-kitermeléssel kapcsolatos bányászati műveletek bezárásához nyújtott támogatás

420. A szén-, tőzeg- és olajpala-tüzelésű villamosenergia-termelésről való átállás az egyik legfontosabb hajtóerő az uniós villamos energia ágazat dekarbonizációjában. A 4.12.1. és 4.12.2. szakasz azon kétféle intézkedésre alkalmazandó összeegyeztethetőségi szabályokat állapítja meg, amelyeket a tagállamok meghozhatnak a szén- (beleértve mind a kőszént, mind a lignitet), tőzeg- vagy olajpala-tüzelésű erőművek, és esetlegesen e tüzelőanyagok bányászati műveletei (együttesen „szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek”) bezárásának támogatására.

421. A 4.12.1. és a 4.12.2. szakasz határozza meg azokat a kritériumokat, amelyeket a Bizottság alkalmazni fog az ösztönző hatás, szükségesség, megfelelőség, arányosság és versenyre gyakorolt hatás értékelésekor. A 3. fejezetben foglalt összeegyeztethetőségi kritériumokat csak azokra a szempontokra kell alkalmazni, amelyekre konkrét rendelkezések a 4.12.1. és a 4.12.2. szakaszban nem kerültek meghatározásra.

422. Az energetikai átmenet felgyorsítása a nagyon alacsony egy főre jutó jövedelemmel rendelkező tagállamokban különösen nagy kihívást jelent. A leginkább érintett régiókban a zöld átállás támogatása érdekében a leginkább szennyező energiaforrások fokozatos kivonása révén a tagállamoknak össze kell kapcsolniuk a szén-, tőzeg- vagy olajpala-tevékenységek fokozatos megszüntetését az olyan környezetbarátabb termelésbe történő egyidejű beruházással, mint például a földgáz. A Bizottság 2023. december 31-ig kivételesen ezen iránymutatásoktól eltérő kritériumokra alapozhatja az olyan tagállamokban végzett ilyen beruházások értékelését, amelyekben az egy főre jutó reál-GDP euróban kifejezett piaci árakon 2019-ben legfeljebb az uniós átlag 35 %-a. Az e pont hatálya alá tartozó projekteknek meg kell felelniük az alábbiaknak:

- a) a beruházás által érintett új generációval legalább akkora kapacitású szén-, tőzeg- vagy olajpala-tüzelésű erőművek egyidejű, legkésőbb 2026-ig történő bezárásával kell járniuk;
- b) olyan tagállamokat kell érinteniük, amelyek nem rendelkeznek kapacitásmechanizmussal, és kötelezettséget vállalnak a szükséges piaci reformok végrehajtására annak érdekében, hogy a villamosenergia-ellátás biztonsága a jövőben egyedi támogatási intézkedések igénybevétele nélkül is biztosítható legyen; valamint
- c) egy hiteles és ambiciózus szén-dioxid-mentesítési stratégia részét kell képezniük, beleértve a 2030-ra és 2050-re kitűzött célokra tekintettel meg nem térülő eszközök megelőzését (lásd a 129. pontot).

4.12.1 Támogatás a jövedelmező szén-, tőzeg- és olajpala tevékenység korai bezárásához

4.12.1.1 A támogatás indokoltága

423. A szén-, tőzeg- és olajpala tevékenységről való átállást nagyrészt piaci erők vezérik, mint például a szén-dioxid-árak és az alacsony határköltségekkel rendelkező megújuló energiaforrások részéről támasztott verseny.

424. A tagállamok azonban dönthetnek úgy, hogy felgyorsítják ezt a piacvezérelt átállást azáltal, hogy egy bizonyos időponttól kezdve betiltják az e tüzelőanyagokon alapuló villamosenergia-termelést. Ez a tilalom olyan helyzeteket teremthet, amelyekben nyereséges szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységeket gazdasági élettartamuk vége előtt be kell zárniuk, ami elmaradt hasznot okozhat. Előfordulhat, hogy a tagállamok bírósági eljáráson kívül kívánnak kártérítést nyújtani a jogbiztonság és a kiszámíthatóság garانتálása érdekében, elősegítve a zöld átállást.

4.12.1.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

425. Ez a szakasz összegegyeztetetőségi szabályokat határoz meg a jövedelmező szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek korai bezárásának felgyorsítására hozott intézkedésekre és az érintett vállalkozások kompenzálására. Ezt a kompenzációt jellemzően a vállalkozásoknál a korai bezárás miatt felmerülő elmaradt haszon alapján számítják ki. Ez fedezheti a vállalkozásoknál felmerülő többletköltségeket is, például további társadalmi és környezeti költségekkel kapcsolatban, ha ezeket a költségeket közvetlenül a nyereséges tevékenységek korai bezárása okozza. A járulékos költségek nem tartalmazhatnak olyan költségeket, amelyek a kontrafaktuális forgatókönyv szerint is felmerültek volna.
426. Az e szakasz hatálya alá tartozó intézkedések elősegíthetik bizonyos gazdasági tevékenységek vagy területek fejlődését. Például az ilyen intézkedések teret engedhetnek más, a zöld megállapodásnak megfelelő villamosenergia-termelési tevékenységeknek annak érdekében, hogy ellensúlyozzák a korai bezárás okozta energiatermelési kapacitás csökkenését. Az intézkedés hiányában ez a fejlődés nem valósulhat meg ugyanilyen mértékben. Ezenkívül az említett intézkedések által bevezetett kiszámíthatóság és jogbiztonság elősegítheti a szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek rendezett lezárását.

4.12.1.3 Ösztönző hatás

427. Az intézkedésnek meg kell változtatnia azon üzemeltetők gazdasági magatartását, amelyek gazdasági élettartamuk vége előtt bezárják szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységeiket. Annak meghatározása érdekében, hogy ez a helyzet áll-e fenn, a Bizottság összehasonlítja a tényleges forgatókönyvet (azaz az intézkedés hatásait) kontrafaktuális forgatókönyvvel (azaz az intézkedés hiányával). Az intézkedés nem vezethet az ellátásbiztonsági intézkedésekre alkalmazandó szabályok megkerüléséhez.

4.12.1.4 Szükségesség és megfelelés

428. A Bizottság úgy véli, hogy akkor van szükség intézkedésre, ha a tagállam bizonyítani tudja, hogy az intézkedés olyan helyzetre irányul, amelyben olyan lényeges javulás érhető el, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani. Például a szén-, tőzeg- és olajpala alapú villamosenergia-termelő kapacitások fokozatos megszüntetésének lehetővé tételével, és ezáltal az alternatív forrásból történő energiatermelés gazdasági tevékenységének fejlesztésével, amely az intézkedés nélkül nem valósulna meg ugyanolyan mértékben. Ebben az összefüggésben a Bizottság azt is mérlegelheti, hogy maga a piac elért volna-e hasonló CO₂-t kibocsátás-csökkentést az intézkedés nélkül, vagy hogy az intézkedés jelentősen hozzájárul-e a jogbiztonság és a kiszámíthatóság biztosításához, amely az intézkedés hiányában nem állt volna fenn, és ezzel elősegíti a zöld átállást.
429. Ezenkívül a tagállamnak bizonyítania kell, hogy az intézkedés megfelelő szakpolitikai eszköz a kitűzött cél eléréséhez, azaz nem létezik olyan kevésbé torzító politika és támogatási eszköz, amely képes ugyanazt az eredményt elérni. Például, ha az intézkedés jól célzott az alternatív forrásokból történő villamosenergia-termelés fejlesztéséhez hozzájáruláshoz, miközben mérsékli a villamosenergia-piac működésére és a foglalkoztatásra gyakorolt hatást, és biztosítja a bezárás kiszámíthatóságát, egyidejűleg hozzájárulva a szén-dioxid-kibocsátás csökkentési célokhoz.

4.12.1.5 Arányosság

430. A támogatást elvileg versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében kell nyújtani, egyértelmű, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján, a 3.2.1.3. szakasznak megfelelően.⁽¹⁶⁶⁾ Ez a követelmény nem alkalmazandó, ha a tagállam bizonyítja, hogy az ajánlattételi eljárás objektív okokból valószínűleg nem lesz versenyeztetéses. Ez történhet például abban az esetben, ha a potenciális résztvevők száma korlátozott, amennyiben ez nem diszkriminatív támogathatósági szempontok miatt következik be.
431. Ha a támogatást versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében nyújtják, a Bizottság feltételezi, hogy a támogatás arányos és a szükséges minimumra korlátozódik.
432. Versenyeztetéses ajánlattételi eljárás hiányában a Bizottság eseti alapon értékeli az arányosságot annak ellenőrzéséhez, hogy a támogatás a szükséges minimumra korlátozódik. Ebben az összefüggésben a Bizottság részletesen elemzi azokat a feltételezéseket, amelyeket a tagállam azon elmaradt nyereség és többletköltségek meghatározásához használt, amelyek alapján a korai bezárás miatt kompenzációt kiszámította, összehasonlítva a tényleges és a kontrafaktuális forgatókönyvek várható jövedelmezőségét. A kontrafaktuális forgatókönyvnek kellően indokolt feltételezéseken, reális piaci fejleményeken kell alapulnia, és tükröznie kell az egyes érintett szervezetek tervezett bevételeit és költségeit, ugyanakkor figyelembe kell vennie a szervezetek közötti lehetséges közvetlen funkcionális kapcsolatokat.

⁽¹⁶⁶⁾ Az iránymutatás 50. pontjában meghatározott 30 %-os követelmény nem vonatkozik e 4.12. szakasz szerinti ajánlattételi eljárásokra. A tagállamok mérlegelhetik további kritériumok, például egyéb elérhető környezeti előnyök alkalmazását.

433. Ha a szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárása több mint három évvel a kompenzáció odaítélését követően történik meg, a tagállamnak be kell vezetnie egy mechanizmust a kompenzáció számításának legfrissebb feltételezések alapján történő frissítésére, kivéve, ha bizonyítani tudja, hogy a szóban forgó esetben fennálló kivételes körülmények miatt egy ilyen mechanizmus alkalmazása miért nem indokolt.

4.12.1.6 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

434. A tagállamnak meg kell határoznia és számszerűsítania kell az intézkedés várható környezeti előnyeit, lehetőség szerint az elkerült CO₂-egyenértékben kifejezett üvegházhatásúgáz-kibocsátás tonnánkénti támogatása formájában. Ezenkívül a Bizottság pozitívan értékeli, ha az intézkedések magukban foglalják a CO₂-kibocsátási egységek nemzeti szintű önkéntes törlését.

435. Fontos biztosítani, hogy a támogatás szerkezete a lehető legkevésbé torzítsa a piaci versenyt. Ha a támogatást olyan versenypályázati eljárás útján nyújtják, amelyen megkülönböztetésmentesen indulhat valamennyi szén-, tőzeg- és olajpala tevékenység üzemeltetője, a Bizottság azt feltételezi, hogy a támogatásnak a versenyre és a kereskedelemre korlátozott torzító hatása van. Versenyeztetési ajánlattételi eljárás hiányában a Bizottság az intézkedés kialakítása és az érintett piacra gyakorolt hatása alapján értékeli a támogatás versenyre és kereskedelemre gyakorolt hatásait.

4.12.2 Támogatás a versenyképtelen szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárásával kapcsolatos rendkívüli költségek fedezésére

4.12.2.1 A támogatás indokoltsága

436. A versenyképtelen szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárása jelentős társadalmi és környezeti költségeket okozhat az erőművek és a bányaműveletek szintjén. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy fedezik az ilyen kivételes költségeket, a bezárás társadalmi és regionális következményeinek enyhítése érdekében.

4.12.2.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

437. Ez a szakasz összeegyeztethetőségi szabályokat határoz meg a versenyképtelen szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárásából eredő kivételes költségek fedezésére hozott intézkedésekre vonatkozóan.

438. Az e szakaszban szereplő intézkedések megkönnyíthetik az érintett terület társadalmi, környezeti és biztonsági átállását.

439. Ezt a szakaszt annyiban kell alkalmazni, amennyiben az intézkedés nem tartozik a 2010. december 10-i 2010/787/EU tanácsi határozat⁽¹⁶⁷⁾ hatálya alá.

4.12.2.3 Szükségesség és megfelelés

440. A Bizottság szükségesnek és megfelelőnek fogja tekinteni az ilyen kivételes költségek fedezésére nyújtott támogatást, amennyiben az elősegítheti a versenyképtelen szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárásának a régióban és az érintett tagállamban jelentkező társadalmi és környezeti hatásai enyhítését.

4.12.2.4 Ösztönző hatás és arányosság

441. A kivételes költségekre nyújtott állami támogatást csak a versenyképtelen szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárásából eredő költségek fedezésére lehet felhasználni.

442. A fedezett elszámolható költségek kategóriáit a II. melléklet határozza meg. A környezetvédelmi előírások be nem tartásából eredő költségek és a jelenlegi termeléssel kapcsolatos költségek nem számolhatók el.

⁽¹⁶⁷⁾ A Tanács 2010. december 10-i határozata a versenyképtelen szénbányák bezárását elősegítő állami támogatásról (HL L 336., 2010.12.21., 24. o.).

443. A 2004/35/EK irányelv vagy más vonatkozó uniós szabályok⁽¹⁶⁸⁾ sérelme nélkül, a rendkívüli környezeti költségek fedezésére nyújtott támogatás csak akkor tekinthető ösztönző hatásúnak, ha a környezeti kárt okozó szervezet vagy vállalkozás nem azonosítható, vagy nem vonható jogilag felelősségre a környezeti károk megelőzéséhez és kijavításához szükséges munkálatok finanszírozásáért a „szennyező fizet” elv alapján.
444. A tagállamnak igazolnia kell, hogy minden szükséges intézkedést megtettek, beleértve a jogi lépéseket is, hogy azonosítsák a környezeti kárt okozó felelős szervezetet vagy vállalkozást, és azt kötelezzék a vonatkozó költségek viselésére. Ha az alkalmazandó jogszabályok szerint felelős szervezet vagy vállalkozás kilétét nem állapították meg, vagy nem lehet rákényszeríteni a költségek viselésére, a teljes mentesítési vagy rehabilitációs munkálatra nyújtott állami támogatás ösztönző hatásúnak tekinthető. A Bizottság mérlegelheti, hogy egy vállalkozás nem kötelezhető az általa okozott környezeti kár orvoslása költségeinek viselésére, ha jogilag már nem létezik és más vállalkozás a jogutódjának nem tekinthető⁽¹⁶⁹⁾, vagy a helyreállítás költségeinek fedezésére pénzügyi biztosíték nincsen vagy nem elegendő.
445. A támogatási összegnek a kedvezményezett rendkívüli költségeinek fedezésére kell korlátozódnia, és nem haladhatja meg a ténylegesen felmerült költségeket. A Bizottság meg fogja követelni a tagállamtól, hogy a II. mellékletben részletezettek szerint egyértelműen és külön határozza meg a támogatást az elszámolható költségek minden kategóriájára- Abban az esetben, ha a tagállam becslések alapján fedezi ezeket a költségeket, még mielőtt azok a kedvezményezettnél ténylegesen felmerülnének, utólagosan ellenőriznie kell a felmerült költségeket a kedvezményezett által az engedélyező hatósághoz benyújtott részletes kimutatások alapján, ideértve a felmerült rendkívüli költségek számláit vagy igazolásait is, és ennek megfelelően ki kell igazítania az adott összegeket.

4.12.2.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

446. Amennyiben a támogatás a kedvezményezettnél felmerült rendkívüli költségek fedezésére korlátozódik, a Bizottság úgy véli, hogy annak korlátozott torzító hatása van a versenyre és a kereskedelemre.
447. Minden, rendkívüli költségekre kapott támogatásnak az eredménykimutatásban különálló, a forgalomtól eltérő bevételi tételként kell megjelennie. Ha a kedvezményezett az adott szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárása után folytatja a kereskedést vagy működést, e tevékenységekről pontos és külön könyvelést kell vezetnie. Az adott támogatást úgy kell kezelni, hogy azt ne lehessen a vállalkozás egyéb gazdasági tevékenységére átcsoportosítani.

4.13 Támogatás éghajlati, környezetvédelmi és energetikai kérdésekkel kapcsolatos tanulmányokhoz vagy tanácsadási szolgáltatásokhoz

4.13.1 Hatály és támogatott tevékenységek

448. Ez a szakasz az éghajlattal, környezetvédelemmel és energiával kapcsolatos kérdésekben az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó projektekhez vagy tevékenységekhez közvetlenül kapcsolódó tanulmányokhoz vagy tanácsadási szolgáltatásokhoz nyújtott támogatásra vonatkozik. Támogatás attól függetlenül nyújtható, hogy a tanulmányt vagy a tanácsadási szolgáltatást követi-e az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó beruházás.
449. A tanulmányi vagy tanácsadói szolgáltatás nem lehet folyamatos vagy időszakos tevékenység, és nem kapcsolódhat a vállalkozás szokásos működési költségeihez.

4.13.2 Ösztönző hatás

450. A 451. pontban meghatározott feltétel a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesül.
451. A 2012/27/EU irányelvben előírt energetikai auditokra nyújtott támogatás csak olyan mértékben tekinthető ösztönző hatásúnak, amennyiben az energetikai auditot az említett irányelv által megkövetelt energetikai auditon túlmenően végzik el.

⁽¹⁶⁸⁾ Lásd még: a Bizottság közleménye – Iránymutatások a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkében meghatározott „környezeti károk” kifejezés közös értelmezésének kialakítására (HL C 118., 2021.4.7., 1. o.).

⁽¹⁶⁹⁾ Lásd az SA.33496 (2011/N) – Ausztria – Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH ügyben 2012. október 17-én hozott COM(2012) 558 final bizottsági határozat (65)–(69) preambulumbekzdését (HL C 14., 2013.1.17., 1. o.).

4.13.3 Arányosság

452. Az elszámolható költségek az iránymutatás hatálya alá tartozó projektekhez vagy tevékenységekhez kapcsolódó tanulmányok vagy tanácsadási szolgáltatások költségei. Amennyiben a tanulmány vagy tanácsadó szolgáltatás csak egy része vonatkozik az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó beruházásokra, az elszámolható költségek a tanulmány vagy tanácsadó szolgáltatás ezen beruházásokhoz kapcsolódó részeinek költségeit jelentik.
453. A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 60 %-át.
454. A támogatási intenzitás 20 százalékponttal növelhető a kisvállalkozások nevében végzett tanulmányok vagy tanácsadási szolgáltatások, és 10 százalékponttal a középvállalkozások nevében végzett tanulmányok vagy tanácsadási szolgáltatások esetében.

5. ÉRTÉKELÉS

455. A versenytorzulás korlátozásának további biztosítása érdekében a Bizottság előírhatja, hogy a bejelentendő támogatási programokat utólag értékeljék. Az értékelést olyan programok esetében kell elvégezni, amelyeknél a lehetséges verseny- és kereskedelemtorzulás mértéke különösen nagy, vagyis amely programoknál a végrehajtás kellő időben történő felülvizsgálata nélkül fennáll a verseny jelentős korlátozásának vagy torzulásának veszélye.
456. Utólagos értékelés kizárólag a nagy támogatási költségvetéssel rendelkező és új jellemzőket tartalmazó támogatási programok esetében, illetve várható jelentős piaci, technológiai vagy szabályozási változás esetén kötelező. Az utólagos értékelés minden esetben kötelező a programra, ha az állami támogatási költségvetés vagy az elszámolt kiadások meghaladják a 150 millió EUR-t bármely évben vagy a 750 millió EUR-t a teljes időtartam alatt. A programok teljes időtartama magában foglalja a rendszer és bármely hasonló célkitűzést és földrajzi területet lefedő előrendszer együttes időtartamát, 2022. január 1-jétől kezdődően. Tekintettel az értékelés célkitűzéseire, és annak érdekében, hogy ne rójanak aránytalan terhet a tagállamokra és a kisebb támogatási projektekre, az utólagos értékelési követelmény csak azokra a támogatási programokra vonatkozik, amelyek teljes időtartama meghaladja a három évet, 2022. január 1-jétől kezdődően.
457. Az utólagos értékelési követelménytől el lehet tekinteni, amennyiben a támogatási program olyan, hasonló célkitűzésre és földrajzi területre irányuló program közvetlen folytatásának minősül, amely értékelés tárgyát képezte, amelyről készült végső értékelési jelentés a Bizottság által jóváhagyott értékelési terv szerint, és amelynél nem merültek fel kedvezőtlen megállapítások. Azonnali hatállyal fel kell függeszteni azokat a programokat, amelyek végső értékelési jelentése nincs összhangban a jóváhagyott értékelési tervvel.
458. Az utólagos értékelés céljából annak ellenőrzését kell kitűzni, hogy teljesültek-e a program összeegyeztethetőségének alapjául szolgáló feltételezések és feltételek, különös tekintettel arra, hogy szükséges és hatékony volt-e a támogatási intézkedés az általános és konkrét célkitűzéseinek fényében; az értékelésnek emellett információt kell szolgáltatnia az intézkedés által a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt hatásokról is.
459. A tagállamnak az alábbi esetekben az értékelési terv tervezetét is be kell jelenteni, amely a Bizottság programról készített értékelésének szerves részét képezi majd:
- a) a támogatási programmal együtt, ha az állami támogatási költségvetés vagy az elszámolt kiadások meghaladják a 150 millió EUR-t bármely évben vagy a 750 millió EUR-t a teljes időtartam alatt; vagy
 - b) 30 munkanapon belül olyan jelentős módosítást követően, amely a program költségvetését bármely évben 150 millió EUR vagy a program teljes időtartama alatt 750 millió EUR fölé növeli; vagy
 - c) az a) és b) pont alá nem tartozó programok esetében 30 munkanapon belül azt követően, hogy az előző évre vonatkozóan 150 millió EUR-t meghaladó kiadások kerülnek be a hivatalos elszámolásba.
460. Az értékelési terv tervezetének összhangban kell lennie a Bizottság által meghatározott közös módszertani elvekkkel⁽¹⁷⁰⁾. A Bizottságnak által jóváhagyott értékelési tervet nyilvánosságra kell hozni.
461. Az utólagos értékelést az engedélyező hatóságtól független szakértőnek kell elvégeznie értékelési terv alapján. Mindegyik értékelésnek magában kell foglalnia egy időközi és egy végső értékelési jelentést. Mindkét jelentést nyilvánosságra kell hozni.

⁽¹⁷⁰⁾ Commission Staff Working Document on Common methodology for State aid evaluation, (Bizottsági szolgálati munkadokumentum – Az állami támogatások értékelésének közös módszertana), 2014.5.28., SWD(2014) 179 final.

462. A valamely csoportmentességi rendelet hatálya alól pusztán a jelentős költségvetése miatt kizárt támogatási programok esetében az összeegyeztethetőséget a Bizottság kizárólag az értékelési terv alapján vizsgálja.
463. Ahhoz, hogy a Bizottság megvizsgálhassa a támogatási program meghosszabbításának lehetőségét, a végső értékelési jelentést kellő időben – de legkésőbb a program lejárta előtt kilenc hónappal – be kell nyújtani a Bizottság számára. Ez a határidő lerövidülhet azon programok esetében, amelyeknél az értékelési követelmény végrehajtás utolsó két évében keletkezik. Az egyes értékelések pontos terjedelmét és menetét a támogatási programot jóváhagyó határozatban kell meghatározni. Minden későbbi, hasonló célra irányuló támogatási intézkedés esetében be kell mutatni, hogy miként vették figyelembe az értékelés eredményeit.

6. JELENTÉSTÉTEL ÉS NYOMON KÖVETÉS

464. Az (EU) 2015/1589 tanácsi rendelettel⁽¹⁷¹⁾ és a 794/2004/EK bizottsági rendelettel⁽¹⁷²⁾ összhangban a tagállamoknak éves jelentéseket kell benyújtaniuk a Bizottsághoz.
465. A tagállamoknak részletes nyilvántartást kell vezetniük valamennyi támogatási intézkedésről. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell valamennyi olyan információt, amely az elszámolható költségekre és a maximális támogatási intenzitásokra vonatkozó feltételek teljesítésének megállapításához szükséges. A nyilvántartást a támogatás odaítélésének napjától számított 10 évig meg kell őrizni, és kérésre a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani.

7. ALKALMAZHATÓSÁG

466. A Bizottság ezeket az iránymutatásokat alkalmazza a 2022. január 27-től kezdve odaítélt vagy odaítélni szándékozott valamennyi, éghajlat-, környezetvédelem- és energiaügyi, bejelentésköteles támogatás összeegyeztethetőségének értékelésére. A jogellenes támogatás értékelése a támogatás odaítélésének időpontjában alkalmazandó szabályokkal összhangban történik.
467. Ez az iránymutatás a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás⁽¹⁷³⁾ helyébe lép.
468. A Bizottság a következő megfelelő intézkedéseket javasolja a tagállamoknak a Szerződés 108. cikkének (1) bekezdése alapján:
- a) a tagállamoknak szükség esetén módosítják meglévő környezetvédelmi és energetikai támogatási programjaikat annak érdekében, hogy azok legkésőbb 2023. december 31-ig megfeleljenek ennek az iránymutatásnak;
 - b) a tagállamok a 468. pont (a) alpontjában javasolt megfelelő intézkedésekhez az iránymutatás *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzététele napjától számított két hónapon belül kifejezett, feltétel nélküli beleegyezésüket adják. Válaszadás hiányában a Bizottság azt feltételezi, hogy az adott tagállam nem ért egyet a javasolt intézkedésekkel.

8. FELÜLVIZSGÁLAT

469. A Bizottság 2027. december 31-től értékelni kívánja ezeket az iránymutatásokat, hogy megvizsgálja azok hatékonyságát, eredményességét, relevanciáját, koherenciáját és hozzáadott értékét.
470. A Bizottság ezt az iránymutatást bármikor felülvizsgálhatja vagy módosíthatja, amennyiben ez a versenypolitikával összefüggő okok, vagy más uniós szakpolitikák és nemzetközi kötelezettségek figyelembevétele miatt, vagy más indokolt esetben szükségessé válik.

⁽¹⁷¹⁾ A Tanács (EU) 2015/1589 rendelete (2015. július 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 248., 2015.9.24., 9. o.).

⁽¹⁷²⁾ A Bizottság 794/2004/EK rendelete (2004. április 21.) az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról (HL L 140., 2004.4.30., 1. o.).

⁽¹⁷³⁾ A Bizottság Közleménye – Iránymutatás a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról (HL C 200., 2014.6.28., 1. o.).

I. MELLÉKLET

A 4.11. szakasz értelmében támogatható ágazatok jegyzéke

A 4.11.3.1. szakaszban említett, jelentős kockázatnak kitett ágazatok	
NACE-kód	Megnevezés
0510	Feketeszén-bányászat
0620	Földgázkitermelés
0710	Vasércbányászat
0729	Színesfém érc bányászata
0811	Kőfejtés, gipsz, kréta bányászata
0891	Vegyí ásvány bányászata
0893	Só kitermelés
0899	Egyéb m.n.s. bányászat
1020	Halfeldolgozás, -tartósítás
1031	Burgonyafeldolgozás, -tartósítás
1032	Gyümölcs-, zöldséglé gyártása
1039	Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás
1041	Olaj gyártása
1062	Keményítő, keményítőtermék gyártása
1081	Cukorgyártás
1086	Homogenizált, diétás étel gyártása
1104	Egyéb nem desztillált, erjesztett ital gyártása
1106	Malátagyártás
1310	Textilszálak fonása
1320	Textilszövés
1330	Textilkikészítés
1391	Kötött, hurkolt kelme gyártása
1393	Szőnyeggyártás
1394	Kötéláru gyártása
1395	Nem szőtt textília és termék gyártása (kivéve: ruházat)
1396	Műszaki, textiláru gyártása
1411	Bőrruházat gyártása
1431	Kötött, hurkolt harisnyafélék gyártása

NACE-kód	Megnevezés
1511	Bőr, szőrme kikészítése
1610	Fűrészárugyártás
1621	Falemezgyártás
1622	Parkettagyártás
1629	Egyéb fa-, parafatermék, fonottáru gyártása
1711	Papíripari rostanyag gyártása
1712	Papírgyártás
1722	Háztartási, egészségügyi papírtermék gyártása
1724	Tapétagyártás
1920	Kőolaj-feldolgozás
2011	Ipari gáz gyártása
2012	Színezék, pigment gyártása
2013	Szervetlen vegyi alapanyag gyártása
2014	Szerves vegyi alapanyag gyártása
2015	Műtrágya, nitrogénvegyület gyártása
2016	Műanyag-alapanyag gyártása
2017	Szintetikus kaucsuk alapanyag gyártása
2059	M. n. s. egyéb vegyi termék gyártása
2060	Vegyiszál gyártása
2110	Gyógyszeralapanyag-gyártás
2211	Gumiabroncs, gumitömlő gyártása
2219	Egyéb gumitermék gyártása
2221	Gumiabroncs, gumitömlő gyártása
2222	Műanyag csomagolóeszközök gyártása
2229	Egyéb műanyag termék gyártása
2311	Síküveg gyártás
2312	Síküveg továbbfeldolgozása
2313	Öblösüveggyártás
2314	Üvegszálgyártás
2319	Műszaki, egyéb üvegtermék gyártása
2320	Tűzálló termék gyártása

NACE-kód	Megnevezés
2331	Kerámiacsempe, -lap gyártása
2342	Egészségügyi kerámia gyártása
2343	Kerámia szigetelő gyártása
2344	Műszaki kerámia gyártása
2349	Egyéb kerámiatermék gyártása
2351	Cementgyártás
2391	Csiszolótermék gyártása
2399	M. n. s. egyéb nemfém ásványi termék gyártása
2410	Vas-, acél-, vasötvözet-alapanyag gyártása
2420	Acélcsőgyártás
2431	Hidegen húzott acélrúd gyártása
2432	Hidegen hengerelt keskeny acélszalag gyártása
2434	Hidegen húzott acélhuzal gyártása
2442	Alumíniumgyártás
2443	Ólom, cink, ón gyártása
2444	Rézgyártás
2445	Egyéb nem vas fém gyártása
2446	Nukleáris fűtőanyag gyártása
2451	Vasöntés
2550	Fémalakítás, porkohászat
2561	Fémfelület-kezelés
2571	Evőeszköz gyártása
2593	Huzaltermék gyártása
2594	Kötőelem, csavar gyártása
2611	Elektronikai alkatrész gyártása
2720	Akkumulátor, szárazelem gyártása
2731	Száloptikai kábel gyártása
2732	Egyéb elektronikus, villamos vezeték, kábel gyártása
2790	Egyéb villamos berendezés gyártása
2815	Csapágy, erőátviteli elem gyártása
3091	Motorkerékpár gyártása
3099	M.n.s. egyéb jármű gyártása

A 4.11.3.1. szakaszban említett, kockázatnak kitett ágazatok

NACE-kód	Megnevezés
1011	Húsfeldolgozás, -tartósítás
1012	Baromfihús feldolgozása, tartósítása
1042	Margarin gyártása
1051	Tejtermék gyártása
1061	Malomipari termék gyártása
1072	Tartósított lisztes áru gyártása
1073	Tésztafélék gyártása
1082	Édesség gyártása
1085	Készétel gyártása
1089	M. n. s. egyéb élelmiszer gyártása
1091	Haszonállat-eledelel gyártása
1092	Hobbiállat-eledelel gyártása
1107	Üdítőital, ásványvíz gyártása
1723	Irodai papíráru gyártása
1729	Egyéb papír-, kartontermék gyártása
2051	Robbanóanyag gyártása
2052	Ragasztószergyártás
2332	Égetett agyag építőanyag gyártása
2352	Mész-, gipszgyártás
2365	Szálerősítésű cement gyártása
2452	Acélöntés
2453	Könnyűfémöntés
2591	Acél tárolóeszköz gyártása
2592	Könnyűfém csomagolóeszköz gyártása
2932	Közúti jármű, járműmotor alkatrészeinek gyártása

2. MELLÉKLET

A 4.12.2. szakaszban említett költségek meghatározása

1. A szénnel, tőzeggel és olajjalával kapcsolatos tevékenységeket beszüntetett vagy beszüntető vállalkozások költségei

Kizárólag az alábbi költségkategóriák, és csak akkor, ha szénnel, tőzeggel és olajjalával kapcsolatos tevékenységek beszüntetéséből származnak:

- (a) a munkavállalóknak a jogszabályi nyugdíjkorhatár elérése előtti nyugdíjazásából eredő szociális jóléti ellátások kifizetésének költsége;
- (b) az állásukat elveszített vagy elveszítő munkavállalókkal kapcsolatos egyéb rendkívüli kiadások;
- (c) a jogszabályokban előírtakon túli nyugdíjak és juttatások kifizetése az állásukat elveszített vagy elveszítő munkavállalóknak és a tevékenység beszüntetését megelőzően ezekre a kifizetésekre jogosult munkavállalóknak;
- (d) a szén-, tőzeg- és olajpala-ágazaton kívüli új állások megtalálásának érdekében a munkavállalóknak a vállalkozások által fedezett átállási költségei, különösen a képzési költségek;
- (e) az állásukat elveszített vagy elveszítő munkavállalók és a tevékenység beszüntetését megelőzően erre az ellátásra jogosult munkavállalók szénnel, tőzeggel és olajjalával való ingyenes ellátása, vagy ennek pénzben kifejezett egyenértéke;
- (f) a szén-, tőzeg- és olajpala-ágazatra vonatkozó sajátos közigazgatási, jogi és adózási rendelkezésekből származó fennmaradó költségek;
- (g) a szénnel, tőzeggel és olajjalával kapcsolatos tevékenységek beszüntetéséből eredő további földalatti biztonsági munkák;
- (h) bányászati károk, amennyiben azokat a beszüntetett vagy beszüntetendő szénnel, tőzeggel és olajjalával kapcsolatos tevékenységek okozták;
- (i) a korábbi erőművek és bányászati tevékenységek rehabilitációjával kapcsolatos valamennyi indokolt költség, nevezetesen:
 - a vízellátásért és a szennyvíz elvezetéséért felelős szervezetnek fizetett hozzájárulásból származó fennmaradó költségek,
 - a vízellátásból és a szennyvíz elvezetéséből származó egyéb fennmaradó költségek;
- (j) a volt munkavállalók egészségügyi biztosítása fedezésének fennmaradó költségei;
- (k) a folyamatban lévő szerződések felmondásával és a (legfeljebb 6 hónapos termelési értékű) szerződések módosításával kapcsolatos költségek;
- (l) Kivételes valódi értékcsökkenés, amennyiben az a szénnel, tőzeggel és olajjalával kapcsolatos tevékenységek beszüntetéséből ered;
- (m) a külszíni rekultiváció költségei.

A föld értéknövekedését le kell vonni a g), h), i) és m) pontban említett kategóriába tartozó elszámolható költségekből.

2. Több vállalkozás költségei

Kizárólag az alábbi költségkategóriák:

- (a) a szénnel, tőzeggel és olajjalával kapcsolatos tevékenységek beszüntetését követően a járulékkötelesek számának csökkenéséből eredő, a törvény által szabályozott rendszeren kívüli szociális biztonsági költségek fedezésére irányuló hozzájárulások növekedése;

-
- (b) a szénnel, tőzeggel és olajjalával kapcsolatos tevékenységek beszüntetésének következtében a vízellátással és a szennyvíz elvezetésével kapcsolatban felmerült kiadások;
- (c) a vízellátásért és a szennyvíz elvezetéséért felelős szervezetek fizetett hozzájárulások növekedése, amennyiben ezt a növekedést a szénnel, tőzeggel és olajjalával kapcsolatos tevékenységek beszüntetése következtében a járulékköteles termelés csökkenése eredményezi.
-

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU